

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SIŪLYMŲ PAKETAS DĖL MOKYMO LĖŠŲ APSKAIČIAVIMO IR PASKIRSTYMO METODIKOS TOBULINIMO

Skirta: Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai

Vilnius, 2018

Turinys

Turinys	2
Lentelių sąrašas	4
Įvadas	6
1 Mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo alternatyvų analizė	7
1.1 Užsienio šalių mokymo reikmių finansavimo praktikų analizė	7
1.1.1 Europos šalyse taikoma mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika	7
1.1.2 Mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo praktika pasirinktose užsienio šalyse	12
1.2 Lietuvos mokyklų finansavimo praktikų analizė	19
1.2.1 Mokinio krepšelio metodikos taikymo praktika	21
1.2.2 Eksperimentinės (klasės krepšelio) metodikos taikymo praktika	25
1.3 Mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo alternatyvos ir jas papildančios tikslinės priemonės	29
1.4 Optimali mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo alternatyva bei tikslinės priemonės	31
2 Viešųjų konsultacijų su suinteresuotomis šalimis vykdymas dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo	37
3 Siūlymai dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo ikimokykliniam, priešmokykliniam ir bendrajam ugdymui finansuoti tobulinimo	40
3.1 Siūlymai dėl mokymo lėšų apskaičiavimo	41
3.1.1 Mokymo lėšų ir ugdymo planui įgyvendinti skirtų lėšų apskaičiavimas	41
3.1.2 Jungtinių klasių finansavimas	52
3.1.3 Nepilnų klasių finansavimas	53
3.1.4 Ugdymo proceso organizavimo ir valdymo ir švietimo pagalbos lėšų apskaičiavimas	54
3.1.5 Specialiosios lėšos ugdymo planui įgyvendinti	55

3.2 Siūlymai dėl mokymo lėšų sumos apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo.....	57
3.3 Teisinės bazės siūlomi pakeitimai.....	62
Šaltinių sąrašas.....	63
Priedai.....	65

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Lentelių sąrašas

1 lentelė. Mokymo lėšų nustatymo metodai	8
2 lentelė. Mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo kriterijai.....	12
3 lentelė. Mokinio krepšelio lėšų pasiskirstymas darbo užmokesčiui, paslaugoms ir prekėms.....	23
4 lentelė. Mokinio krepšelio lėšų dalis, skirta prekėms ir paslaugoms (proc.).....	24
5 lentelė. Klasės krepšelio lėšų pasiskirstymas darbo užmokesčiui, paslaugoms ir prekėms (proc.).....	27
6 lentelė. Klasės krepšelio lėšų pasiskirstymas paslaugoms ir prekėms (proc.).....	28
7 lentelė. Mokinio krepšelio ir eksperimentinės metodikos pagrindinių nuostatų lyginamoji analizė.....	31
8 lentelė. Sąlyginis pareigybių skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose	46
9 lentelė. Sąlyginis pareigybių skaičius pradiniam ugdyme.....	47
10 lentelė. Sąlyginis pareigybių skaičius pagrindiniame ugdyme.....	48
11 lentelė. Sąlyginis pareigybių skaičius viduriniame ugdyme.....	48

Paveikslų sąrašas

1 paveikslas. Europos šalyse taikomi mokymo lėšų apskaičiavimo metodai.....	9
2 paveikslas. Europos šalyse taikomi mokymo lėšų, skirtų pedagoginio personalo išlaidoms finansuoti, apskaičiavimo metodai	9
3 paveikslas. Kriterijai, į kuriuos atsižvelgiama nustatant personalui skirtų išteklių dydį	10
4 paveikslas. Pedagoginiam personalui skirtus išteklius pervedančių valdžios institucijų lygmenys.....	11
5 paveikslas. Nepedagoginiam personalui skirtus išteklius pervedančių valdžios institucijų lygmenys.....	11
6 paveikslas. Bazinis mokinio krepšelio dydis	22
7 paveikslas. Mokinio krepšelio tikslinės dotacijos dydis 2015-2017 m. (iš jų klasės krepšelio lėšų 36,9 mln. Eur*, 36,4 mln. Eur**)	23
8 paveikslas. Klasės dydis pagal mokinių skaičių	25
Šaltinis: sudaryta Konsultato	25
9 paveikslas. Mokinių skaičius, kuriems skirtas klasės krepšelio lėšos 2015 – 2017 m.	26
10 paveikslas. Mokinio (2014-2015 m.)/klasės (2016-2017 m.) krepšelių dotacijų palyginimas.....	27

11 paveikslas. Finansavimo kitimo, taikant mokinio krepšelio ir eksperimentinę metodiką, palyginimas.....	33
12 paveikslas. Mokyklos dydžio ir lėšų klasės komplektui sąsaja	34
13 paveikslas. Klasės komplekto dydžio ir lėšų klasės komplektui sąsaja.....	34
14 paveikslas. Siūlomos alternatyvos įgyvendinimo SSGG analizė	39
15 paveikslas. Mokymo lėšų apskaičiavimo algoritmas.....	41
16 paveikslas. Lėšų ugdymo planui įgyvendinti apskaičiavimo algoritmas.....	41
17 paveikslas. Sąlyginio klasių (grupių) skaičiaus, kai faktinis mokinių skaičius yra didesnis už nustatytą minimalų, apskaičiavimo algoritmas.....	42
18 paveikslas. Sąlyginio klasių (grupių) skaičiaus, kai faktinis mokinių skaičius yra mažesnis už nustatytą minimalų, apskaičiavimo algoritmas	43
19 paveikslas. Sąlyginio klasės (grupės) dydžio apskaičiavimo algoritmas	43
20 paveikslas. Sąlyginio klasės (grupės) dydžių grupės.....	44
21 paveikslas. Bazinės ugdymo finansavimo sumos apskaičiavimo algoritmas.....	45
22 paveikslas. Sąlyginio pareigybių skaičiaus, tenkančio vienai sąlyginei klasei apskaičiavimo algoritmas	46
23 paveikslas. Siūloma bazinės ugdymo finansavimo sumos apskaičiavimo schema	49
24 paveikslas. Ugdymo planui įgyvendinti reikalingas valandų kiekis.....	49
25 paveikslas. Lėšų finansavimo netolygumams išlyginti apskaičiavimo formulė	50
26 paveikslas. Lėšų kitoms mokymo reikmėms apskaičiavimo formulė.....	51
27 paveikslas. Jungtinių klasių finansavimo schema	53
28 paveikslas. Siūlomi nepilnų klasių finansavimo pokyčiai	54
29 paveikslas. Vidutinio metinio ir mokinių skaičiaus, nustatant specialiųjų lėšų dydį, apskaičiavimo algoritmas	57
30 paveikslas. Dotacijos mokymo reikmėms finansuoti paskirstymas	58
31 paveikslas. Dotacijos mokymo reikmėms paskirstymas	59
32 paveikslas. Dotacijos mokymo reikmėms finansuoti dalis, skirta savivaldybėms	59

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veikslių programa

SMART
CONTINENT | SC

Įvadas

Siūlymų paketas dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo parengtas Smart Continent LT, UAB. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija ir Ugdymo plėtotės centras įgyvendina projektą „Pasirengimas įgyvendinti ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo finansavimo pertvarką ir įgyvendinimo koordinavimas“, finansuojamą Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397, 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonę Nr. 10.1.1-ESFA-V-912 „Nacionalinių reformų skatinimas ir viešojo valdymo institucijų veiklos gerinimas“. Šio projekto tikslas – pasirengti naujoms mokyklų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, finansavimo pertvarkoms. Viena iš projekto veiklų – siūlymų dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo parengimas.

Pirmoje siūlymų paketo dalyje atlikta alternatyvų analizė dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo, dėmesį sutelkiant į užsienio šalyse taikomą mokymo reikmių finansavimo praktiką, Lietuvos mokyklų finansavimo pagal skirtingas metodikas praktiką. Atlikus užsienio šalyse taikomos praktikos ir Lietuvos mokyklų finansavimo praktikos analizes, pasiūlytos dvi tobulinimo alternatyvos ir pasirinkta optimali diferencijuota alternatyva.

Antroje siūlymų paketo dalyje pateikti išanalizuoti ir apibendrinti viešųjų konsultacijų su suinteresuotomis šalimis dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo diskusijų ir interaktyvios apklausos bei modeliavimo rezultatai. Trečioje siūlymų paketo dalyje pateikti pasiūlymai dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo, atsižvelgiant į alternatyvų analizės išvadas ir ypatumus bei viešųjų konsultacijų rezultatus.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

1 Mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo alternatyvų analizė

Šiame skyriuje išanalizuota mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika, siekiant pateikti alternatyvas jai tobulinti ir pasirinkti optimalią alternatyvą. Visų pirma, išanalizuota užsienio šalyse taikoma mokymo reikmių finansavimo praktika, dėmesį sutelkiant į tris pavyzdines šalis. Antra, išnagrinėtos Lietuvos mokykloms taikomos finansavimo praktikos – mokinio krepšelio ir klasės krepšelio metodikos. Be to, parengtos ir apibūdintos galimos mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo alternatyvos, pagrįstai pasirenkant iš jų optimalią alternatyvą.

1.1 Užsienio šalių mokymo reikmių finansavimo praktikų analizė

Šiame poskyryje išanalizuota užsienio šalyse taikoma mokymo reikmių finansavimo praktika, sutelkiant dėmesį į finansavimo šaltinius, finansavimo modelius ir metodus, lėšų paskirstymo ypatumus. Siekiant detaliau išanalizuoti Lietuvai aktualią praktiką, išnagrinėtos mokymo reikmių finansavimo sistemos pasirinktose šalyse: Lenkijoje, Estijoje ir Suomijoje.

1.1.1 Europos šalyse taikoma mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika

Siekiant išanalizuoti užsienio šalių mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo praktiką, atlikta Europos šalyse taikomų mokymo finansavimo modelių analizė.

Analizės metu nustatyta, kad Europoje yra taikomi du pagrindiniai modeliai:

1. modelis, kai lėšos skiriamos pagal suderintą procedūrą, grindžiamą iš anksto numatytais kriterijais; naudojantis šiuo metodu nustatoma tiksli išteklių, kuriuos turėtų gauti mokyklos, suma;
2. modelis, pagrįstas mokyklos reikmių vertinimu; šis metodas apima galimybę atsižvelgti į iš anksto numatytus kriterijus, tačiau tai nėra būtina; šiuo atveju atsakingos institucijos gali savarankiškai spręsti, kiek išteklių turi būti skiriama konkrečiai mokyklai.

Pagal minėtus modelius gali būti taikomi skirtingi lėšų sumos nustatymo metodai, apibūdinti 1 lentelėje.

1 lentelė. Mokymo lėšų nustatymo metodai

Metodas	Apibūdinimas	Modelis, su kuriuo siejamas
Finansavimas pagal formulę	Taikomi iš anksto nustatyti kriterijai Visuotinai suderinta kriterijų taikymo taisyklė Remiantis taisykle nustatomas išteklių, į kuriuos turi teisę kiekviena mokykla, dydis	Pirmasis modelis
Biudžeto tvirtinimas	Ištekliai valdžios institucijoms arba mokykloms yra skiriami pagal jų pačių sudarytą ir atsakingos valdžios institucijos patvirtintą biudžetą	Antrasis modelis
Savarankiško išteklių dydžio nustatymo	Išteklių dydį nustato atitinkama institucija Nustatomas fiksuotas dydis ir be jokios kitos institucijos sprendimo Nėra nustatytos finansavimo formulės, pagal kurias būtų apskaičiuojamos skiriamos sumos Kiekvienu konkrečiu atveju atliekamas reikmių vertinimas ir lėšos skiriamos pagal tą vertinimą	Antrasis modelis

Šaltinis: sudaryta Konsultanto, remiantis Mokyklų finansavimas Europoje: mechanizmai, metodai ir kriterijai, 2014, p. 25

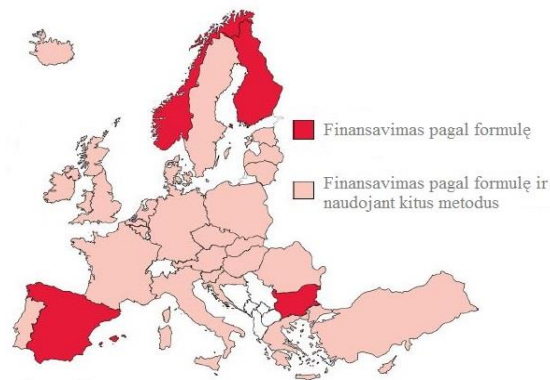
Abu modeliai turi savų privalumų ir trūkumų. Pirmajame modelyje viskas priklauso nuo tinkamai pasirinktų kintamųjų rodiklių. Finansavimas vien pagal mokinių skaičių gali atrodyti kaip pats skaidriausias ir nešališkas būdas, tačiau tada neatsižvelgiama į atskirų vietovių socialines ir ekonomines sąlygas, mokinių ugdymosi poreikių skirtumus. Dauguma šalių taiko papildomus kriterijus, susijusius su mokinių socialiniais, kalbiniais ar specialiaisiais poreikiais ir kt.

Antrasis modelis atsižvelgia į kiekvienos mokyklos poreikius, tačiau čia susiduriama su klausimu, kaip objektyviai tai įvertinti. Taip pat prisideda ir didesni laiko kaštai, kadangi būtina išanalizuoti kiekvienos mokyklos situaciją.

Daugumoje Europos šalių taikoma kombinuota mokymo lėšų finansavimo schema. Tik keturiose valstybėse taikomas finansavimo pagal formulę metodas, tuo metu kitose šalyse taikomas finansavimo pagal formulę metodas kombinuotas su kitais metodais (1 pav.). Kaip matyti 1 paveiksle, daugelyje šalių, pavyzdžiui, Lenkijoje, Estijoje, Jungtinėje Karalystėje, taip pat Lietuvoje, taikomi finansavimo pagal formulę ir kiti metodai. Lietuvoje, kaip ir Estijoje, Bulgarijoje, Nyderlanduose, bendroji dotacija skiriama vietos valdžios institucijoms, o jos skiria lėšas mokykloms.

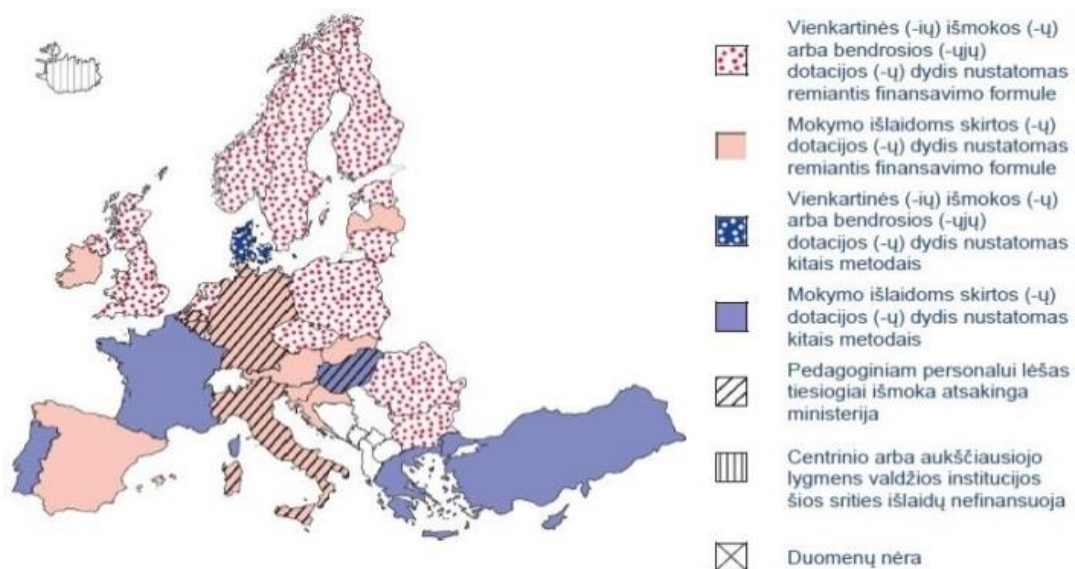

1 paveikslas. Europos šalyse taikomi mokymo lėšų apskaičiavimo metodai

Šaltinis: Mokyklų finansavimas Europoje: mechanizmai, metodai ir kriterijai, 2014, p. 16

Nustatant pedagoginiam personalui skirtas lėšas, daugumoje Europos šalių naudojama finansavimo formulė. Vis dėlto, šalys, naudojančios finansavimo formulę, gali būti suskirstytos į dvi grupes: 1) pedagoginiam personalui skirtos lėšos sudaro dalį skiriamos vienkartinės išmokos arba bendrosios dotacijos; 2) skiriama dotacija pedagoginio personalo išlaidoms finansuoti arba lėšos išmokamos tiesiogiai mokytojams. Kaip matyti 2 paveiksle, panašus kaip Lietuvoje metodas ir paskirstymo būdas naudojamas tokiose šalyse kaip Didžioji Britanija, Suomija, Estija, Lenkija, Čekija, Rumunija, Bulgarija, Norvegija, Švedija ir Olandija.

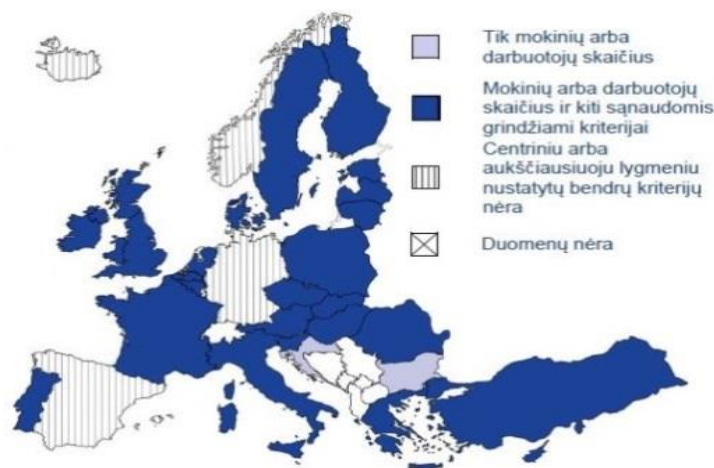

2 paveikslas. Europos šalyse taikomi mokymo lėšų, skirtų pedagoginio personalo išlaidoms finansuoti, apskaičiavimo metodai

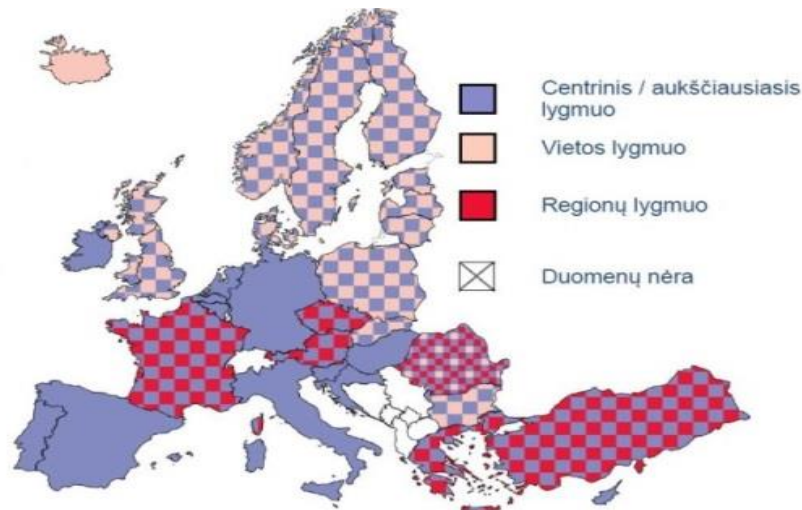
Šaltinis: Mokyklų finansavimas Europoje: mechanizmai, metodai ir kriterijai, 2014, p. 16

Pažymėtina, kad ilgalaikiam turtui (pavyzdžiui, pastatų atnaujinimui, kompiuterinės technikos pirkimui, žaidimų aikštelėms įrengti ir kt.) finansuoti Norvegijoje, Švedijoje, Suomijoje, Estijoje, Rumunijoje, Olandijoje lėšos skiriamos iš bendrosios dotacijos kaip bendrosios dotacijos sudėtinė dalis, tuo metu Lietuvoje, kaip ir Portugalijoje, Italijoje, Slovakijoje, Vengrijoje ir kt., lėšos ilgalaikiam turtui finansuoti nustatomos kitais metodais.

Nustatydamas personalui skirtų lėšų dydį, valstybės vadovaujasi įvairiais kriterijais. Kaip matyti 3 paveiksle, daugumoje šalių, tarp kurių yra Lietuva, Estija, Suomija, Lenkija, Italija ir kt., vadovujamasi mokinių ir darbuotojų skaičiumi bei kitais kriterijais. Kiti kriterijai apima mokyklos geografinis išsidėstymą (pavyzdžiui, kaimo vietovė ar miestas), dėstomus dalykus, amžiaus grupes, mokinių gimtąją kalbą arba etnines grupes ir kt.

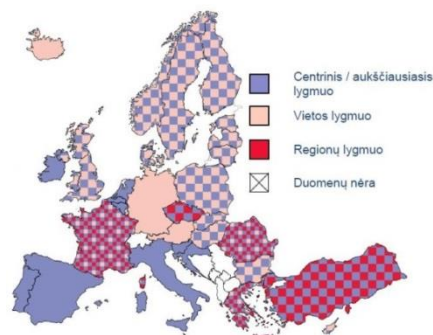
Analizuojant lėšų paskirstymo schemas, nustatyta, kad lėšos skiriamos įvairiais būdais. Lietuvoje, Lenkijoje, Latvijoje, Estijoje, Skandinavijos šalyse, Jungtinėje Karalystėje centrinė valdžia skiria lėšas vietos valdžiai, o ši savo ruožtu pakirsto lėšas mokykloms. Vokietijoje, Belgijoje, Olandijoje, Italijoje ir kitose šalyse pedagoginiam personalui skirtus išteklius skiria centrinė valdžia, tuo metu Prancūzijoje, Čekijoje, Austrijoje, Graikijoje ir Turkijoje – centrinė, regioninė valdžia. Turkijoje, skirtingai nei kitose šalyse, pedagoginiam personalui skirtas lėšas skiria centrinė, regionų ir vietos valdžia.

4 paveikslas. Pedagoginiam personalui skirtus išteklius pervedančių valdžios institucijų lygmenys

Šaltinis: Mokyklų finansavimas Europoje: mechanizmai, metodai ir kriterijai, 2014, p. 16

Nepedagoginiam personalui skirtų lėšų šaltiniai taip pat varijuoja tarp valstybių. Skandinavijos šalyse, Baltijos šalyse, Lenkijoje, Jungtinėje Karalystėje, Bulgarijoje centrinė valdžia skiria lėšas vietos valdžiai, o ši skirsto mokykloms pagal poreikį. Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje lėšas skiria vietos valdžia, Prancūzijoje, Rumunijoje ir Graikijoje – centrinė valdžia regioninei ir vietos valdžiai, Ispanijoje, Portugalijoje, Airijoje ir kt. – centrinė valdžia, o Turkijoje – centrinė valdžia skiria lėšas regioninei valdžiai, o ši – mokykloms.

5 paveikslas. Nepedagoginiam personalui skirtus išteklius pervedančių valdžios institucijų lygmenys

Šaltinis: Mokyklų finansavimas Europoje: mechanizmai, metodai ir kriterijai, 2014, p. 17

Apibendrinant galima teigti, kad pedagoginių darbuotojų atlyginimus, palyginus su kitų kategorijų ištekliais, dažniau paskirsto centrinė valdžia ir rečiau dalyvauja kitos institucijos. Šalių, kuriose pedagogų atlyginimai tiesiogiai pervedami centrinės valdžios, yra daugiau nei trečdalis.

Daugumoje valstybių nepedagoginių darbuotojų atlyginimai, darbo priemonių ir kiti ištekliai paskirstomi per dviejų ar trijų administracinių lygmenų (nacionalinio, regiono, vietos) institucijas. Vietos valdžia savomis lėšomis finansuoja mokyklinį ugdymą daugiau nei dviejuose trečdaliuose šalių.

Išanalizavus Europos šalyse taikomą mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo praktiką, daroma išvada, kad nėra vieningai nusistovėjusios praktikos, tačiau šalys gali būti skirstomos į tam tikras grupes pagal įvairius kriterijus, pavyzdžiui, finansavimo šaltinius, atlyginimo išmokėjimo personalui būdus (pvz., bendrosios dotacijos ar tiesioginės išmokos mokytojams). Dėl šios priežasties, siekiant geriau įsigilinti į užsienyje taikomas praktikas, galimai pritaikytinas Lietuvoje, atlikta išsamesnė pasirinktų šalių analizė.

1.1.2 Mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo praktika pasirinktose užsienio šalyse

Siekiant išsirinkti šalis, tinkamas analizei, taikyti tokie šalių atrankos kriterijai: finansavimo šaltiniai, mokytojų darbo apmokėjimo išlaidų ir veiklos išlaidų apmokėjimo modeliai, išlaidų finansavimo būdas. Kitų panašių šalių analizė leis palyginti Lietuvoje taikomą modelį ir konstatuoti panašumus bei skirtumus, galimus pranašumus ir trūkumus.

2 lentelė. Mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo kriterijai

Kriterijus	Lietuva	Estija	Suomija	Lenkija
Mokytojų darbo apmokėjimo išlaidų finansavimas	Lėšos apskaičiuojamos taikant finansavimo formulę	Lėšos apskaičiuojamos taikant finansavimo formulę	Lėšos apskaičiuojamos taikant finansavimo formulę	Lėšos apskaičiuojamos taikant finansavimo formulę
Veiklos išlaidų finansavimas	Finansuojamos iš dotacijų ar tam tikros pinigų sumos, apskaičiuotos taikant finansavimo formulę	Finansuojamos iš dotacijų ar tam tikros pinigų sumos, apskaičiuotos taikant finansavimo formulę	Finansuojamos iš dotacijų ar tam tikros pinigų sumos, apskaičiuotos taikant finansavimo formulę	Finansuojamos iš dotacijų ar tam tikros pinigų sumos, apskaičiuotos taikant finansavimo formulę
Lėšų apskaičiavimo modelis	Atsižvelgiama į mokinių ar personalo skaičių ir kitus kriterijus	Atsižvelgiama į mokinių ar personalo skaičių ir kitus kriterijus	Atsižvelgiama į mokinių ar personalo skaičių ir kitus kriterijus	Atsižvelgiama į mokinių ar personalo skaičių ir kitus kriterijus
Papildomi kriterijai, apskaičiuojant lėšas	Taikomi	Taikomi	Taikomi	Taikomi

Šaltinis: sudaryta Konsultanto, remiantis Mokyklų finansavimas Europoje: mechanizmai, metodai ir kriterijai, 2014

Tyrimo metu dėmesys bus sutelktas į vieną iš Skandinavijos šalių – Suomiją – bei į kitas ES šalis: Estiją ir Lenkiją.

Suomija pasirinkta dėl to, kad Suomijoje priešmokyklinis ir bendrasis ugdymas visiškai (100 proc.) finansuojamas valstybės lėšomis (centrinės ir vietos valdžios). Be

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

to, Suomijoje taikomi analogiški mokytojų darbo apmokėjimo išlaidų ir veiklos išlaidų apmokėjimo modeliai, kai išlaidos finansuojamos iš dotacijų ar tam tikros pinigų sumos, apskaičiuotos taikant finansavimo formulę (atsižvelgiant į mokinių ar mokytojų skaičių ir kitus kriterijus). Be to, Suomija pasirinkta atsižvelgiant į šalies išsivystymo lygį – ji priskiriama išsivysčiusioms šalims.

Estija pasirinkta dėl panašių motyvų kaip ir Suomija: šioje šalyje 98 proc. priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo finansuojama iš valstybės biudžeto, taikomas panašus kaip Lietuvoje lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo modelis. Be to, Estija pasižymi panašiais kaip Lietuva demografiniais rodikliais (gimstamumas siekia 1,6 ir 1,7 vaiko atitinkamai, populiacijos nedidelės – 1,3 mln. ir 2,87 mln.), šalies išsivystymo lygiu (Estija – 17,5 tūkst. Eur BVP vienam gyventojui, o Lietuva – 14,89 tūkst. Eur).

Lenkija pasirinkta dėl panašių motyvų kaip ir Suomija ar Estija: šioje šalyje 97 proc. priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo finansuojama iš valstybės biudžeto, taikomas panašus kaip Lietuvoje lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo modelis. Be to, Lenkija susiduria su panašiomis demografinėmis problemomis kaip Lietuva, pavyzdžiui, didėjanti emigracija (abi valstybės praranda nuo 1 iki 4 proc. populiacijos per metus), mažas gimstamumas (Lietuvoje – 1,7 vaiko, o Lenkijoje – 1,32) ir pan., panašus šalių išsivystymo lygis (Lenkijos BVP vienam gyventojui – 12,37 tūkst. Eur).

Suomijoje taikoma mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika

Suomijoje visuose bendrojo ugdymo lygmenyse mokslas yra nemokamas. Bendrojo ugdymo finansiniai įsipareigojimai padalinti taip: iš savivaldybės biudžeto finansuojama 75 proc., iš valstybės biudžeto – 25 proc.

Visos Suomijos savivaldybės turi teisę į mokesčių rinkimą, o mokesčių pajamos yra naudojamos teikti pagrindines viešąsias paslaugas. Savivaldybės turi visišką savarankiškumą spendžiant, kaip paskirstyti gaunamas lėšas, skiriamas konkrečioms mokykloms. Be savivaldybės skiriamų lėšų, mokyklos taip pat gauna lėšas iš centrinės valdžios pagal tam tikrus skaičiavimo kriterijus.

Savivaldybėms skiriamos bendrosios dotacijos iš valstybės biudžeto pagrindą sudaro mokinio krepšelis, t. y. valstybės skiriama lėšų suma vieno mokinio mokymui. Šis principas taikomas visuose bendrojo ugdymo lygmenyse. Mokinio krepšelio lėšų suma apskaičiuojama pagal tam tikrus rodiklius: mokyklų skaičius savivaldybėje, vietovės ypatumai (gyventojų tankis, mokykla saloje), papildomo finansavimo

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

poreikis dėl mokyklos specializacijos, švedų mokomosios kalbos, imigrantų mokymo, vaikų su specialiaisiais ugdymo poreikiais mokymo; skiriama suma didinama priklausomai nuo mokymosi lygio taikant koeficientą: 1-6 klasei taikomas koeficientas lygus 1, 7-9 klasėms – 1,75, o vidurinio ugdymo klasėms – 1,6 nuo 7-9 klasių finansavimo. Atsižvelgiant į įvairius rodiklius, įtrauktus į finansavimo formulę, savivaldybės gauna nevienodo dydžio finansavimą.

Ikimokyklinio ugdymo finansavimas taip pat įtraukiamas į savivaldybių gaunamų dotacijų dalį, tačiau didžioji išlaidų dalis padengiama iš savivaldybės surinktų mokesčių pajamų. Savivaldybės padengia apie 75 proc. ikimokyklinio ugdymo išlaidų. Švietimo ir kultūros ministerija skiria dalį ikimokyklinio ir pagrindinio ugdymo lėšų (2 priedas). Skiriamų lėšų dydis priklauso nuo mokinių skaičiaus, kadangi yra taikoma mokinio krepšelio metodika. Švietimo ir kultūros ministerija finansuoja tokias sritis, kaip imigrantų vaikų gimtosios kalbos mokymas, integravimas, ikimokyklinis ir pagrindinis ugdymas, skirtas tiems, kuriems netaikomas privalomas išsilavinimas.

Pagrindiniai pradinio ir pagrindinio ugdymo finansavimo šaltiniai: švietimo ir kultūros ministerija, finansų ministerija bei savivaldybės. Kiekvienai mokyklai skiriamas biudžetas pagal anksčiau paminėtus kriterijus, mokyklos savarankiškai nusprendžia, kaip panaudoti lėšas. Mokiniam užtikrinamas nemokamas mokslas, vadovėliai, pietūs mokykloje, sveikatos paslaugos, nemokamas transportas gyvenantiems toli nuo mokyklos.

Bendrojo vidurinio ugdymo finansavimas nuo pradinio ir pagrindinio skiriasi tuo, kad nebelieka finansų ministerijos skiriamų lėšų (3 priedas). Moksleiviai patys turi įsigyti vadovėlius bei kitą mokymosi medžiagą, tačiau jiems yra suteikiami nemokami pietūs mokykloje, taip pat socialinės bei sveikatos priežiūros paslaugos. Be to, moksleivių transporto išlaidas valstybė subsidijuoja tik iš dalies. Bendrojo vidurinio ugdymo finansavimui taikomas lėšų skyrimo vienai mokyklai arba mokyklos krepšelio principas: ugdymo lėšos skiriamos vienai sutartinei mokyklai. Skiriamų lėšų dydis priklauso nuo visų besimokančių mokinių bendrojo vidurio ugdymo lygmenyje skaičiaus.

Suomijoje visos šeimos gauna vaiko pašalpą iš valstybės lėšų kiekvienam vaikui iki 17 metų amžiaus. Vaiko pašalpa skirta padengti bendras išlaidas (maitinimo, apgyvendinimo, ugdymo ir kt.), susijusias su vaikų auginimu. Mokiniai, turintys

specialiųjų ugdymosi poreikių, turi teisę į nemokamas asistentų paslaugas, taip pat į kitas socialines paslaugas, specialią paramą. Be to, tokiems mokiniams gali būti skiriama reabilitacijos pašalpa dėl jų negalios. Mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, nemokamai gauna specialius vadovėlius ir kitą mokomąją medžiagą.

Estijoje taikoma mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika

Estijoje yra trijų tipų mokyklos: valstybinės, savivaldybių ir privačios. Siekiant užtikrinti konstitucinę teisę į nemokamą mokslą visuose bendrojo ugdymo lygmenyse, valstybė teikia bendrąsias dotacijas lygiomis teisėmis tiek savivaldybių, tiek privačioms mokykloms. Valstybės skiriamos lėšos naudojamos padengti išlaidas, susijusias su mokytojų ir vadovų atlyginimais bei kvalifikacijos kėlimo kursais, vadovėliais ir kita mokomąja medžiaga bei mokinių pietų išlaidomis. Be to, valstybė skiria lėšas internatinėms mokyklos paslaugoms padengti. Skiriamų lėšų dydis priklauso nuo mokinių ir klasių skaičiaus mokykloje. Mokyklų pastatų priežiūra ir jų renovavimas finansuojamas iš valstybės biudžeto lėšų, o skiriamų lėšų dydis priklauso nuo mokinių skaičiaus mokykloje.

Visos valstybinių mokyklų išlaidos yra padengiamos iš valstybės biudžeto lėšų (4 priedas). Savivaldybėms priklausančios mokyklos yra finansuojamos iš valstybės ir savivaldybės biudžetų. Be to, valstybinės ir savivaldybėms priklausančios mokyklos gali būti finansuojamos taip pat iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų.

Privačios mokyklos yra finansuojamos iš mokyklos savininko lėšų, tačiau tam tikrais atvejais gali būti skiriamos lėšos iš savivaldybių ar valstybės biudžetų, pavyzdžiui, jeigu savivaldybė neturi savo ikimokyklinio ugdymo mokyklos arba jei ikimokyklinio ugdymo mokyklose trūksta vietų. Privačioms mokykloms skiriamos lėšos iš valstybės biudžeto teikiamos mokyklos savininkui. Lėšos skirtos padengti išlaidas, susijusias su mokytojų ir vadovų atlyginimais, mokymo priemonių bei kitomis mokyklos išlaidomis. Vis dėlto, visos privačios mokyklos turi teisę nustatyti mokesť už mokslą. Mokesť nustato privačios mokyklos savininkas.

Savivaldybei priklausančios ikimokyklinio ugdymo mokyklos yra finansuojamos iš savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto ir tėvų lėšų. Iš šių lėšų padengiamos vaikų maitino išlaidos, personalo atlyginimai ir mokymo priemonių išlaidos, o valstybė padengia išlaidas, susijusias su pedagogų kvalifikacijos kėlimu ir estų kalbos kursams, vaikams, kurių gimtoji kalba nėra estų. Vietos savivaldybė nustato tėvų

mokamos sumos dydį, kuris gali būti keičiamas atsižvelgiant į vaiko amžių, šeimos finansinę padėtį.

Mokytojų atlyginimų apskaičiavimo modelis grindžiamas skirtingų amžių mokiniams nustatyto ugdymo turinio dydžiu ir atitinkamų klasių skaičiumi mokykloje. Minimalus mokytojų atlyginimų dydis nustatomas nacionaliniu lygmeniu, o mokyklų vadovai turi užtikrinti minimalių atlyginimų išmokėjimą mokytojams, dirbantiems visą darbo dieną.

Lenkijoje taikoma mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika

Lenkijoje bendrasis ugdymas finansuojamas iš dviejų pagrindinių šaltinių – valstybės ir savivaldybių biudžetų – skiriamų:

- bendrosios dotacijos dalies bendrajam ugdymui, teikiamos iš valstybės biudžeto ir skiriamos savivaldybei;
- tikslinės valstybės dotacijos, pavyzdžiui, ikimokykliniam ugdymui, vadovėlių ir švietimo išteklių įsigijimui, išlaikymo dotacijoms;
- savivaldybių nuosavi ištekliai.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos, bendrojo ugdymo mokyklos ir kitos švietimo įstaigos, kurias įsteigia ir valdo vietos valdžios organai, padengia savo išlaidas tiesiogiai iš savivaldybės biudžeto ir neteikia jokių pajamų atgal į savivaldybių biudžetą.

Bendroji valstybinio biudžeto dotacija mokykliniam ugdymui yra pagrindinis bendrojo ugdymo finansavimo šaltinis. Bendrosios dotacijos mokykliniam ugdymui dydžio nustatymo ir paskirstymo procesas susideda iš dviejų etapų (1 priedas). Bendrosios dotacijos dalis, skirta bendrajam ugdymui, kasmet nustatoma vadovaujantis biudžeto įstatymu, t. y. apibrėžiama bendra dotacijos suma visiems vietos valdžios vienetams. Įstatymai garantuoja, kad ši suma niekada negali būti mažesnė už praėjusių metų biudžetiniame akte nurodytą sumą ir ji yra patikslinta, įtraukiant sumą, skirtą kitoms išlaidoms, patirtoms vykdant bendrojo ugdymo užduotis. Bendroji dotacija apima keturias išlaidų kategorijas: 1) pagrindinė mokymo užduotims vykdyti reikalinga suma; 2) papildoma suma mokyklos užduotims vykdyti; 3) suma, skirta netiesioginėms užduotims atlikti; 4) nepaprastoji arba nenumatyto atvejo subsidijos dalis.

Lėšų paskirstymo tarp vietos valdžios vienetų algoritmą apibrėžia atsakingas ministras. Paskirstant lėšas atsižvelgiama į šių vienetų veiklos sritis ir jų apimtis.

Skirstant lėšas mokymo įstaigoms yra atsižvelgiama į tris pagrindinius kriterijus: mokyklų tipą, mokytojų profesinę kategoriją ir mokinių skaičių mokymo įstaigoje.

Finansavimo schema remiasi faktiniu mokinių skaičiumi, atitinkamai padidintu korekcinų koeficientų sistema ir koregavimo indeksu. Koeficientų sistema ir koregavimo indeksas taikomi siekiant užtikrinti, kad subsidijos suma geriau atitiktų tikruosius mokyklos poreikius.

Korekcinų koeficientų sistema apima sudėtinę dalis, į kurias gali būti atsižvelgiama formuojant biudžetą:

- tam tikros sąlygos tam tikroje mokykloje ir savivaldybės vienetė, pavyzdžiui, kaimo vietovėse, mažuose miesteliuose ir pan.;
- mokyklos užduočių įvairovė ir specifika, pavyzdžiui, specialus ir integruotas neįgaliųjų ir socialiai pažeidžiamų mokinių ugdymas, profesinis mokymas, sporto mokyklos, tautinių ir etninių mažumų mokymas, meninis ugdymas ir pan.;
- neakivaizdinių užduočių įvairovė, pavyzdžiui, laisvalaikio ir priežiūros centrai bei jaunimo nakvynės namai;
- nenumatytiems, nepaprastiems atvejams skirtos lėšos.

Taikant koregavimo indeksą, atsižvelgiama į mokytojų profesines kategorijas. Šis indeksas leidžia skirti didesnę bendrosios subsidijos dalį toms mokymo įstaigoms, kuriose yra didesnė mokytojų, turinčių aukštesnes kategorijas nei šalies vidurkis, dalis. Koregavimo indekso taikymas lemia išlaidų, skirtų mokytojų atlyginimams, padidėjimą.

Aukščiau aprašytas mokyklinio ugdymo užduočių finansavimo mechanizmas taikomas visiems ugdymo lygiams – nuo ikimokyklinio iki aukštesniojo vidurinio ugdymo lygio. Lėšų suma, reikalinga mokykliniam ugdymui finansuoti, nustatoma atsižvelgiant į visų užduočių, kurios turi būti vykdomos (ne tik tos, kurios tiesiogiai susijusios su mokykliniu ugdymu), apimtis ir rūšis.

Be bendrosios dotacijos dalies bendrajam ugdymui, gali būti skiriamos taip pat tikslinės dotacijos. Savivaldybės gali gauti tikslinę valstybės biudžeto dotaciją, skirtą jų vykdomoms užduotims finansuoti, pavyzdžiui, techninės priežiūros finansinei paramai arba investiciniams projektams mokyklose ir kitose švietimo įstaigose.

Šalių lyginamoji analizė. Estija, Lenkija ir Suomija pagal finansavimo formulę yra panašios, tačiau turi ir skirtumų. Didžiąją dalį finansavimo ugdymo įstaigoms

Lenkijoje sudaro valstybės biudžeto dotacija, kuri skiriama savivaldybėms. Dotacijos dydis nustatomas pagal visuotinai nustatytus kriterijus, tačiau atsižvelgiama ir į savivaldybių skirtumus, įvedant papildomus kriterijus. Tiesiogiai mokykloms pinigai skiriami tik mokymosi ištekliams įsigyti (pvz., vadovėliams) ar ikimokykliniam ugdymui finansuoti.

Suomijoje trys ketvirtadaliai bendrajam ugdymui reikalingų lėšų skiriama iš savivaldybių biudžetų, o likęs ketvirtadalis – iš valstybės biudžeto. Valstybės dotacija paremta mokinio krepšelio principu, kuris skiriamas pagal visuotinai nustatytus kriterijus ir atsižvelgiant į socialinius bei ekonominius rodiklius (pvz., gimstamumą ar gyventojų tankį, sergamumą). Esant poreikiui, savivaldybės pačios gali nustatyti mokesčius už teikiamas paslaugas ir turi visišką laisvę skirstydamos valstybės suteiktą dotaciją ugdymo įstaigoms.

Estijoje mokyklos skirstomos į valstybės, savivaldybių ir privačias. Šalyje 84 proc. mokyklų sudaro savivaldybių ugdymo įstaigos. Valstybė tik vienodomis sąlygomis paskirsto savivaldybės ir privačioms mokykloms skirtas dotacijas, skirtas mokytojų darbo užmokesčiui, vadovėliams ar maitinimui. Savivaldybės gali savo nuožiūra laisvai disponuoti skirstydamos lėšas mokykloms, kurių savininkės yra.

Tiek Suomijoje, tiek Estijoje ir Lenkijoje savivaldybės turi didžiulę laisvę paskirstyti pinigus pagal savo nuožiūrą. Taip pat Suomijoje ir Estijoje didžiąją dalį finansavimo teikia savivaldybės, o iš centrinio biudžeto paskirstomos lėšos tik minimaliems, su mokymo ištekliais susijusiems, poreikiams patenkinti: mokytojų atlyginimams, vadovėliams ir kt. Lenkijoje didžiąją dalį ugdymo finansavimo lėšų sudaro valstybės dotacija. Suomijos ir Estijos valdžios pagal tą pačią formulę remia ir privačias mokyklas, užtikrina tuos pačius minimalius poreikius kaip ir savivaldybių ar valstybinėse mokyklose. Privačios mokyklos nusistato papildomas paslaugų kainas, bet vienodas minimalus finansavimas visų rūšių mokykloms leidžia pasiekti, kad valstybinės / savivaldybių mokyklas lankančios mokiniai savo socialine ir ekonomine padėtimi niekuo nesiskiria nuo lankančių privačias, taip sumažinama socialinė atskirtis. Estijoje ir Lenkijoje (gyvenantiems toliau nei 3 km atstumu nuo mokyklos) užtikrinamas nemokamas transportas arba subsidijuojami viešojo transporto bilietai. Apibendrinant Estijos, Suomijos ir Lenkijos analizę, konstatuota, kad visose šiose šalyse savivaldybės turi laisvę skirstyti lėšas ugdymo įstaigoms savo nustatyta tvarka. Estijoje ir Suomijoje savivaldybės prisideda prie mokyklų finansavimo skirdamos

didžiąją dalį lėšų mokyklų poreikiams padengti. Estijoje ir Lenkijoje centrinė valdžia per lėšų skyrimo mechanizmą užtikrina minimalių išteklių paskirstymą tiek privačioms, tiek savivaldybių / valstybinėms mokykloms; šiose šalyse taip pat užtikrinamas nemokamas transportas mokiniams, gyvenantiems toli nuo mokyklos.

1.2 Lietuvos mokyklų finansavimo praktikų analizė

Lietuvoje mokinių ugdymas valstybinėse ir savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklose yra nemokamas. Mokyklos finansuojamos iš valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšų, kitų lėšų (Europos Sąjungos, mokyklų fonduose kaupiamos rėmėjų paramos) (5 priedas).

Nevalstybinės mokyklos. Tėvams, kurie nutaria leisti vaikus į nevalstybinę mokyklą, reikia mokėti mokesį už ugdymą, papildomas paslaugas, kurios nustatomos mokinio sutartyje su mokykla. Mokesčio dydį nustato mokyklos savininkas ir tai taip pat įformina sutartimi.

Savivaldybių ir kitų mokyklos savininkų lėšos – mokyklai išlaikyti. Valstybinėms ir savivaldybių mokykloms ūkio lėšas skiria valstybė ir savivaldybės iš savo biudžetų. Mokinio krepšelio lėšų šioms reikmėms negalima skirti. Mokyklos ūkio lėšos – tai atlyginimai aptarnaujančiajam personalui, lėšos pastato eksploatacinėms išlaidoms padengti, pinigai šildymui, elektrai, kanceliarinėms prekėms.

Nevalstybinių mokyklų ūkį išlaiko savininkas, tam skiriamos ir rėmėjų lėšos – tai turi būti nustatyta mokyklos įstatuose. Nevalstybinių tradicinių religinių bendruomenių mokyklų ūkio išlaikymui lėšos skiriamos iš valstybės biudžeto.

Mokyklos fondas. Tėvai, kiti rėmėjai į mokyklos fondą savanoriškai gali pervesti 2 proc. pajamų mokesčio sumos, kuriuos galima skirti pagal Labdaros ir paramos įstatymą. Mokykla turi paskelbti viešą ataskaitą, kam panaudojamos šios lėšos.

Kai kurios nevalstybinės mokyklos turi solidarumo fondus, į kuriuos pervedamos mokinių tėvų ir rėmėjų aukos. Fondai skirti mokiniams iš šeimų, turinčių finansinių sunkumų, paremti. Jei dėl sunkių materialinių sąlygų šeima negali sumokėti viso mokesčio, nevalstybinė mokykla gali daryti nuolaidą, trūkstamas lėšas kompensuodama iš šio fondo. Lėšos gali būti skiriamos remti aktyviems ar labai gerai besimokantiems mokiniams.

Už ką moka tėvai. Mokinius, kurie mokosi bendrojo ugdymo mokyklose, individualiomis mokymosi priemonėmis (pratybų sąsiuviniais, rašymo priemonėmis,

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

skaičiuotuvais ir kt.) aprūpina tėvai. Jei mokinys auga socialinės rizikos šeimoje, jis gali gauti paramą. Rinkiniai kiekvienam mokiniui sudaromi pagal jo individualius poreikius.

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvai prisideda prie vaikų išlaikymo darželiuose. Kiek ir už ką turi sumokėti tėvai, nustato savivaldybė arba kitas ikimokyklinės įstaigos savininkas. Savivaldybė (arba kitas savininkas, jei darželis yra nevalstybinis) mokesčių šeimoms gali sumažinti.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir bendrojo ugdymo mokyklose mokinių tėvų pageidavimu teikiamos papildomos mokamos paslaugos: prailgintos dienos grupės, popamokinė mokinių priežiūra, klubai, būreliai, stovyklos, ekskursijos ir kita. Mokesčio dydį nustato savivaldybė arba kitas mokyklos savininkas. Tėvams taip pat yra galimybė dalį užmokesčio už įvairius būrelius padengti iš vadinamojo neformalaus vaikų švietimo krepšelio, kurį skiria valstybė. Ministerija rekomenduoja mokiniui skirti 15 eurų, tačiau savivaldybės, atsižvelgdamos į norinčių dalyvauti vaikų skaičių, gali nusistatyti kitą sumą, tačiau ne mažesnę nei 10 eurų ir ne didesnę, nei 20 eurų. Išsirinkus būrelį iš savivaldybės akredituotų būrelių sąrašo, reikia susisiekti su būrelio organizatoriais (įstaiga, organizacija ar laisvuoju mokytoju) ir pasirašyti vaiko ugdymo sutartį. Jei vaikas jau lanko būrelį ir jis visiškai finansuojamas tėvų lėšomis, tėvai gali inicijuoti, kad būrelio organizatoriai pateiktų programą įvertinti savivaldybei ir taip būtų sudaryta galimybė gauti tikslinį finansavimą vaikams ugdyti.

Neformalusis vaikų švietimas bendrojo ugdymo mokyklose finansuojamas iš mokinio krepšelio lėšų. Mokinys dvi valandas per savaitę įvairius būrelius savo mokykloje gali lankyti nemokamai. Mokyklos gali pasirinkti, ar šias valandas naudoti kiekvieną savaitę, ar, atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir specifiką, naudoti jas kitu periodiškumu. Mokykla kiekvienų mokslo metų pabaigoje įvertina neformaliojo švietimo veiklų poreikius ir, atsižvelgdama į juos, siūlo vaikams įvairius būrelius.

Vaikams, kurie lanko sporto, meno, muzikos ar kitas neformaliojo švietimo mokyklas, už paslaugas reikia mokėti. Mokesčio dydį nustato savivaldybė ar kitas mokyklos savininkas. Mokestis už neformalųjį vaikų švietimą gali būti mažinamas, atsižvelgiant į mokinių gabumus ir tėvų socialinę padėtį

Ugdymo finansavimas. Lietuvos švietimo sistemoje ugdymas yra finansuojamas taikant mokinio krepšelio metodiką, tačiau nuo 2016 m., siekiant tobulinti bendrojo

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

ugdymo finansavimo modelį, pradėta eksperimentuoti klasės krepšelio metodika. Klasės krepšelio finansavimo modeliu lėšos skiriamos vienai sąlyginei klasei (grupei) metams ugdymo planui įgyvendinti, kurių dydis priklauso nuo sąlyginio klasės (grupės) dydžio tam tikrame mokinių sraute.

Mokinio krepšelio metodika įvesta 2001 m. pabaigoje. Mokinio krepšelio finansavimo modeliu lėšos skiriamos vienam sutartiniam mokiniui vienerių metų mokymo reikmėms. Pabrėžtina, kad finansavimas skiriamas kalendoriniams metams, t. y. nuo kiekvienų metų sausio 1 d. iki gruodžio 31 d., tuo metu mokinių srautai yra formuojami rugsėjo mėnesį, todėl dalis lėšų (6 arba 7 proc.) yra neskiriami mokykloms tais mokslo metais, kuriais prasideda kalendoriniai metai, o laikomi iki naujų mokslo metų pradžios. Tokiu būdu savivaldybės siekia tolygiau paskirstyti lėšas.

1.2.1 Mokinio krepšelio metodikos taikymo praktika

Taikomas lėšų skyrimo vienam mokiniui, arba mokinio krepšelio, principas: ugdymo lėšos skiriamos vienam sutartiniam mokiniui. Tai tikslinė valstybės dotacija, kurią gauna ir mokykloms paskirsto savivaldybės. Mokinio krepšelio lėšos negali būti perskirstomos kitoms, ne ugdymo, reikmėms.

Mokinio krepšelį sudaro lėšos, skirtos pedagogų, mokyklos vadovų, mokyklos bibliotekininkų atlyginimams, psichologinei, specialiajai, socialinei pedagoginei pagalbai organizuoti, vadovėliams ir mokymo priemonėms, pedagogų kvalifikacijai tobulinti, neformaliajam švietimui – būreliams, klubams, studijoms ir pan. veiklai po pamokų, mokinių pažintinei veiklai, profesiniam orientavimui, egzaminams administruoti, vykdyti ir vertinti, profesinės linkmės meninio ugdymo programos moduliams finansuoti, informacinėms kompiuterinėms technologijoms diegti ir naudoti.

Mokinio krepšelio principu finansuojamos valstybinių, savivaldybių ir nevalstybinių mokyklų ugdymo programos: ikimokyklinio ugdymo (finansuojama dalis ugdymo programos – ne mažiau kaip 4 valandos per dieną), priešmokyklinio ugdymo, pradinio ugdymo, pagrindinio ugdymo, vidurinio ugdymo, formaliojo švietimo programos papildantys ir mokinių saviraiškos poreikius tenkinantys šių programų moduliai.

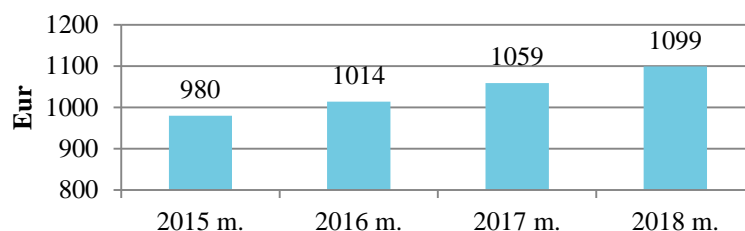

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

Savivaldybėms mokinio krepšelio lėšos skiriamos kaip valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija savivaldybių biudžetams. Dotacija tvirtinama atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu. Švietimo ir mokslo ministerija, vadovaudamasi Mokinio krepšelio metodika, planuoja ir paskirsto lėšas savivaldybėms, o savivaldybės – savivaldybių ir nevalstybinėms švietimo įstaigoms. Švietimo ir mokslo ministerija Finansų ministerijai kasmet teikia duomenis apie valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti lėšų poreikį. Švietimo ir mokslo ministerija, planuodama mokinio krepšelio lėšas ateinantiems biudžetiniams metams, naudojami švietimo įstaigų Mokinių registre pateiktais duomenimis apie kiekvieną mokinį einamųjų metų rugsėjo 1 d. Mokiniui pereinant iš vienos savivaldybės finansuojamos švietimo įstaigos į kitos savivaldybės arba į valstybės biudžeto asignavimų valdytojo finansuojamą valstybinę švietimo įstaigą ar atvirkščiai, mokinio krepšelis taip pat pereina į atitinkamą įstaigą.

Nuo 2002 m., vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu, mokinio krepšelio lėšų bendrą sumą tvirtina Švietimo ir mokslo ministerija, kuri jas paskirsto kiekvienai savivaldybei, o savivaldybės – savivaldybių ir nevalstybinėms švietimo įstaigoms, vadovaudamosi Metodika.

6 paveikslas. Bazinis mokinio krepšelio dydis

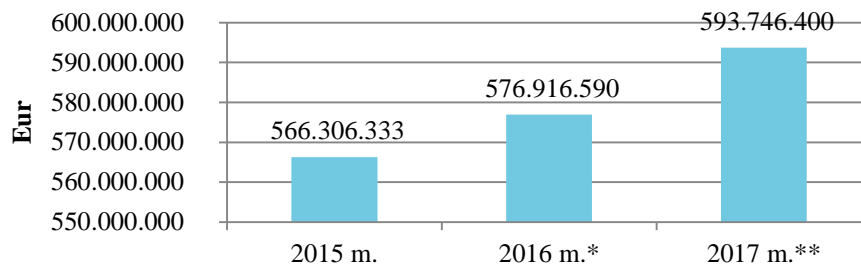
Šaltinis: LR Švietimo ir mokslo ministerija

Mokinio krepšelio dydis nuo 2003 m. iki 2012 m. padidėjo du kartus. Nuo 2015 m. iki 2018 m. bazinis mokinio krepšelio dydis augo kasmet. Atitinkamai, augo ir tikslinės mokinio krepšelio dotacijos, lyginant 2015 ir 2017 metus.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veikslių programa

SMART
CONTINENT | SC

7 paveikslas. Mokinio krepšelio tikslinės dotacijos dydis 2015-2017 m. (iš jų klasės krepšelio lėšų 36,9 mln. Eur*, 36,4 mln. Eur**)

Šaltinis: LR Švietimo ir mokslo ministerija

2015 m. tikslinės mokinio krepšelio dotacijos buvo skirtos 460,8 tūkst. mokinių. Pradėjus eksperimentuoti klasės krepšelio metodiką, mokinių skaičius, kuriems skirtas mokinio krepšelis, mažėjo, ir buvo skirtas atitinkamai 427,6 tūkst. mokinių 2016 m. ir 425,9 tūkst. mokinių 2017 m. Keičiantis Metodikai, mokinio krepšelio lėšos buvo naudojamos mokymo reikmėms, kurios buvo numatytos Metodikoje, finansuoti, tačiau didžioji dalis (apie 93-95 proc.) savivaldybėms skirtų mokinio krepšelio lėšų panaudojama pedagogų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms.

3 lentelė. Mokinio krepšelio lėšų pasiskirstymas darbo užmokesčiui, paslaugoms ir prekėms

Metai	Darbo užmokesčiui (su soc. draudimu), Eur	Darbo užmokesčiui (su soc. draudimu), proc.	Paslaugoms ir prekėms, Eur	Paslaugoms ir prekėms, proc.
2015 m.	537.032.153	94,8	28.771.360	5,08
2016 m.	512.923.774	95,0	26.813.315	4,97
2017 m.	523.058.481	93,8	33.648.058	6,04

Šaltinis: LR Švietimo ir mokslo ministerija

Didžioji mokinio krepšelio dalis, tenkanti prekėms ir paslaugoms, yra išleidžiama vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, atitinkamai nuo 2,2 iki 3,5 proc. 2015-2017 m. Visoms kitoms prekėms ir paslaugoms skiriama mažiau kaip 1 proc. nuo skirtos mokinio krepšelio dotacijos. Detalus mokinio krepšelio lėšų panaudojimas pagal savivaldybes pateiktas prieduose.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

4 lentelė. Mokinio krepšelio lėšų dalis, skirta prekėms ir paslaugoms (proc.)

Metai	vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, Eur	mokinių pažintinei veiklai ir mokinių profesiniam orientavimui, Eur	mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, Eur	IKT diegti ir naudoti, Eur	pedagoginei psichologinei pagalbai organizuoti (PPT), Eur	brandos egzaminams organizuoti, vykdyti ir vertinti, Eur	profesinės linkmės moduliams neformaliojo švietimo mokyklose finansuoti, Eur	neformaliajam švietimui, papildančiam bendrąsias pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, Eur	neformaliojo vaikų švietimui, Eur
2015	2,2	0,2	0,3	0,4	0,6	0,1	0,0	0,7	0,5
2016	2,3	0,2	0,3	0,4	0,6	0,1	0,0	0,5	0,4
2017	3,5	0,2	0,4	0,7	0,6	0,1	0,0	0,5	-

Šaltinis: LR Švietimo ir mokslo ministerija

Išanalizavus mokinio krepšelio metodikos taikymo ypatumus, nustatytos pagrindinės jos taikymo problemos. Dėl įsivyravusios mokyklų konkurencijos gali nukentėti ugdymo kokybė. Mokyklos leidžia mokiniams atsainiau žiūrėti į mokymąsi, lankomumą, kad jie neišeitų ir „neišsineštų“ krepšelio. Trumpuoju laikotarpiu esant ribotam vietų skaičiui mokyklose, geros mokyklos greitai pritraukia geriausius mokinius. Silpnėsi mokiniai yra siunčiami į kitas mokyklas, taip užkertant kelią nuosekliam jų tobulėjimui ir mobilumui. Finansavimo ir mokinių skaičiaus pokyčiai kuria nestabilumo būseną mokytojams, kurie susiduria su neužtikrintumu dėl darbo vietos ir pašaliniais trukdžiais arba priešingai, su per dideliu darbo krūviu. Mokinio krepšelis skatina tik tam tikrų mokyklų klestėjimą ilguoju laikotarpiu. Populiarens mokyklos (privačios, modernios) plečiasi, kuria naujas darbo vietas, tuo metu ne tokios populiaros mažėja arba užsidaro. Papildomos išlaidos auga išlaikant pusiau tuščias mokyklas. Valstybės kontrolės atliktas tyrimas rodo, kad pasitaiko atveju, kai krepšelio lėšos naudojamos ne ugdymui, o kitoms reikmėms, todėl gali nukentėti vaikų švietimas, nes jam skiriama tik būtina privaloma lėšų dalis. Finansavimas pagal mokinio krepšelį mažėja, mažėjant mokinių skaičiui. O sumažėjus finansavimui, trūksta lėšų pedagogų išieitinėms ir kitoms susijusioms išmokoms, nevyksta pedagogų kaita. Nuolat keičiantis sutartiniais koeficientams, švietimo įstaigoms sudėtinga iš anksto planuoti savo veiklą ir išlaidas mokymo reikmėms.

Mokinio krepšelio metodikos taikymas turi ir teigiamų aspektų. Kiekvienas vaikas esantis klasėje „yra finansuojamas“, nepriklausomai nuo to, ar klasėje yra minimalus, ar maksimalus vaikų skaičius. Lėšos yra skaičiuojamos ne pagal klasės komplekto vidurkius, bet skiriamos „faktiniam vaikui“. Taip pat mokinio krepšelio finansavimo

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

modelio įvedimas suteikia galimybę tėvams, kurie nėra patenkinti mokymo kokybe, pakeisti mokyklą. Stiprios ir gerą reputaciją turinčios mokyklos išlieka ir klesti. Tos mokyklos, kurios nesugeba įtikinti tėvų leisti į jas savo vaikus, gauna stiprią paskatą keisti esamą padėtį.

Mokinio krepšelio modelio įvedimas, didina švietimo išlaidų skaidrumą, lyginant su anksčiau galiojusia, tiesioginio mokyklų subsidijavimo tvarka.

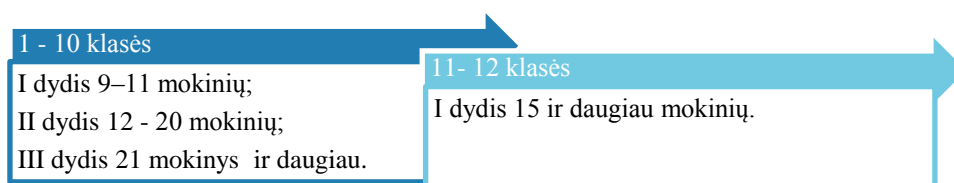
1.2.2 Eksperimentinės (klasės krepšelio) metodikos taikymo praktika

Nuo 2016 m. sausio mėnesio, penkiose Lietuvos savivaldybėse pradėta taikyti eksperimentinė (klasės krepšelio) mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika. Taikant eksperimentinę praktiką, buvo tikimasi, kad bus optimizuotas švietimo finansavimas mažėjant mokinių skaičiui klasėse.

Vienas iš esminių finansavimo pagal eksperimentinę metodiką arba klasės krepšelį ir pagal mokinio krepšelį skirtumų – ugdymo lėšos pagal klasės krepšelio metodiką apskaičiuojamos sutartinei klasei, o ne sutartiniam mokiniui; kitos mokymo reikmės (švietimo pagalba, valdymas, mokymo priemonės ir kt.) pagal klasės krepšelio metodiką apskaičiuojamos faktiniam mokiniui.

Klasės krepšelio lėšos skiriamos ugdymo planui įgyvendinti, ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, švietimo pagalbai ir bibliotekai, kitoms reikmėms.

Pagal klasės krepšelio metodiką yra nustatyti sąlyginiai klasės dydžiai. Trys klasės dydžiai numatyti 1-10 klasėms, vienas dydis 11-12 klasėms.

8 paveikslas. Klasės dydis pagal mokinių skaičių

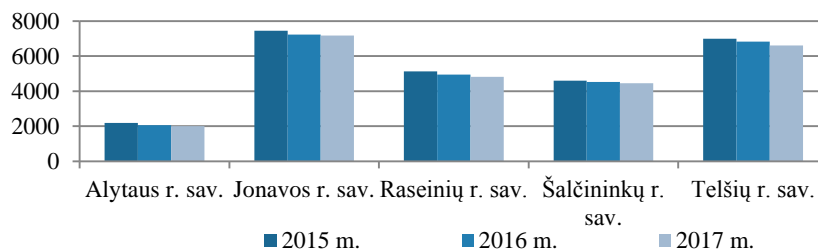
Šaltinis: sudaryta Konsultato

Metodikoje yra numatytas minimalus mokinių skaičius 1–10 klasėse (9 mokiniai) ir 11–12 klasėse (15 mokinių). Jei klasėje yra mažiau nei nustatytas minimalus mokinių skaičius, skiriama dalis klasės krepšelio: 1) 1–10 klasėms, kuriose yra 1–4 mokiniai, bus skiriama 0,33 krepšelio dydžio; 2) jei klasėje yra 5–8 mokiniai – 0,5 krepšelio dydžio; 3) 11–12 klasėms, kuriose yra 1–8 mokiniai, bus skiriama 0,33 krepšelio

dydžio; 4) jei klasėje yra 9–14 mokiniai – 0,5 krepšelio dydžio. Pasiekus reikiamas minimalias mokinių skaičiaus klasėje ribas (9 mokiniai 1-10 klasėse, 15 mokinių 11-12 klasėse) taikomi skirtingų dydžių klasės krepšeliai: 1-10 klasėse išskiriami trijų dydžių krepšeliai pagal vidutinį mokinių skaičių sąlyginėje klasėje (kai sąlyginėje klasėje mokosi 9-11, 12-20, 21 ir daugiau mokinių), 11-12 klasėse skiriamas vieno dydžio klasės krepšelis (kai sąlyginėje klasėje mokosi 15 ir daugiau mokinių).

Eksperimentinė arba klasės krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodika nuo 2016 m. pradžios yra taikoma penkiose savivaldybėse: Alytaus rajono, Jonavos rajono, Raseinių rajono, Šalčininkų rajono ir Telšių rajono savivaldybėse. Eksperimento dalyvės iš visų, kurios pareiškė tokį norą, atrinko Švietimo ir mokslo ministerija. Parenkant savivaldybes buvo siekiama, kad jos būtų skirtingos – atsižvelgta į jų demografinę vietą, gyventojų skaičių, mokyklų tinklą, į tai, ar jose yra mokyklų tautinės mažumos kalba. Pavyzdžiui, viena yra vidutinio dydžio savivaldybė, kita – žiedinė, t. y. savivaldybė, kuri žiedu apjuosia kitą – miesto – savivaldybę, trečia – turinti mokyklų tautinės mažumos kalba.

Visose penkiose rajonų savivaldybėse, kuriose buvo įvestas klasės krepšelis, mokinių skaičius, kuriems skirtos klasės krepšelio lėšos, per 2016-2017 m. mažėjo.

9 paveikslas. Mokinių skaičius, kuriems skirtas klasės krepšelio lėšos 2015 – 2017 m.

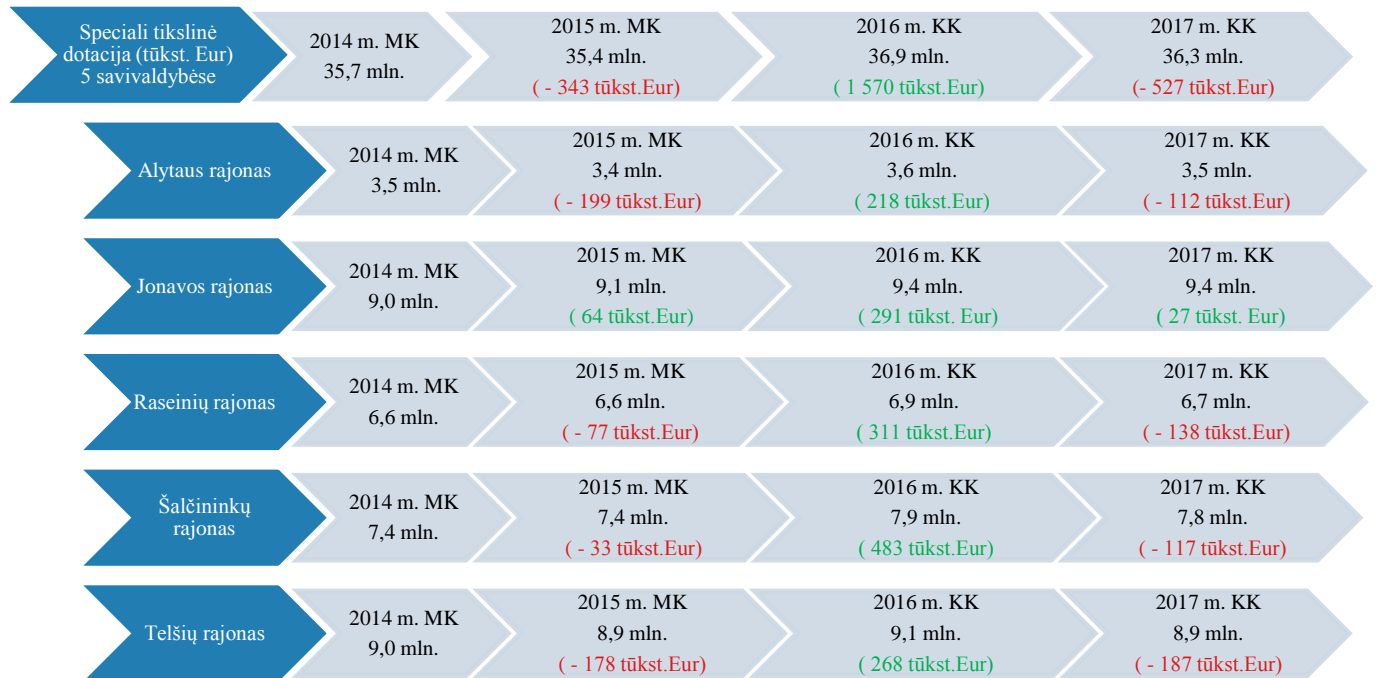
Šaltinis: LR Švietimo ir mokslo ministerija

Šioms savivaldybėms buvo paskirtos specialiosios tikslinės dotacijos, apskaičiuotos vadovaujantis klasės krepšelio metodika. Žemiau pateiktas paveikslas iliustruoja, kaip kito naujos metodikos taikyme dalyvaujančioms savivaldybėms skirtos mokinio krepšelio (2014-2015 m.) ir klasės krepšelio dotacijos (2016-2018 m.) (žalia spalva žymi padidėjimą, raudona – sumažėjimą).

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

10 paveikslas. Mokinio (2014-2015 m.)/klasės (2016-2017 m.) krepšelių dotacijų palyginimas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Kaip ir taikant mokinio krepšelio metodiką, didžioji dalis (daugiau kaip 90 proc.) savivaldybėms skirtų klasės krepšelio lėšų panaudojama darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms. 2016 m. darbo užmokesčiui vidutiniškai teko 93,9 proc., 2017 m. – 94,7 proc. klasės krepšelio lėšų.

Atitinkamai, prekėms ir paslaugoms vidutiniškai teko 6,1 proc. klasės krepšelio lėšų 2016 m. 5,3 proc. 2017 m.

5 lentelė. Klasės krepšelio lėšų pasiskirstymas darbo užmokesčiui, paslaugoms ir prekėms (proc.)

Savivaldybė	Iš viso darbo užmokesčiui (su soc. draudimu)		Prekėms ir paslaugoms	
	2016	2017	2016	2017
Alytaus r. sav.	91,7	93,3	8,2	6,7
Jonavos r. sav.	94,8	95,1	5,1	4,9
Raseinių r. sav.	94,3	94,2	5,7	5,8
Šalčininkų r. sav.	91,4	93,6	8,6	6,3
Telšių r. sav.	95,5	96,0	4,5	4,0

Šaltinis: LR Švietimo ir mokslo ministerija

Didžioji klasės krepšelio dalis, tenkanti prekėms ir paslaugoms, yra skiriama vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms įsigyti, atitinkamai 3,41 proc. ir 3,04 proc. 2016–2017 m. Iki 0,5 proc. klasės krepšelio skiriama mokinių pažintinei veiklai ir mokinių profesiniam orientavimui, mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, IKT diegti ir naudoti, brandos egzaminams

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

organizuoti, vykdyti ir vertinti, profesinės linkmės moduliams neformaliojo švietimo mokyklose finansuoti, neformaliajam vaikų švietimui.

6 lentelė. Klasės krepšelio lėšų pasiskirstymas paslaugoms ir prekėms (proc.)

Metai	Savivaldybė	vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, Eur	mokinių pažintinei veiklai ir mokinių profesiniam orientavimui, Eur	mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, Eur	IKT diegti ir naudoti, Eur	pedagoginei psichologinei pagalbai organizuoti (PPT), Eur	brandos egzaminams organizuoti, vykdyti ir vertinti, Eur	profesinės linkmės moduliams neformaliojo švietimo mokyklose finansuoti, Eur	neformaliam švietimui, papildančiam bendrąsias pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, Eur	neformaliojo vaikų švietimui, Eur
2016	Alytaus r. sav.	3,1	0,2	0,2	0,1	1,0	0,1	0,0	3,1	0,4
	Jonavos r. sav.	2,1	0,2	0,4	0,3	0,7	0,1	0,0	1,0	0,3
	Raseinių r. sav.	3,7	0,1	0,4	0,4	0,0	0,1	0,1	0,5	0,4
	Šalčininkų r. sav.	5,9	0,3	0,4	0,5	0,4	0,1	0,0	0,7	0,3
	Telšių r. sav.	2,5	0,2	0,3	0,2	0,7	0,1	0,0	0,4	0,0
		3,41	0,20	0,36	0,30	0,55	0,08	0,02	0,90	0,26
2017	Alytaus r. sav.	2,7	0,2	0,3	0,1	0,2	0,1	0,0	3,0	0,0
	Jonavos r. sav.	2,2	0,2	0,4	0,3	0,8	0,1	0,0	1,0	0,0
	Raseinių r. sav.	4,7	0,1	0,5	0,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
	Šalčininkų r. sav.	3,8	0,3	0,4	0,4	0,6	0,1	0,0	0,7	0,0
	Telšių r. sav.	2,1	0,2	0,4	0,2	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0
		3,04	0,22	0,39	0,29	0,60	0,08	-	0,69	-

Šaltinis: LR Švietimo ir mokslo ministerija

Nuo 0,5 proc. iki 1 proc. skiriama finansuoti tik pedagoginei psichologinei pagalbai organizuoti (PPT) ir neformaliam švietimui, papildančiam bendrąsias pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas. Detalus klasės krepšelio lėšų pasiskirstymas pateiktas prieduose.

Išanalizavus klasės krepšelio metodikos taikymo ypatumus, nustatytos pagrindinės problemos. Klasės krepšelio praktika nėra tinkama finansuoti itin mažas ir labai dideles ugdymo įstaigas. Taikoma praktika susilpnina paskatas efektyvinti mokyklų darbą, jos nebekonkuruoja tarpusavyje dėl moksleivių. Jei klasėje yra mažiau nei metodikoje numatytas minimalus mokinių skaičius, skiriama dalis krepšelio (0,33, 0,5 krepšelio dalies). Taikoma praktika skatina mažų klasių komplektavimą, kas apsunkina mokyklų tinklo optimizavimą. Taikant klasės krepšelio metodiką, lėšos ugdymo procesui organizuoti ir valdyti gali siekti 10 proc. visų ugdymo procesui vykdyti turimų pinigų, kai mokinio krepšelio metodu finansuojamose mokyklose valdymo lėšos svyruoja nuo 8 iki 20 proc. visos mokinio krepšelio sumos.

Klasės krepšelio metodikos pagrindinis teigiamas aspektas ir siekiamybė, kad klasės krepšelio metodika nėra tokia jautri mokinių „atėjimui / išėjimui“, nes lėšos skaičiuojamos sąlyginei klasei, o ne kiekvienam mokiniui atskirai. Klasės krepšelio

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

metodikos taikymas užtikrina mokykloms didesnę finansinį stabilumą, bei skatina jas neperpildyti klasių, nes nereikia konkuruoti dėl kiekvieno mokinio krepšelio. Šios metodikos taikymo privalumus pajus ir pedagogai, nes pedagogams nebereikės jaudintis dėl finansavimo pasikeitimo vienam ar keliems mokiniams išėjus iš klasės.

1.3 Mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo alternatyvos ir jas papildančios tikslinės priemonės

Išanalizavus mokinio krepšelio ir eksperimentinės metodikos (klasės krepšelio) taikymo ypatumus, nustatyta, kad abi metodikos turi tiek privalumų, tiek trūkumų. Mokinio krepšelio metodika buvo sukurta siekiant spręsti jos kūrimo laikotarpiui būdingas švietimo problemas: darbo užmokesčio mokykloje dirbantiems pedagogams mokėjimo nestabilumas, nesisteminis aprūpinimas vadovėliais ir mokymo priemonėmis, švietimo pagalbos trūkumas. Be to, kuriant mokinio krepšelio metodiką buvo siekiama sukurti mechanizmą, kuris būtų bent iš dalies pagrįstas rinkos modeliu, t. y. didintų mokyklų tarpusavio konkuravimą ir tokiu būdu padėtų atsisakyti nepatrauklių mokyklų. Mokinio krepšelio metodikos taikymas leido išspręsti dalį problemų, pavyzdžiui, užtikrino laiku mokamą darbo užmokestį, lėšas vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, išvystė švietimo pagalbos teikimo galimybes, tačiau nesuveikė kaip finansinės drausmės mechanizmas. Pastarųjų dešimtmečių demografiniai pokyčiai (nuo 1990 m. gyventojų skaičius Lietuvoje sumažėjo 883 tūkst. – tai sudaro apie 24 proc. gyventojų. Dėl natūralios žmonių kaitos (gimimų / mirimų) gyventojų skaičius sumažėjo 177 tūkst., o dėl emigracijos – net 707 tūkst.) ir emigracijos procesai lėmė naujų iššūkių atsiradimą. Mažėjantis mokinių skaičius dėl mažėjančio gimstamumo ir didėjančios emigracijos (taip pat mokyklinio amžiaus gyventojų, kurie išvažiuoja su tėvais), sumažino daugelio mokyklų, ypač regionuose, galimybes užsitikrinti bent bazinį funkcionavimą. Neigiamos įtakos mokyklų finansinei būklei turėjo taip pat lėčiau nei mokinių skaičiaus mažėjimas vykstanti mokyklų tinklo pertvarka. Tai lemia, jog šalyje daugėja nedidelį mokinių skaičių turinčių mokyklų skaičius. Mokinio krepšelio metodikos taikymas, atsižvelgiant į minėtą kontekstą, lemia sunkumus komplektuojant klases, turinčias mokinio krepšelio metodikoje nustatytą optimalų mokinių skaičių. Finansiniai sunkumai mokyklose lemia ugdymo kokybės problemas, kadangi yra sudaromas minimalų valandų skaičių apimantis ugdymo planas. Tai reiškia, jog mokyklose, kuriose dėl

mažėjančio mokinių skaičiaus yra finansuojamos tik bazinės reikmės, iškyla rizika neužtikrinti pakankamos ugdymo kokybės.

Pabrėžtina tai, jog remiantis mokinio krepšelio metodika tam tikra dalis ugdymo planui įgyvendinti skirtų lėšų yra skiriama mokyklų valdymui ar švietimo pagalbai. Ši dalis svyruoja nuo 8 iki 20 proc., vienose mokyklose taikant mažesnę procentinę dydį, kitose – didesnę. Tokia situacija lemia, jog ugdymo planui įgyvendinti skirtingose mokyklose skiriama nevienoda lėšų suma. Ši praktika lemia ugdymo plano apimties svyravimus, kas tiesiogiai paveikia ugdymo kokybę ir rezultatus. Be to, taikoma mokinio krepšelio metodika yra mažai socialiai jautri dėl įtvirtintų nuostatų dėl gyvenamosios vietos (kaimo ar miesto), mokyklos dydžio ar socialinės padėties. Tuo metu klasės krepšelio metodikoje atsisakoma skirstymo į kaimą ir miestą, o dėmesys sutelkiamas į ugdymo kokybės gerinimą – atsisakoma jungtinių klasių finansavimo, nepilnoms klasėms finansuoti skiriama tik dalis lėšų, numatytų iš valstybės biudžeto, atsisakoma mokinio kaip finansavimo „valiutos“ traktavimo.

Atsižvelgiant į tai, jog daugelyje Europos šalių apskaičiuojant mokymo lėšas yra vadovaujama finansavimu pagal formulę, kai dotaciją teikia valstybė per vietos valdžias, šis finansavimo modelis išlieka ir toliau priimtinas Lietuvai. Toks finansavimo būdas leidžia užtikrinti finansavimo skaidrumą ir aiškumą, leidžia planuoti išteklius, kadangi yra taikomi iš anksto nustatyti kriterijai, o jų taikymo taisyklės yra visuotinai suderintos, be to, remiantis taisykle nustatomas išteklių, į kuriuos turi teisę kiekviena mokykla, dydis.

Viena iš alternatyvų (I alternatyva), siekiant spręsti šiuolaikines mokyklų finansavimo problemas, yra mokinio krepšelio metodikos tobulinimas. Ši alternatyva galėtų būti įgyvendinta priimant tokius sprendimus: keičiant specialiuosius mokinių srautų kriterijus ir jiems taikomus indeksavimo koeficientus, numatant įvairias mokinio krepšelio metodikos nuostatų taikymo išimtis (kaip vaikų skaičiaus kitimo tendencijos, teritorija – didelis miestas, miestelis, kaimas ir pan.), apibrėžiant specifinius finansavimo atvejus.

Kita alternatyva (II alternatyva) – plėtoti eksperimentinės (klasės krepšelio) metodikos taikymą visose Lietuvos savivaldybėse. Ši alternatyva leidžia išvengti finansavimo priklausomybės nuo kiekvieno mokinio arba „pinigai paskui mokinį“ principo keliamų problemų (žr. skyrių 1.2.1.). Be to, eksperimentinė metodika leidžia išvengti mokyklų tarpusavio konkuravimo dėl kiekvieno mokinio, kas dažnai lemia

ugdymo kokybės prastėjimą. Nepaisant šios metodikos privalumų, siekiant išvengti finansavimo svyravimų priklausomai nuo kiekvieno mokinio atėjimo į mokyklą arba išėjimo iš jos, ji pasižymi taip pat trūkumais. Be to, kai kurie neigiami mokinio krepšelio metodikos aspektai yra įtvirtinti taip pat eksperimentinėje metodikoje, pavyzdžiui, dalies ugdymo planui finansuoti skirtų lėšų skyrimas mokyklos valdymui ir švietimo pagalbai. Nors ši dalis yra mažesnė nei mokinio krepšelio metodikos atveju, vis dėlto ji yra procentinė ir gali svyruoti tarp mokyklų, ugdymo planas nėra finansuojamas 100 proc. Tokia situacija lemia, jog taikant eksperimentinę metodiką visos Lietuvos mastu, ugdymo kokybės gerinimas išliktų ribotas.

Paminėtina, jog mokinio krepšelio metodikos taikymas lemia mažų mokyklų finansavimo problemas, tuo metu taikant eksperimentinę (klasės krepšelio) metodiką prarandamos finansinės paskatos didelėms mokykloms.

Taigi, abi siūlomos alternatyvos turi privalumų ir trūkumų, aktualių problemų sprendimų galimybės įgyvendinant vieną ar kitą alternatyvą yra skirtingos. Siekiant pasirinkti optimalią alternatyvą, atlikta dviejų minėtų alternatyvų ir su jomis susijusių tikslinių priemonių lyginamoji analizė.

1.4 Optimali mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo alternatyva bei tikslinės priemonės

Kaip jau buvo minėta anksčiau, siekiant parinkti optimalią mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo alternatyvą, tikslingą yra atlikti suformuluotų alternatyvų lyginamąją analizę įvairiais pjūviais. 7 lentelėje yra pateikta lyginamoji pagrindinių mokymo lėšų paskirties analizė abiejų alternatyvų atvejais.

7 lentelė. Mokinio krepšelio ir eksperimentinės metodikos pagrindinių nuostatų lyginamoji analizė

Lėšų paskirtis	Mokinio krepšelio metodika	Eksperimentinė metodika
Ugdymo planui įgyvendinti	Lėšos sutartiniam mokiniui dauginamos iš nustatytų sutartinių mokinių koeficientų, kurie diferencijuojami pagal vietovę, mokyklos dydį, ugdymo programą	Lėšos klasei (klasės krepšelis - KK) dauginamos iš sąlyginių klasės komplektų skaičiaus, kuris nustatomas pagal formulę, atsižvelgiant į faktinį mokinių skaičių mokinių sraute. Kai klasėje yra 9-11 mokinių skiriamas mažas KK, kai 12-20 mokinių – vidutinis, kai ≥ 21 mokinys – didelis. Kai sraute ≤ 8 mokiniai, skiriama tik KK dalis (trečdalis arba pusė KK)
Ugdymo procesui organizuoti ir valdyti	Skaičiuojama kartu su švietimo pagalba ir biblioteka ir sudaro 14% nuo ugdymo plano lėšų. Leidžiama naudoti ne daugiau kaip 10% nuo ugdymo plano lėšų (kaimo mokyklose iki 120 mokinių – 13%)	Skaičiuojama atskirai nuo švietimo pagalbos ir bibliotekos ir sudaro 10% nuo ugdymo plano lėšų (KK). Maksimalią naudojamų lėšų dalį kiekvienai mokyklai nustato savivaldybė pagal mokyklos dydį ir kt., tačiau ji neturi viršyti 20% mokyklai skirtų mokymo lėšų
Švietimo pagalbai ir bibliotekai	Skaičiuojama kartu su ugdymo proceso organizavimu ir valdymu ir sudaro 14% nuo ugdymo plano lėšų (kiekvienam mokiniui). Specialiųjų poreikių mokiniams jų MK papildomai didinamas 35%. Privaloma panaudoti ne mažiau kaip 4% nuo bendrų ugdymo plano, valdymo ir švietimo pagalbos lėšų	Nustatoma norma 1 mokiniui metams (Eur/mok./m.). Tam tikra norma yra taikoma kiekvienam mokiniui, o specialiųjų poreikių mokiniams taikoma didesnė norma. Privaloma panaudoti ne mažiau kaip 80% apskaičiuotų lėšų
Kitoms reikmėms (ugdymo priemonėms, kvalifikacijai, IKT,	Skaičiuojama pagal nustatytas normas 1 mokiniui (arba sutartiniam mokiniui) metams (Eur/mok./m.)	Skaičiuojama pagal nustatytas normas 1 mokiniui metams (Eur/mok./m.)

Lėšų paskirtis

Mokinio krepšelio metodika

Eksperimentinė metodika

PPT, egzaminams,
FŠPU, kt.)

Šaltinis: sudaryta Konsultanto, remiantis LR Švietimo ir mokslo ministerijos duomenimis

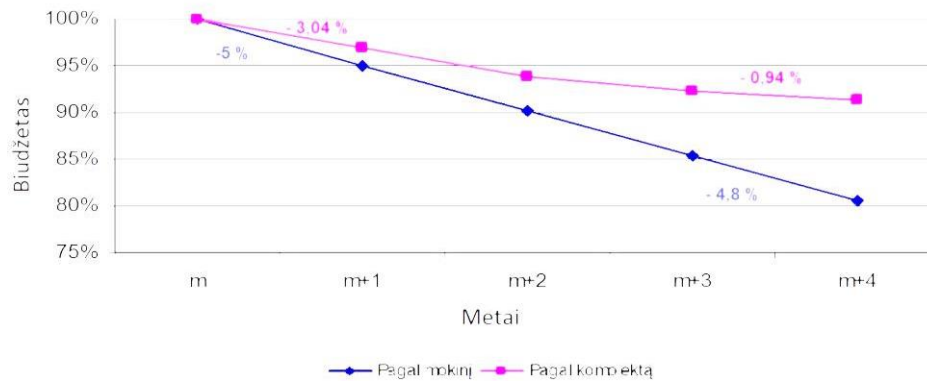
I alternatyva numato mokinio krepšelio metodikos pakeitimus. Visų pirma, siūloma didinti nustatytus sutartinius mokinių koeficientus. Vis dėlto koeficientų pokyčiai tik iš dalies galėtų padėti išspręsti lėšų trūkumo problemas, o neadekvatūs finansavimo pokyčiai išliktų rimtu iššūkiu, kadangi dėl didelių mokinių skaičiaus svyravimų tarp mokyklų sudėtinga yra parinkti optimalius koeficientus, kurie leistų užtikrinti finansavimo subalansavimą. Pažymėtina, kad nustatyti mokinio krepšelio koeficientai buvo keičiami daugybę kartų, tačiau problemos išspręsti nepavyko. Be to, koeficientai diferencijuojami pagal geografinę vietovę, kas vykstant urbanizacijos procesams, vidaus ir išorės emigracijai, kai ne tik kaimo vietovėse, bet ir didmiesčiuose gyventojų skaičius mažėja (1996-2017 m. gyventojų skaičius mažėjo Vilniaus m. 5,71 proc., Kauno m. 21,39 proc., Klaipėdos m. 24,94 proc.), o didelių miestų priemiesčiuose - didėja (1996-2017 m. gyventojų skaičius didėjo Vilniaus r. 13,47 proc., Kauno r. 17,42 proc., Klaipėdos r. 22,36 proc.), netenka prasmės dėl sudėtingo kaimo ir miesto palyginamumo gyventojų ir atitinkamai mokyklinio amžiaus gyventojų požiūriu. Mokinio krepšelio metodikoje įvairios išimtys taikomos daugiau nei 25 proc. mokyklų, kas verčia suabejoti išimčių taikymo tikslingumu. Be to, išimtys taikomos remiantis kriterijais, nesusijusiais su ugdymo proceso organizavimu, o geografiniais ar kitais kriterijais, pavyzdžiui, mokykla, priskirta miesto pakraščiu, esanti pasienio ruože, vienintelė tokia tam tikroje vietovėje. Tik nedaugeliu atveju išimčių taikymas yra pagrįstas ugdymo organizavimo būtinybe tam tikroje vietovėje. I alternatyvos atveju, išimčių taikymas išlieka. Tuo metu II alternatyva išimčių nenumato, o finansavimas grindžiamas komplektų skaičiumi ir jų dydžiais.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veikslių programa

SMART | SC
CONTINENT

Pastaba: modeliuota, darant prielaidą, kad mokinių skaičius kasmet mažėja po 5%

11 paveikslas. Finansavimo kitimo, taikant mokinio krepšelio ir eksperimentinę metodiką, palyginimas¹

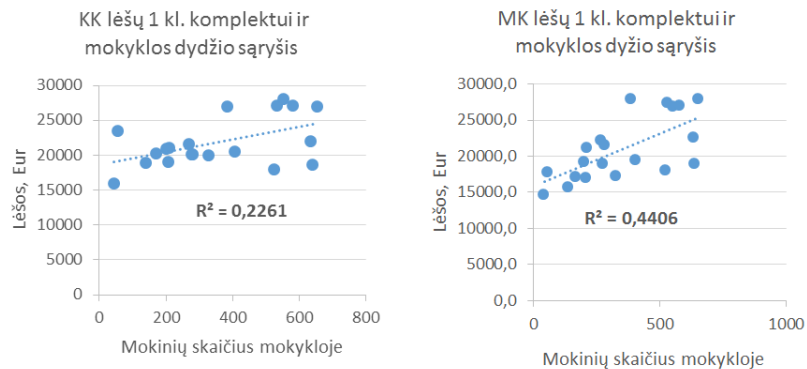
Šaltinis: Sudaryta Konsultanto, remiantis LR Švietimo ir mokslo ministerijos duomenimis

Mokinio krepšelio metodika pagrįsta sutartinių mokinių skaičiumi yra labai jautri mokinių atvykimui ir išvykimui, kadangi mokinių skaičius turi tiesioginę įtaką mokymo lėšų dydžiui. Dėl šios priežasties, pasirinkus I alternatyvą, sudėtinga būtų išvengti šios problemos, kadangi alternatyva remtųsi sutartinių mokinių skaičiumi. II alternatyva numato eksperimentinės metodikos taikymą visos Lietuvos mastu. Eksperimentinės metodikos taikymas leidžia bent iš dalies išspręsti finansavimo nestabilumo dėl mokinių skaičiaus kitimo problemą, kadangi mokinio išvykimas ar atvykimas daro įtaką mokymo lėšų dydžiui tik tuo atveju, jei keičiasi klasės komplekto dydis. Kaip matyti 12 paveiksle, skaičiuojant biudžetą pagal kompleksą, jautrumas mokinių skaičiaus kitimui sumažėjo ir pasižymi mažesniais pokyčiais ilguoju laikotarpiu. Tai palengvina biudžeto planavimą ir ilgalaikių tikslų, pavyzdžiui, ugdymo kokybės gerinimo, įgyvendinimą.

Tiek I alternatyva, tiek II alternatyva ugdymo procesui organizuoti ir valdyti numato lėšų sumą, sudarančią tam tikrą procentinę dalį nuo ugdymo plano lėšų. Dėl šios priežasties tiek vienos, tiek kitos alternatyvos pasirinkimas neužtikrina, jog ugdymo plano įgyvendinimas būtų finansuojamas 100 proc. Tarp Lietuvos mokyklų taikomi skirtingi procentiniai dydžiai, tokiu būdu ugdymo plano įgyvendinimo finansavimas taip pat varijuoja, lemdamas ugdymo kokybės skirtumus.

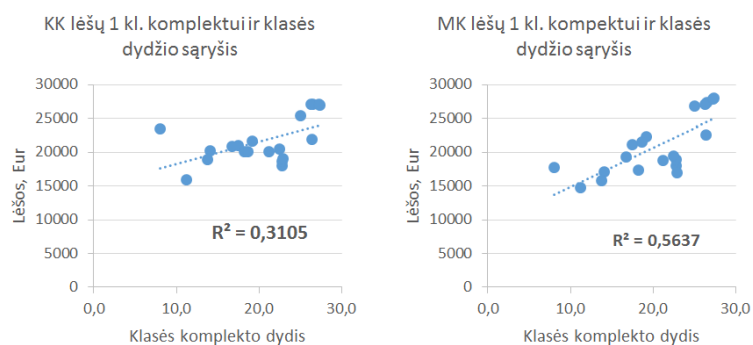
¹ Apskaičiuota, remiantis mokinių skaičiaus ir finansavimo lėšų duomenimis, taikant regresinę analizę

Viena iš esminių problemų, kurią siekiama spręsti, yra finansavimo netolygumai tarp mokyklų. Kaip matyti 12 paveiksle, tarp klasės krepšelio lėšų klasės komplektui ir mokinių skaičiaus mokykloje egzistuoja silpnas ryšys nei tarp mokinio krepšelio lėšų klasės komplektui ir mokinių skaičiaus mokykloje. Tai reiškia, kad II alternatyva būtų mažiau jautri mokinių skaičiaus svyravimui nei I alternatyva.

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto, remiantis LR Švietimo ir mokslo ministerijos duomenimis

Kaip matyti 13 paveiksle, tarp klasės krepšelio lėšų klasės komplektui ir klasės komplekto dydžio egzistuoja silpnas ryšys nei tarp mokinio krepšelio lėšų klasės komplektui ir klasės komplekto dydžio. Tai reiškia, kad II alternatyva būtų mažiau jautri klasės komplekto dydžio svyravimui nei I alternatyva.

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto, remiantis LR Švietimo ir mokslo ministerijos duomenimis

² Apskaičiuota, remiantis mokinių skaičiaus mokykloje ir vienam klasės komplektui tenkančių lėšų (apskaičiuotų pagal KK ir MK metodikas) duomenimis, taikant koreliacijos koeficientą

³ Apskaičiuota, remiantis vidutinio mokinių skaičiaus klasėje ir vienam klasės komplektui tenkančių lėšų (apskaičiuotų pagal KK ir MK metodikas) duomenimis, taikant koreliacijos koeficientą

I alternatyvos atveju lėšos švietimo pagalbai ir bibliotekoms skiriamos apskaičiuojant tam tikrą procentinę dalį nuo ugdymo plano lėšų. Be to, lėšos švietimo pagalbai skaičiuojamos kartu su lėšomis ugdymo procesui organizuoti ir valdyti; toks skaičiavimo metodas sukelia sunkumų planuojant švietimo pagalbos teikimą, dažnai mokyklos susiduria su lėšų trūkumu. Tuo metu II alternatyva numato tam tikrą lėšų dydį kiekvienam mokiniui per metus (vaikams, turintiems specialiųjų poreikių skiriama didesnė suma). Aiškaus dydžio nustatymas suteikia galimybę patogiau planuoti švietimo pagalbą, tačiau neišsprendžia švietimo pagalbos teikimo netolygumų tarp mokyklų. Eksperimentinės metodikos taikymas atskleidė, kad lėšų švietimo pagalbai poreikis skirtingose savivaldybėse yra nevienodas ir sudaro nevienodą procentą nuo ugdymo plano lėšų. Dėl šios priežasties vieno procentinio dydžio taikymas visos šalies kontekste yra neaktualus ir gali neužtikrinti tinkamo finansavimo ten, kur jo labiausiai reikia.

Atlikus lyginamąją dviejų alternatyvų analizę, nustatyta, kad eksperimentinės metodikos pagalba apskaičiuotas lėšų dydis yra mažiau jautrus mokinių skaičiui mokykloje ir klasės komplekte kitimui, be to, ji nenumato išimčių, priklausomų nuo geografinių kriterijų ir kitų, taikymo, nesudarydama nepagrįstai didelio ir netikslingo išimčių kiekio. Taikant eksperimentinę metodiką finansavimo kitimas, mažėjant mokinių skaičiui, yra mažesnis nei taikant mokinio krepšelio metodiką. Nepaisant to, jog I alternatyva numato mokinio krepšelio metodikos pakeitimus, analogiški pakeitimai praeityje nesuteikė galimybės išspręsti kai kurių problemų. Įvertinus abiejų alternatyvų taikymo aspektus, daroma išvada, kad priimtinesnė alternatyva siekiant spręsti aktualias problemas yra II alternatyva. Vis dėlto eksperimentinės metodikos taikymas taip pat turi trūkumų (ji geriausiai tinka finansuoti vidutinio dydžio ugdymo įstaigas, mažina mokyklų konkuravimą ir paskatas efektyvinti mokyklų darbą, skatina vidutinio dydžio klasių komplektavimą, lėšos, skiriamos valdymui, sudaro ugdymo planui įgyvendintų skirtų lėšų dalį ir jų dydis išreikštas procentais), todėl **optimalia alternatyva** yra laikoma **III diferencijuota alternatyva**, kuri būtų pagrįsta eksperimentinės metodikos principais, tačiau būtų orientuota į du pagrindinius kriterijus: ugdymo kokybės gerinimą ir vidutinio mokytojų darbo užmokesčio didinimą.

Identifikavus optimalią mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo alternatyvą, **III diferencijuotą alternatyvą**, siūlomos šios tikslinės priemonės:

- 1) Lėšas, skirtas ugdymo procesui organizuoti ir valdyti skirti ne tiesiogiai mokykloms, bet savivaldybėms, kurios šias lėšas paskirsto savivaldybės mokykloms nustatyta tvarka. Šios lėšos turėtų būti skiriamos ne iš ugdymo plano imant procentinę išraišką, bet skaičiuojant pagal nustatytą normą Eur, tenkančią vienam mokiniui per metus. Šios priemonės taikymas leistų atskirti ugdymui ir administravimui skirtas lėšas, siekiant, kad nenukentėtų ugdymo kokybė ir pedagogų darbo užmokestis.
- 2) Siekiant kuo efektyviau paskirstyti lėšas, skirtas švietimo pagalbai, siūloma šias lėšas skirti ne tiesiogiai mokykloms, bet savivaldybėms. Savivaldybės pačios galės spręsti dėl šių lėšų paskirstymo mokykloms (etatais) ar švietimo pagalbos paslaugas teikti kitaip (pvz., organizuoti pedagoginės psichologinės tarnybos specialistų pagalbą). Švietimo pagalbos paslaugoms tenkinti mokyklos turi skirti ne mažiau kaip 80 proc. lėšų dalies.
- 3) Atsisakyti specialiosios tikslinės dotacijos (4-5 proc.), kuri mažina ugdymo planui skirtas lėšas ir įvesti naują dalį – skaičiuojamą nuo ugdymo plano, skiriamą tiesiogiai savivaldybėms, siekiant sumažinti netolygumus tarp mokyklų.
- 4) Tobulinant mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką atsisakyti taikomų išimčių (kurios šiuo metu taikomos daugiau kaip ketvirtadaliui mokyklų), taip orientuojant lėšas į mokinį, o ne į fizinę mokyklos vietą. Šiuo metu išskirtinimai ir dėl jų didesnės finansavimo dotacijos orientuotos ne į ugdymo kokybės gerinimą, o į teritorinę padėtį (mokykla pasienio ruože ar priskirta miesto pakraščiu ir pan.).
- 5) Greta mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos pakeitimų, tikslinga apsvarstyti galimybę sukurti ir pradėti taikyti mokyklos veiklos kokybės krepšelį – specialią tikslinę dotaciją, skirtą mokyklos veiklos kokybės gerinimui. Krepšelis turėtų būti orientuotas į mokyklas, kuriose Geros mokyklos požymių raiška silpna ir reikalingas veiklos kokybės gerinimas.

2 Viešųjų konsultacijų su suinteresuotomis šalimis vykdymas dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo

Siekiant aptarti su suinteresuotomis šalimis mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo pasiūlytą alternatyvą, įvykdytos viešosios konsultacijos.

Viešųjų konsultacijų tema – mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimas.

Viešųjų konsultacijų tikslas – nustatyti mokymo lėšų apskaičiavimo ir finansavimo iššūkius ir jų įveikimo būdus, t. y. gauti plataus diskusijų dalyvių rato nuomonę apie pagrindinius iššūkius ir siūlymus jiems spręsti. Siekiama, kad kiekvienas dalyvis galėtų pareikšti savo nuomonę formuojant iššūkius ir siūlymus jiems spręsti.

Viešųjų konsultacijų tikslinė grupė – viešojo valdymo institucijų darbuotojai (savivaldybių darbuotojai; mokyklų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, darbuotojai).

Viešųjų konsultacijų metu dalyviams buvo pristatyta užsienio šalyse taikoma mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo praktika, taip pat Lietuvos mokyklų finansavimo praktika, aptariant mokinio krepšelio, klasės krepšelio taikymo ypatumus ir pagrindžiant bei diskutuojant dėl siūlomų pokyčių (diferencijuotos alternatyvos pasirinkimo).

Siekiant supažindinti viešųjų konsultacijų dalyvius su mokymo lėšų siūlomais pokyčiais ir motyvais, buvo pristatyti siūlomi sprendimai, skirti mokinio krepšelio metodikos sukeltoms problemoms spręsti. Siekiant įtraukti dalyvius į rengiamų siūlymų ypatumus, atliktas interaktyvus bazinės ugdymo sumos modeliavimas, dalyviams interaktyviu būdu rodant skaičiuoklę ir modeliuojant įvairius finansavimo variantus (pilnų klasių komplektų, nepilnų klasių komplektų, jungtinių klasių komplektus). Interaktyvus modeliavimas leido detaliau paaiškinti pasiūlymo atsiradimo priežastis, jų tikslingumą, skaičiavimų algoritmus. Interaktyviai modeliuojant bazinės ugdymo finansavimo sumas, dalyviams buvo siūloma išbandyti

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

įvairius atvejus ir realiu laiku stebėti, kaip kinta įvairūs dydžiai, pavyzdžiui biudžetas darbo užmokesčiui, etatų skaičius, komplektų skaičius.

Kiekvienos viešosios konsultacijos metu dalyviai aktyviai įtraukti į diskusiją, kurios metu išryškėjo tokios pagrindinės baimės dėl siūlomų pokyčių:

- bus nepakankamai lėšų optimaliam mokyklų valdymo etatų skaičiui užtikrinti, todėl gali sumažėti etatų skaičius, ypač ugdymo įstaigų direktorių pavaduotojų;
- mokyklų valdymas ir valdymo personalo darbo užmokestis priklausys nuo savivaldybės priimtų sprendimų;
- nebus užtikrinta optimali švietimo pagalba, kadangi sprendimai priklausys nuo savivaldybių;
- esamas komplektų skaičius neatitinka modeliavimo metu nustatyto skaičiaus, todėl baiminamasi, jog nebus leista kurti didesnio komplektų skaičiaus;
- siūlomi pakeitimai yra jautrūs mokinių skaičiui, kai išvykus ar atvykus mokiniui kinta komplektų skaičius, ypač sudėtinga situacija tuo atveju, kai mokinių skaičius mažėja ir vietoje dviejų vidutinių komplektų finansuojamas vienas didelis (sumažėja finansavimo suma).

Siekiant dalyvių reakcijos į pateiktą medžiagą, atlikta interaktyvi apklausa. Interaktyvios apklausos metu, dalyvių buvo prašoma nurodyti jų mokyklos mokinių skaičių kiekvienoje klasėje. Dalyviai, naudodamiesi kompiuteriu, suvedė mokinių skaičių ir realiu laiku pamatė, kaip modeliuojamas jų mokyklos biudžetas, etatų skaičius. Naudojantis kompiuterine technika, modeliavimo rezultatai buvo rodomi visiems dalyviams, aktyviai diskutuojant dėl rezultatų ir kitų ypatumų. Tokiu būdu paskatintas didesnis dalyvių įsitraukimas į siūlomų metodikos pakeitimų aptarimą. Pažymėtina, kad ne visi dalyviai norėjo dalyvauti apklausoje, todėl nedalyvaujantys buvo kviečiami stebėti kitų dalyvių apklausos ir modeliavimo rezultatus, pareiškiant savo nuomonę, pastebėjimus ir lūkesčius pasiūlymų atžvilgiu. Dalyviai, dalyvavę interaktyvioje apklausoje, pareiškė norą neviešinti jų mokyklų pavadinimų, todėl pateikiant rezultatus, mokyklų pavadinimai užkoduojami. Detalus interaktyvios apklausos ir modeliavimo rezultatai pateikti 11 Priede.

Apibendrinus rezultatus, nustatyta, kad siūlomos priemonės leidžia pasiekti didesnę nei 1000 eurų vidutinį mokytojų darbo užmokestį. Vidutiniškai vienai mokyklai finansuojami 32,6 pilni etatai (pilnas etatas – 1512 valandų per metus). Šiam

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

vidutiniam etatų skaičiui užfinansuoti vidutiniškai skiriama 516,6 tūkst. eurų, vidutinis komplektų skaičius mokykloje yra 17. Vidutinis finansavimas skiriamas apmokėti vidutiniškai daugiau nei 49 tūkst. kontaktinių ir nekontaktinių valandų per metus.

Apibendrinant viešųjų konsultacijų diskusijų ir interaktyvios apklausos bei modeliavimo rezultatus, atlikta siūlomos alternatyvos SSGG analizė.

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<p>Lėšos skiriamos ugdymo planui įgyvendinti negali būti panaudotos kitiems tikslams</p> <p>Remiamasi vidutiniu atlyginimo dydžiu, viršijančiu 1000 eurų</p> <p>Kontaktinių ir nekontaktinių valandų finansavimas prisideda prie ugdymo kokybės gerinimo</p> <p>Mažesnis finansavimo svyravimas</p> <p>Aiškūs lėšų atskyrimas ir jų panaudojimo tikslai</p>	<p>Naudojami vidutiniai ugdymo plano valandų kiekio dydžiai, nepilnai užfinansuojant maksimalius dydžius</p> <p>Jautrumas mokinių skaičiaus mažėjimui tuo atveju, kai tai lemia komplektų skaičių sumažėjimą ir atitinkamai finansavimo pokyčius</p>
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<p>Neoptimalus švietimo pagalbos teikimas</p> <p>Mažesnė mokymo lėšų suma nei mokinio krepšelio taikymo atveju</p> <p>Mažų mokyklų, t. y. turinčių nepilnų klasių, uždarymas</p> <p>Savivaldybių atsisakymas prisidėti prie nepilnų klasių finansavimo</p> <p>Mokyklų valdymo etatų skaičių sumažėjimas</p> <p>Egzistuojančių komplektų skaičiaus neatitikimas planuojamiems finansuoti</p>	<p>Atlyginti mokytojams už įvairius darbus, ne tik pamokų vedimą</p> <p>Mažesnių komplektų sudarymas, jei finansuojamas didesnis komplektų skaičius nei yra šiuo metu</p>

14 paveikslas. Siūlomos alternatyvos įgyvendinimo SSGG analizė

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Pabrėžtina, kad viešųjų konsultacijų metu inicijuojant diskusiją buvo siekiama palyginti šiuo metu mokyklose mokytojų darbo užmokesčiui panaudojamą lėšų sumą su modeliavimo metu gaunama mokytojų darbo užmokesčiui skirta lėšų suma. Vis dėlto, toks palyginimas nebuvo atliktas, kadangi viešųjų konsultacijų dalyviai negalėjo nurodyti, kokią mokinio krepšelio lėšų dalį panaudoja mokytojų darbo užmokesčiui. Tokia situacija atskleidžia dar vieną mokinio krepšelio metodikos taikymo trūkumą, kai nėra aiškiai nustatytų ir apibūdinti lėšų panaudojimo tikslų, o panaudojimo taisyklės apibūdinamos procentiniais dydžiais.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

3 Siūlymai dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo ikimokykliniam, priešmokykliniam ir bendrajam ugdymui finansuoti tobulinimo

Siekiant patobulinti mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodiką, pasirinkta III diferencijuota alternatyva, kuri numato eksperimentinės (klasės krepšelio) metodikos tobulinimą atsižvelgiant į du pagrindinius siektinus kriterijus: ugdymo kokybės gerinimą ir vidutinio mokytojų darbo užmokesčio didinimą.

Pagrindiniai siūlomos alternatyvos aspektai:

- lėšos ugdymo planui įgyvendinti apskaičiuojamos orientuojantis į klases;
- lėšos ugdymo reikmėms apskaičiuojamos remiantis faktiniu mokinių skaičiumi;
- minimalus mokinių skaičius klasėje: 1-10 klasėse – 9 mokiniai, 11-12 klasėse – 12 mokinių;
- maksimalus mokinių skaičius klasėje: 1-4 klasės – 24 mokiniai, 5-12 klasės – 30 mokinių; šis skaičius sudaro bazinį klasės dydį;
- siekiant apskaičiuoti mokymo lėšų dydį, nustatomas sąlyginis klasių skaičius ir jų dydis; sąlyginė klasė gali būti trijų dydžių: maža (9-11 mokinių), vidutinė (12-20 mokinių), didelė (21 ir daugiau mokinių);
- apskaičiuojant mokymo lėšų dydį yra orientuojamasi į sąlyginį pareigybių skaičių, nustatytą atsižvelgiant į klasės kontaktinių valandų skaičių per metus (pagal ugdymo planą);
- numatytas būdas finansuoti jungtines klases ir nepilnas klases;
- be pagrindinės formulės taikomi įvairūs koeficientai, atsižvelgiant į mokomąją kalbą, daugiakalbę aplinką, specialiąsias aplinkybes.

Atsižvelgiant į atliktos alternatyvų analizės rezultatus ir viešųjų konsultacijų rezultatus, pateikiami pasiūlymai dėl mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos tobulinimo.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

3.1 Siūlymai dėl mokymo lėšų apskaičiavimo

3.1.1 Mokymo lėšų ir ugdymo planui įgyvendinti skirtų lėšų apskaičiavimas

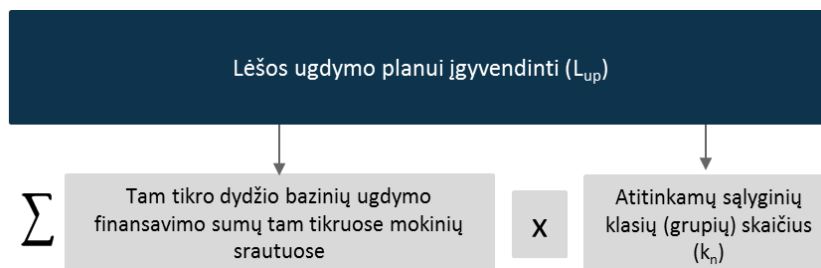
Mokymo lėšų dydį siūloma nustatyti sudedant lėšas, skirtas ugdymo planui įgyvendinti, lėšas, skirtas finansavimo netolygumams tarp mokyklų, įgyvendinant ugdymo planą, išlyginti ir lėšas, skirtas kitoms mokymo reikmėms (15 pav.).

15 paveikslas. Mokymo lėšų apskaičiavimo algoritmas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

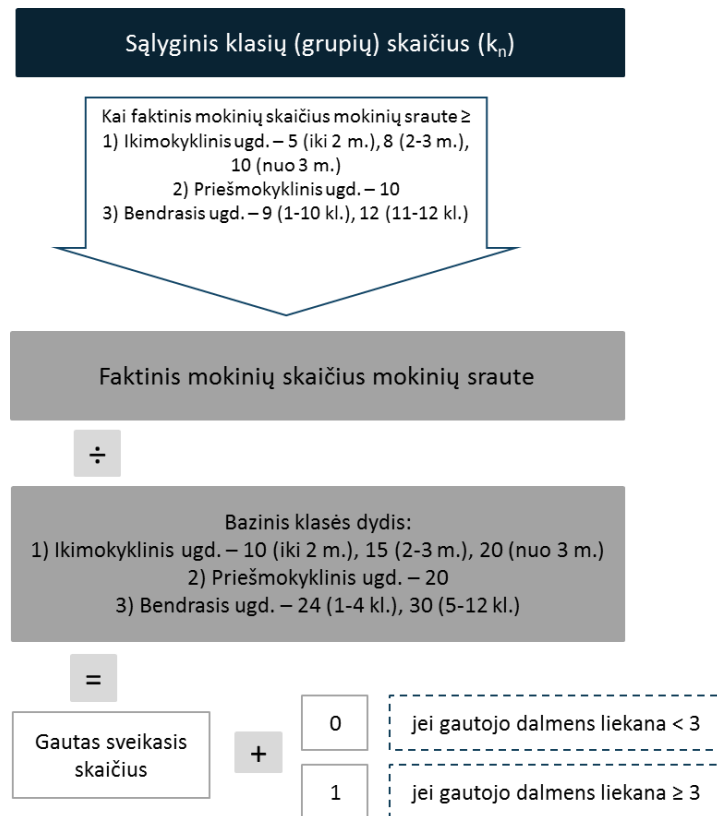
Mokymo lėšų dalies, skirtos ugdymo planui įgyvendinti, arba lėšų ugdymo planui įgyvendinti apskaičiavimą siūloma pagrįsti, kaip ir eksperimentinės metodikos atveju, sąlyginiu klasės dydžiu. Lėšas ugdymo planui įgyvendinti sudaro tam tikro dydžio bazinių ugdymo finansavimo sumų tam tikrose mokinių srautuose ir atitinkamų sąlyginių klasių skaičių juose sandaugų suma (16 pav.).

16 paveikslas. Lėšų ugdymo planui įgyvendinti apskaičiavimo algoritmas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

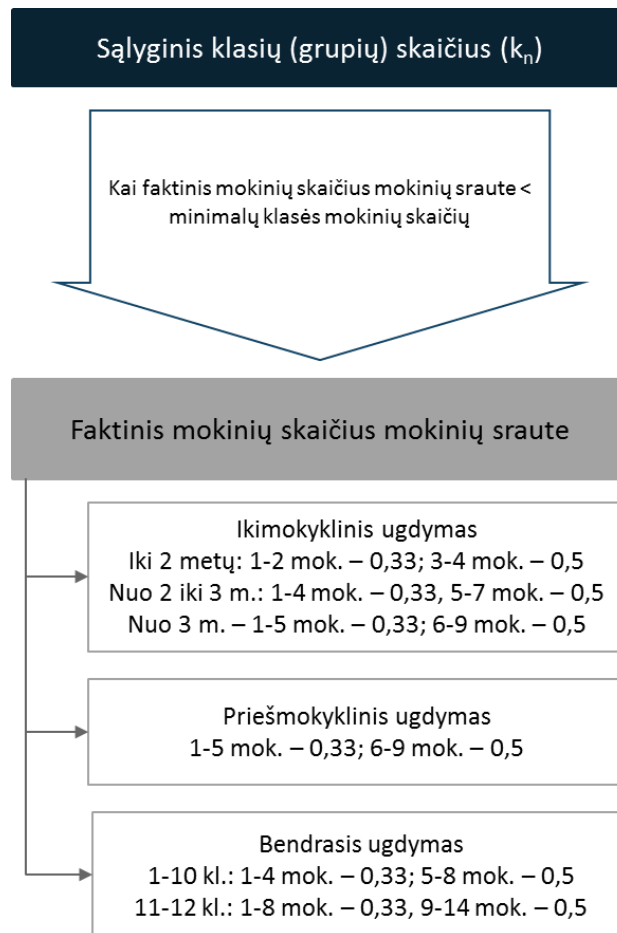
Siekiant nustatyti sąlyginį klasės dydį, vadovaujamosi faktiniu mokinių skaičiumi. Sąlyginis klasių (grupių) skaičius apskaičiuojamas pagal faktinį mokinių skaičių mokinių sraute ir atitinkamą bazinį klasės (grupės) dydį jame.

17 paveikslas. Sąlyginio klasių (grupių) skaičiaus, kai faktinis mokinių skaičius yra didesnis už nustatytą minimalų, apskaičiavimo algoritmas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

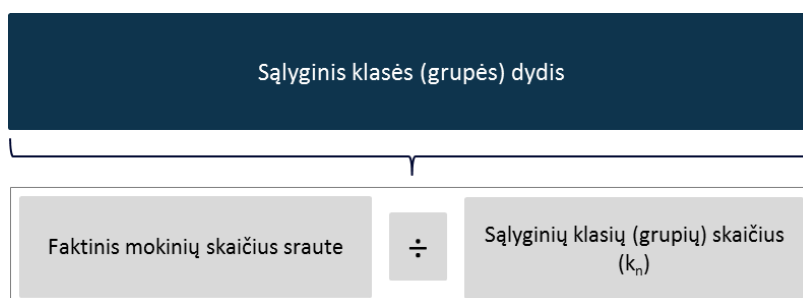
Sąlyginis klasių skaičius nustatomas skirtingai dviem atvejais: 1) kai faktinis mokinių skaičius mokinių sraute yra ne mažesnis už nustatytą minimalų mokinių skaičių yra vadovaujama baziniu klasės (grupės) dydžiu (17 pav.); 2) kai faktinis mokinių skaičius mokinių sraute yra mažesnis už minimalų klasės mokinių skaičių, sąlyginis klasių skaičius nustatomas pagal faktinį mokinių skaičių mokinių sraute (18 pav.).

18 paveikslas. Sąlyginio klasių (grupių) skaičiaus, kai faktinis mokinių skaičius yra mažesnis už nustatytą minimalų, apskaičiavimo algoritmas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

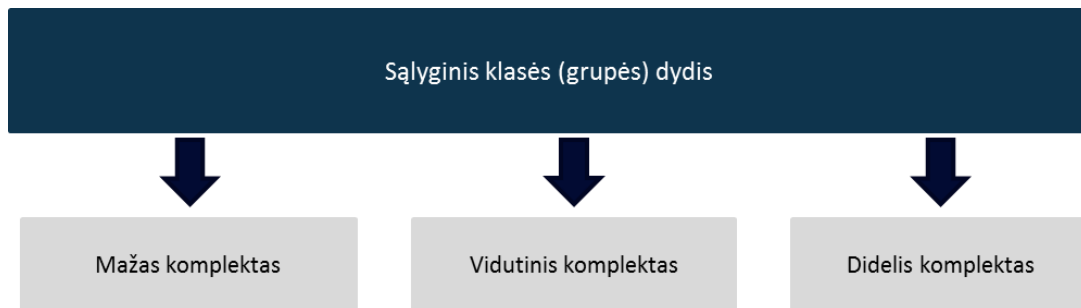
Apskaičiavus sąlyginį klasių skaičių, nustatomas sąlyginis klasės dydis. Sąlyginis klasės (grupės) dydis apskaičiuojamas pagal faktinį mokinių skaičių mokinių sraute ir atitinkamą sąlyginį klasių (grupių) skaičių jame, pagal kurį nustatoma, kokio dydžio bazinės ugdymo finansavimo sumos priskiriamos apskaičiuotam sąlyginiam klasių (grupių) skaičiui tam tikrame mokinių sraute (19 pav.).

19 paveikslas. Sąlyginio klasės (grupės) dydžio apskaičiavimo algoritmas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Pagal sąlyginį klasės dydį komplektai apibūdinami trimis dydžiais, t. y. kaip mažas, kuriame yra 9-11 mokinių, vidutinis, kuriame yra 12-20 mokinių, didelis, kuriame yra 21 ir daugiau mokinių (20 pav.).

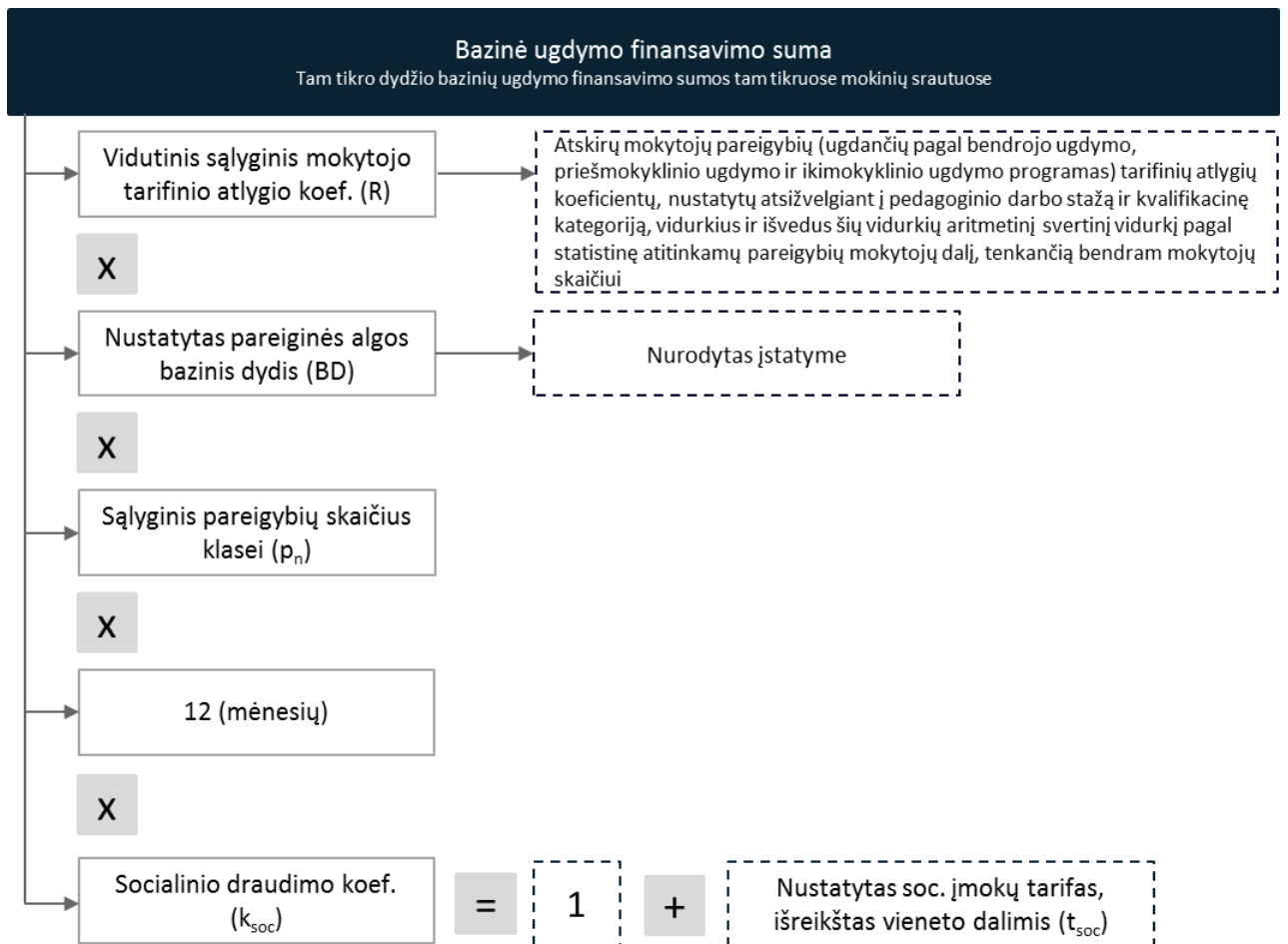

20 paveikslas. Sąlyginio klasės (grupės) dydžių grupės

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Siekiant išspręsti mokyklų tarpusavio konkuravimo problemą ir mokyklų tinklo problemas (ypač atokiose vietovėse), siūloma 11-12 klasėse sumažinti reikiamą mažiausią mokinių skaičių nuo 15 mokinių iki 12 mokinių. Be to, siekiant suteikti galimybę didesni mokinių skaičių turinčioms mokykloms įgyvendinti daugiau valandų apimančią ugdymo planą ir tokiu būdu pagerinti ugdymo kokybę, siūloma 11-12 klasėse diferencijuoti klasės komplekto dydį, sudarant dviejų dydžių kompleksus: 12-20 mokinių ir 21 ir daugiau mokinių. Atitinkamai didesniai kompleksui siūloma taikyti didesnę bazinę ugdymo finansavimo sumą. Siūloma 1-10 klasėse nekeisti eksperimentinėje metodikoje nustatyto minimalaus mokinių skaičiaus – 9 mokinių.

Bazinės ugdymo finansavimo sumos dydis apskaičiuojamas vidutinį sąlyginį mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą padauginus iš nustatyto pareiginės algos bazinio dydžio, sąlyginio pareigybių skaičiaus klasei. Pažymėtina, kad bazinė ugdymo finansavimo suma apskaičiuojama 12 mėnesių su socialinio draudimo išlaidomis (21 pav.).

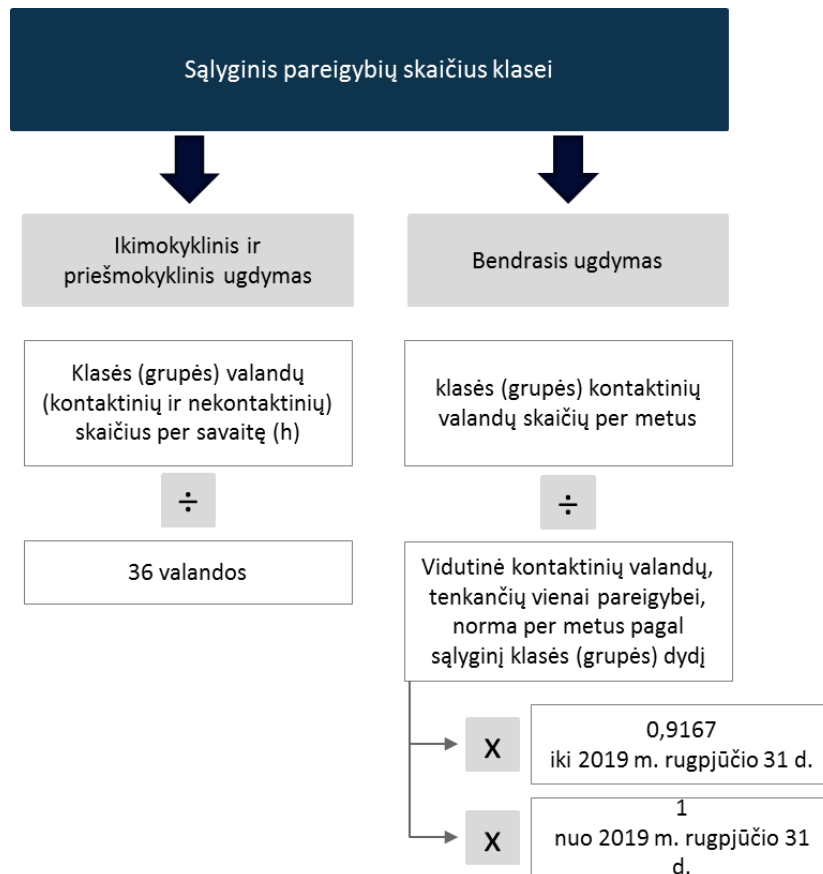

21 paveikslas. Bazinės ugdymo finansavimo sumos apskaičiavimo algoritmas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Vidutinis sąlyginis mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas nustatomas apskaičiavus atskirų mokytojų pareigybių (ugdantių pagal ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo programas) pareiginių algų pastoviosios dalies koeficientų, nustatytų atsižvelgiant į pedagoginio darbo stažą ir kvalifikacinę kategoriją, vidurkius ir išvedus šių vidurkių aritmetinį svertinį vidurkį pagal statistinę atitinkamų pareigybių mokytojų dalį, tenkančią bendram mokytojų skaičiui. Siūloma vidutinį sąlyginį mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą tikslinti atsižvelgiant į lėšas, gaunamas iš valstybės biudžeto.

Sąlyginis pareigybių skaičius klasei apskaičiuojamas dviem būdais, priklausomai nuo ugdymo lygio (22 pav.).

22 paveikslas. Sąlyginio pareigybių skaičiaus, tenkančio vienai sąlyginei klasei apskaičiavimo algoritmas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Siekiant apskaičiuoti sąlyginį pareigybių skaičių klasei arba, kitaip, etatų skaičių, reikalingą ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo planui įgyvendinti, klasės (grupės) kontaktinių ir nekontaktinių valandų skaičius per savaitę, dalinamas iš 36 valandų (8 lent.).

8 lentelė. Sąlyginis pareigybių skaičius ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose

Mokinių srautas	Ikimokyklinis ugdymas			Priešmokyklinis ugdymas
	iki 2 m.	nuo 2 iki 3 m.	nuo 3 m.	
Bazinis klasės (grupės) dydis	10	15	20	20
Vidutinis sąlyginis mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas (R)			5,27	
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo klasės (grupės) valandų (kontaktinių ir nekontaktinių) skaičius per savaitę (h)	37,06	37,06	37,06	38,93
Sąlyginis pareigybių skaičius klasei (p_n)	1,0294	1,0294	1,0294	1,0814
Sąlyginis klasės (grupės) dydis	5 ir daugiau	8 ir daugiau	10 ir daugiau	10 ir daugiau

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

Mokinių srautas	Ikimokyklinis ugdymas			Priešmokyklinis
Minimalus mokinių skaičius*	5	8	10	10

Šaltinis: sudaryta Konsultanto

Siekiant apskaičiuoti sąlyginį pareigybių skaičių klasei arba, kitaip, etatų skaičių, reikalingą bendrojo ugdymo mokyklos ugdymo planui įgyvendinti, vidutinis kontaktinių valandų kiekis per metus dalinamas iš vidutinio vienam etatui tenkančio kontaktinių valandų skaičiui per metus pagal komplekto dydį:

- mažam komplektui – 688 val./etatui/m.;
- vidutiniam komplektui – 732 val./etatui/m.;
- dideliam komplektui – 776 val./etatui/m.

Nustatant sąlyginį pareigybių skaičių pradiniam ugdyme, vadovujamasi didžiausia galima vidutinių kontaktinių valandų norma per metus (9 lent.).

9 lentelė. Sąlyginis pareigybių skaičius pradiniam ugdyme

Mokinių srautas	Pradinis ugdymas											
	1 kl.			2 kl.			3 kl.			4 kl.		
Bazinis klasės (grupės) dydis	24											
Vidutinis sąlyginis mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas (R)	7,61											
Bendrojo ugdymo klasės (grupės) kontaktinių valandų skaičius per metus (h_{knt})	884	884	884	918	952	986	952	986	1020	918	952	986
Bendrojo ugdymo vidutinė kontaktinių valandų, tenkančių vienai pareigybei, norma per metus (P_{knt})	776	776	776	776	776	776	776	776	776	776	776	776
Sąlyginis pareigybių skaičius klasei (p_n) (iki 2019 m. rugpjūčio 31 d.)	1,0443	1,0443	1,0443	1,0845	1,1246	1,1648	1,1246	1,1648	1,2049	1,183	1,2268	1,2706
Sąlyginis pareigybių skaičius klasei (p_n) (nuo 2019 m. rugsėjo 1 d.)	1,1392	1,1392	1,1392	1,183	1,2268	1,2706	1,2268	1,2706	1,3144	1,183	1,2268	1,2706
Sąlyginis klasės (grupės) dydis	9-11	12-20	21 ir daugiau	9-11	12-20	21 ir daugiau	9-11	12-20	21 ir daugiau	9-11	12-20	21 ir daugiau
Minimalus mokinių skaičius*	9											

Šaltinis: sudaryta Konsultanto

Nustatant sąlyginių pareigybių skaičių pradiniam ugdyme, siūloma vadovautis bendrojo ugdymo vidutiniu kontaktinių valandų, tenkančių vienai pareigybei, norma per metus, priklausomai nuo sąlyginio klasės dydžio (10 lent.).

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

10 lentelė. Sąlyginis pareigybių skaičius pagrindiniame ugdyme

Mokinių srautas	Pagrindinis ugdymas																	
	5 kl.			6 kl.			7 kl.			8 kl.			9 kl.			10 kl.		
Bazinis klasės (grupės) dydis	30																	
Vidutinis sąlyginis mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas (R)	7,61																	
Bendrojo ugdymo klasės (grupės) kontaktinių valandų skaičius per metus (h_{knt})	1116	1224	1368	1188	1332	1548	1224	1332	1584	1260	1368	1584	1368	1476	1728	1404	1512	1728
Bendrojo ugdymo vidutinė kontaktinių valandų, tenkančių vienai pareigybei, norma per metus (P_{knt})	688	732	776	688	732	776	688	732	776	688	732	776	688	732	776	688	732	776
Sąlyginis pareigybių skaičius klasei (p_n) (iki 2019 m. rugpjūčio 31 d.)	1,4870	1,5328	1,6160	1,5829	1,6681	1,8287	1,6309	1,6681	1,8712	1,6788	1,7132	1,8712	1,8227	1,8484	2,0413	1,8707	1,8935	2,0413
Sąlyginis pareigybių skaičius klasei (p_n) (nuo 2019 m. rugsėjo 1 d.)	1,6221	1,6721	1,7629	1,7267	1,8197	1,9948	1,7791	1,8197	2,0412	1,8314	1,8689	2,0412	1,9884	2,0164	2,2268	2,0407	2,0656	2,2268
Sąlyginis klasės (grupės) dydis	9-11	12-20	21 ir daugiau	9-11	12-20	21 ir daugiau	9-11	12-20	21 ir daugiau	9-11	12-20	21 ir daugiau	9-11	12-20	21 ir daugiau	9-11	12-20	21 ir daugiau
Minimalus mokinių skaičius*	9																	

Šaltinis: sudaryta Konsultanto

Viduriniame ugdyme, ugdymo programos įgyvendinimas numatytas dvejiems metams, todėl metinių valandų skaičius yra vienodas. Kadangi 11-12 klasėje yra finansuojami dviejų tipų komplektai (vidutinis ir didelis), atitinkamai numatomi dviejų dydžių sąlyginių pareigybių skaičiai klasei (11 lent.).

11 lentelė. Sąlyginis pareigybių skaičius viduriniame ugdyme

Mokinių srautas	Vidurinis ugdymas			
	11 kl.		12 kl.	
Bazinis klasės (grupės) dydis	30			
Vidutinis sąlyginis mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas (R)	7,61			
Bendrojo ugdymo klasės (grupės) kontaktinių valandų skaičius per metus (h_{knt})	1620	1908	1620	1908
Bendrojo ugdymo vidutinė kontaktinių valandų, tenkančių vienai pareigybei, norma per metus (P_{knt})	732	776	732	776
Sąlyginis pareigybių skaičius klasei (p_n) (iki 2019 m. rugpjūčio 31 d.)	2,0288	2,2539	2,0288	2,2539
Sąlyginis pareigybių skaičius klasei (p_n) (nuo 2019 m. rugsėjo 1 d.)	2,2131	2,4588	2,2131	2,4588
Sąlyginis klasės (grupės) dydis	12-20	21 ir daugiau	12-20	21 ir daugiau
Minimalus mokinių skaičius*	12			

Šaltinis: sudaryta Konsultanto

Apibendrinta siūloma bazinės ugdymo finansavimo sumos apskaičiavimo schema pateikta 23 paveiksle.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

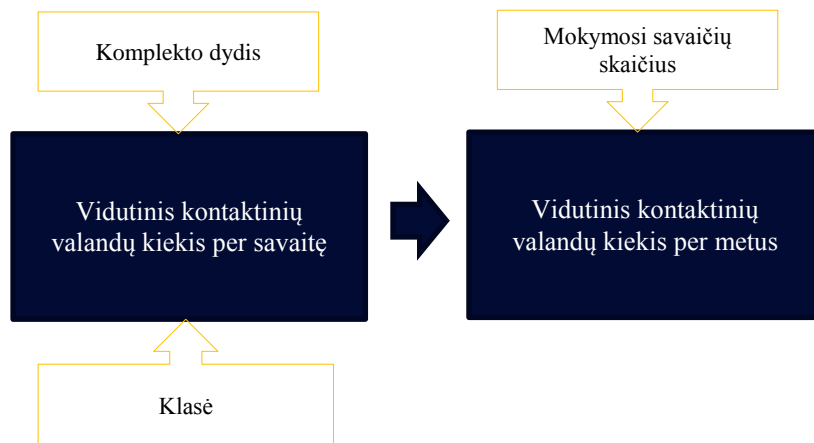

Bazinė ugdymo finansavimo suma	
1	Suvedamas mokinių skaičius kiekvienoje klasėje
2	Pagal vaikų skaičių kiekvienoje klasėje sudaromi komplektai mažas [9-11], vidutinis [12-20], didelis [21-30]
3	Suskaičiuojamas vidutinis valandų skaičius, reikalingas ugdymo planui įgyvendinti
4	Suskaičiuojamas kiekvienos klasės ugdymo planui įgyvendinti reikalingas etatų skaičius
5	Suskaičiuojamas biudžetas, reikalingas visam mokyklos ugdymo planui įgyvendinti

23 paveikslas. Siūloma bazinės ugdymo finansavimo sumos apskaičiavimo schema

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Siekiant gerinti ugdymo kokybę, siūloma ugdymo planui įgyvendinti skirtų lėšų apskaičiavimą tiesiogiai susieti su ugdymo planui įgyvendinti būtinu valandų skaičiumi per metus (24 pav.). Ugdymo planui įgyvendinti reikalingas valandų skaičius per metus nustatomas vadovaujantis bendraisiais ugdymo planais.

24 paveikslas. Ugdymo planui įgyvendinti reikalingas valandų kiekis

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Pabrėžtina, kad skaičiuojant ugdymo planui įgyvendinti reikalingų valandų skaičių per savaitę vadovujamasi vidutiniu valandų poreikiu kiekvienoje klasėje pagal komplekto dydį. Nustatant ugdymo planui įgyvendinti reikalingų valandų skaičių per metus vadovujamasi mokymosi savaitių skaičiumi per metus.

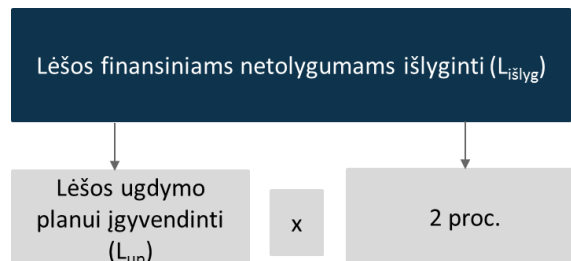

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

Siekiant antrojo nustatyto kriterijaus įgyvendinimo – vidutinio mokytojų darbo užmokesčio padidėjimo, modeliuojama metodika, kuri numato didesnę nei 1000 eurų vidutinį vieno etato darbo užmokestį per mėnesį.

Lėšos finansavimo netolygumams išlyginti sudaro 2 proc. lėšų ugdymo planui įgyvendinti.

25 paveikslas. Lėšų finansavimo netolygumams išlyginti apskaičiavimo formulė

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

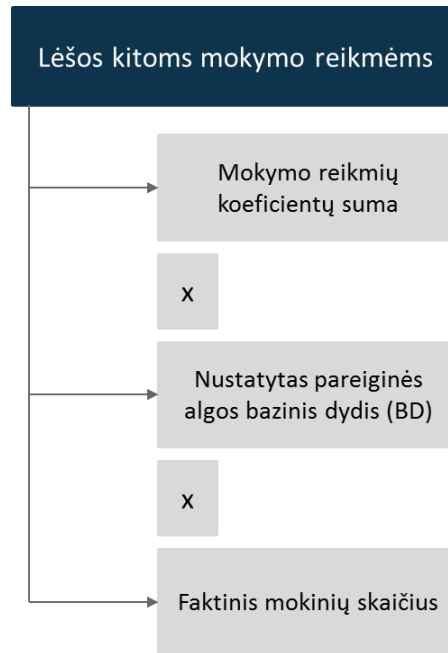
Lėšos finansavimo netolygumams tarp mokyklų, įgyvendinant ugdymo planą, išlyginti, skiriamos tokiems tikslams:

- pedagoginių darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų skirtumams mokyklose išlyginti, ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo prienamumui užtikrinti (įskaitant mokymą namuose), ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo formų įvairovei diegti;
- finansuoti rečiau pasirenkamų užsienio kalbų (prancūzų, vokiečių ir kitų) mokymuisi laikinosiose grupėse, mažesnėse už numatytąsias švietimo ir mokslo ministro tvirtinamuose bendruosiuose pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų ugdymo planuose.

Lėšas kitoms mokymo reikmėms sudaro:

- lėšos mokymo reikmėms, finansuojamoms iš savivaldybėms skiriamų mokymo lėšų;
- lėšos mokymo reikmėms, finansuojamoms iš mokykloms skiriamų mokymo lėšų.

Lėšų kitoms mokymo reikmėms apskaičiavimo algoritmas pateiktas 26 paveiksle.

26 paveikslas. Lėšų kitoms mokymo reikmėms apskaičiavimo formulė

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Pirmai išvardintai lėšų grupei priskiriamos lėšos ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, lėšos švietimo pagalbai (įskaitant bibliotekas) lėšos brandos egzaminams organizuoti ir vykdyti, lėšos formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoms finansuoti.

Antrajai grupei priskiriamos lėšos vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, lėšos mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui, lėšos mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, lėšos IKTdiegti ir naudoti. Plačiau apie šių lėšų apskaičiavimą pateikiama kituose skyreliuose.

Siūloma didinti bazinę ugdymo finansavimo sumą tais atvejais, kai ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse yra vaikų, turinčių specialiųjų poreikių. Siūloma didinti tokiu būdu:

- skaičiuojant bazines ugdymo finansavimo sumas mokiniams, besimokantiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas specialiosiose mokyklose arba grupėse, bazinės ugdymo finansavimo sumos didinamos 2 kartus.
- skaičiuojant bazines ugdymo finansavimo sumas, faktinis didelių arba labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, besimokančių pagal

ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programoms bendrosios paskirties grupėse, skaičius mokinių sraute didinamas 2 kartus.

Be to, siūloma didinti bazines ugdymo finansavimo sumas 20 proc. tokiais atvejais:

- skaičiuojant bazines ugdymo finansavimo sumas mokiniams, besimokantiems pagal bendrojo ugdymo programas tautinių mažumų kalba;
- skaičiuojant bazines ugdymo finansavimo sumas mokiniams, besimokantiems pagal bendrojo ugdymo programas valstybine mokomąja kalba daugiakalbėje aplinkoje (jeigu mokykla yra Vilniaus rajono ar Šalčininkų rajono savivaldybėje, taip pat jeigu mokykla yra Elektrėnų, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Trakų rajono, Visagino ar Vilniaus miesto savivaldybėje ir joje yra ne mažiau kaip 20 procentų mokinių, besimokančių valstybine mokomąja kalba, kurių gimtoji kalba yra kita, ne valstybinė kalba).

3.1.2 Jungtinių klasių finansavimas

Atsižvelgiant į tai, jog mokinių skaičius Lietuvoje mažėja ir atsiranda vis daugiau mažų mokyklų, kuriose nėra galimybės suformuoti klasių, kuriose mokytoji minimalus nustatytas mokinių skaičius, siūloma keisti eksperimentinės metodikos nuostatas dėl jungtinių klasių formavimo.

Pabrėžtina, kad eksperimentinėje metodikoje tokia galimybė nebuvo numatyta. Atsižvelgiant į jungtinių klasių formavimo poreikį visos šalies mastu, siūloma į naująją metodiką įtraukti jungtines klases ir numatyti jų finansavimo schemą. Siekiant užtikrinti aukštą ugdymo kokybę ir kuo geriau patenkinti vaikų poreikius, siūloma leisti jungti tik gretimas klases. Taip pat siūloma nejungti gimnazinių klasių, t. y. 9-12 klasių, , tokiu būdu siekiant užtikrinti ugdymo kokybę.

Finansuojant jungtines klases siūloma vadovautis tokia pat schema kaip ir nejungtinių klasių atveju, t. y. vadovautis komplektų skaičiumi ir jų dydžiu, tačiau atsižvelgti į ugdymo plano įgyvendinimo ypatumus skiriant daugiau metinių valandų ir atitinkamai daugiau kontaktinių valandų per metus.

Įvairių klasių mokiniai, iš kurių gali būti formuojama jungtinė klasė, būtų laikomi vienu mokinių srautu ir jiems skiriama tam tikra bazinė finansavimo suma, priklausomai nuo suformuotos jungtinės klasės komplekto dydžio.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

1	Suvedamas mokinių skaičius kiekvienoje klasėje
2	Sujungiamos gretimos klasės, sudarant vieną mokinių srautą
3	Pagal vaikų skaičių kiekvienoje jungtinėje klasėje sudaromi komplektai mažas [9-11], vidutinis [12-20], didelis [21-30]
4	Suskaičiuojamas vidutinis valandų skaičius, reikalingas ugdymo planui įgyvendinti, atsižvelgiant į jungtinių klasių ugdymo poreikius mokantis tam tikrų dalykų jungtiniame sraute, kitų – atskiriant klases
5	Suskaičiuojamas kiekvienos jungtinės klasės ugdymo planui įgyvendinti reikalingas etatų skaičius
6	Suskaičiuojamas biudžetas, reikalingas visam mokyklos ugdymo planui įgyvendinti

27 paveikslas. Jungtinių klasių finansavimo schema

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Jungtinėms klasėms finansuoti siūloma taikyti padidintą finansavimo sumą (toku būdu siekiant kompensuoti padidėjusį ugdymo plano valandų kiekį per metus):

- 1–4 klasių, kuriose mokoma pagal pradinio ugdymo programą, bazinės ugdymo finansavimo sumas didinti 20 proc.;
- 5-8 jungtinėms klasėms taikyti didžiausią šių klasių bazinio ugdymo finansavimo sumą.

Pabrėžtina, kad siekiant suteikti mokykloms daugiau lankstumo ir įveikti mokinių trūkumo tik tam tikrose srautuose problemą, siūloma leisti jungti pilnas ir nepilnas klases, toliau taikant pasiūlytą bazinę ugdymo finansavimo schemą.

3.1.3 Nepilnų klasių finansavimas

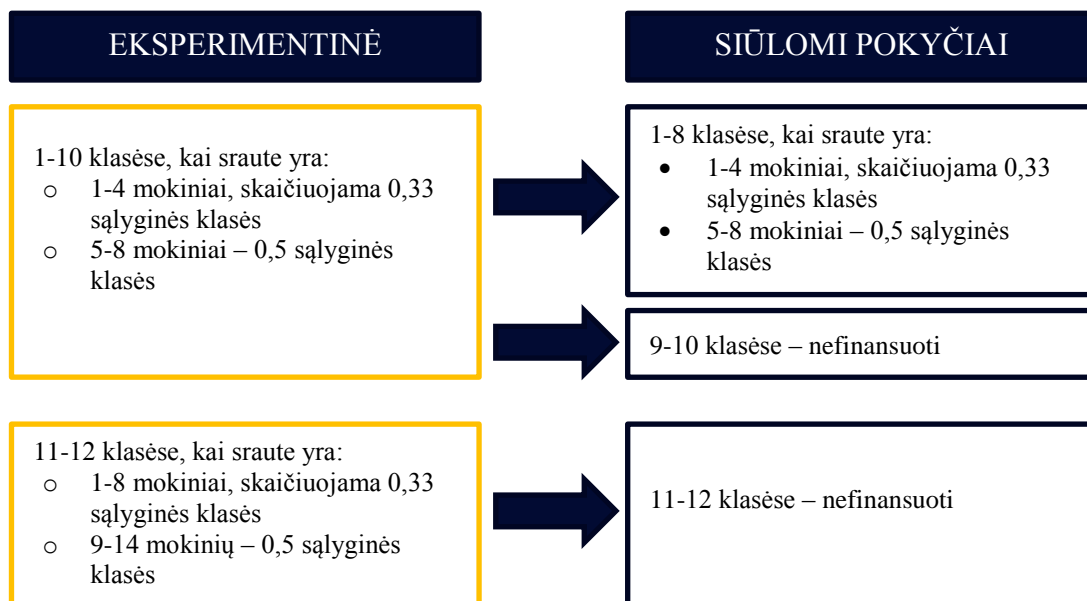
Atsižvelgiant į tai, jog tam tikros mokyklos, turinčios mažą mokinių skaičių ir neturinčios galimybės suformuoti klasių, kuriose mokytųsi minimalus nustatytas mokinių skaičius, yra svarbios socialiniu ir kultūriniu požiūriu tam tikrose vietovėse, taip pat atsižvelgiant į mokyklų tinklo optimizavimo problemas, siūloma iš dalies keisti eksperimentinės metodikos nuostatas dėl nepilnų klasių finansavimo. Siūloma

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

atsisakyti 9-12 klasių, kuriose nėra reikalaujamo minimalaus mokinių skaičiaus, finansavimo.

28 paveikslas. Siūlomi nepilnų klasių finansavimo pokyčiai

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Be to, siūloma dalinį finansavimą taikyti tik tuo atveju, jei yra savivaldybės tarybos sprendimas, kad bus finansuojama likusi suma iš savivaldybės biudžeto lėšų, būtina visam klasių komplektui finansuoti.

3.1.4 Ugdymo proceso organizavimo ir valdymo ir švietimo pagalbos lėšų apskaičiavimas

Atsižvelgiant į anksčiau aptartas ugdymo proceso organizavimo ir valdymo lėšų skyrimo problemas ir neaiškumą, taip pat ugdymo plano įgyvendinimą ne 100 proc., kas lemia mokytojų vidutinio darbo užmokesčio didinimo galimybių ribojimą, siūloma keisti lėšų, skirtų ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, apskaičiavimo nuostatas. Iki šiol šios lėšos sudarė 10 proc. nuo ugdymo planui įgyvendinti skirtų lėšų, tačiau siūloma nustatoma lėšų norma vienam mokiniui metams. Siūloma lėšas skirti ne mokyklai, o savivaldybei, kuri jas paskirstytų mokykloms savo nustatyta tvarka, tokiu būdu optimizuodama mokyklų valdymą. Atsižvelgiant į tai, jog valdymui pagal mokinio krepšelio metodiką buvo skiriama 10 proc. ugdymo planui įgyvendinti skirtų lėšų, ši suma yra išskiriama iš lėšų ugdymo planui įgyvendinti ir dalinama iš realaus mokinių skaičiaus. Siūloma valdymui skirti tokias sumas:

- bendrajame ugdyme – 130 Eur/mokiniui/m.;

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART
CONTINENT | SC

- ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme – 65 Eur/mokiniui/m. (atsižvelgiant į tai, kad valstybė finansuoja tik 4 val. ugdymo, valdymui skirta suma skiriama irgi 50 proc. mažesnė)

Siūloma keisti lėšų, skirtų švietimo pagalbai ir bibliotekoms, apskaičiavimo tvarką, siekiant didesnio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo skaidrumo bei švietimo pagalbos užtikrinimo.

Lėšos švietimo pagalbai skirstomos į tokias pagrindines grupes:

- pedagoginei psichologinei pagalbai organizuoti;
- mokiniams, neturintiems specialiųjų ugdymosi poreikių;
- specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams;
- migrantams.

Specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams skiriamos lėšos skirstomos į tokias keturias grupes:

- besimokantiems pagal bendrojo ugdymo programas, integruotiems bendrojo ugdymo klasėse ir turintiems nedidelių arba vidutinių specialiųjų ugdymosi poreikių;
- besimokantiems pagal bendrojo ugdymo programas, integruotiems bendrojo ugdymo klasėse ir turintiems didelių arba labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių;
- besimokantiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas;
- besimokantiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas specialiosiose mokyklose arba grupėse ar bendrosios paskirties grupėse ir turintiems didelių arba labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių.

Siūloma lėšas skirti ne mokyklai, o savivaldybei, kuri jas paskirstytų mokykloms arba švietimo pagalbos tarnyboms savo nustatyta tvarka.

3.1.5 Specialiosios lėšos ugdymo planui įgyvendinti

Atsižvelgiant į ugdymo organizavimo ypatingus atvejus, kai ugdymas organizuojamas sudėtingesnėmis nei įprasta sąlygomis, kai ugdomi vaikai su išskirtiniais ar specialiais gabumais ir pan., siūloma taikyti kitas nei bazinės ugdymo finansavimo sumas tais atvejais, kai yra taikomi nustatyti specialieji mokinių srautų nustatymo kriterijai. Taikymo atvejai:

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veikslių programa

SMART | SC
CONTINENT

- mokyklos, skirtos mokiniams, dėl išskirtinių gabumų turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių;
- jaunimo mokyklos (klasės) 12–16 metų mokiniams;
- suaugusiųjų mokyklos (klasės) (išskyrus tardymo izoliatorius), 16–17 metų dirbančio jaunimo klasės, pataisos įstaigos mokyklos (klasės);
- mokiniai tardymo izoliatoriuose;
- mokiniai, kurie mokosi pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas savarankiško ar nuotolinio mokymo proceso organizavimo būdais;
- profesinės mokyklos;
- specialiosios mokyklos, specialiosios klasės, išlyginamosios klasės, vaikų socializacijos centrai;
- gimnazijos tarptautinio bakalaureato klasės;
- specialiojo ugdymo centras, skirtas šalies (regiono) mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių;
- vienintelė miesto pataisos namų mokykla (klasė) 14–16 metų mokiniams.

Tokiu atveju yra taikomi kitokie baziniai klasės dydžiai, minimalus mokinių skaičius, sąlyginių klasių (grupių) skaičių nustatymo rodikliai, kai faktinis mokinių skaičius mokinių sraute yra mažesnis už minimalų klasės mokinių skaičių.

Ligoninių mokykloms (ligoninių klasėms), sanatorijų mokykloms (sanatorijų klasėms), nepilnamečių tardymo izoliatorių ir pataisos įstaigų mokykloms (nepilnamečių tardymo izoliatorių ir pataisos įstaigų klasėms), tardymo izoliatorių ir (ar) pataisos įstaigų suaugusiųjų mokykloms (suaugusiųjų klasėms), specialiosioms mokykloms (skiriamoms), skirtoms elgesio ir emocijų sutrikimų turintiems mokiniams, taip pat specialiosioms mokykloms, skirtoms sveikatos problemų turintiems mokiniams (sergantiems įvairiomis lėtinėmis ligomis, dėl kurių jie turi didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių) ateinantiems biudžetiniams metams skiriama mokymo lėšų suma apskaičiuojama pagal vidutinį metinį mokinių skaičių. Vidutinis metinis mokinių skaičius apskaičiuojamas sudėjus praėjusių mokslo metų kiekvieno mėnesio vidutinį mokinių skaičių ir šią sumą padalijus iš to laikotarpio mėnesių, kuriais buvo mokinių, skaičiaus. Mėnesio vidutinis mokinių skaičius apskaičiuojamas sudėjus kiekvieną dieną buvusius mokinius ir šį bendrą skaičių padalijus iš mėnesio

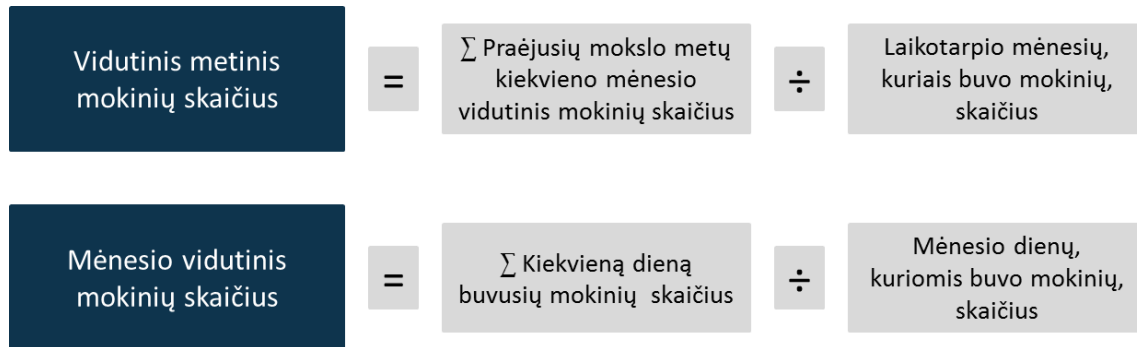

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

dienų, kuriomis buvo mokinių, skaičiaus. Į mokinių skaičių įskaitomi tik tie mokiniai, kurie buvo mokomi.

29 paveikslas. Vidutinio metinio ir mokinių skaičiaus, nustatant specialiųjų lėšų dydį, apskaičiavimo algoritmas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Vidutinis mokinių skaičius, gautas 1–4, 5–8, 9–10 ir 11–12 klasių grupėse, kiekvienoje grupėje apvalinamas iki sveikojo skaičiaus pagal matematinės skaičių apvalinimo taisykles:

- jeigu po paskutinio skaitmens, iki kurio apvalinama, skaitmuo yra 5 arba didesnis negu 5, prie paskutinio skaitmens pridedamas vienetas;
- jeigu skaitmuo po paskutinio skaitmens, iki kurio apvalinama, yra mažesnis negu 5, paskutinis skaitmuo lieka nepakitęs.

Baziniai ugdymo finansavimo sumų dydžiai indeksuojami taikant bazinių ugdymo finansavimo sumų indeksavimo koeficientus.

3.2 Siūlymai dėl mokymo lėšų sumos apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo

Savivaldybėms ateinantiems biudžetiniams metams skiriama mokymo lėšų suma apskaičiuojama pagal mokinių skaičių einamųjų metų rugsėjo 1 dieną.

Siekiant sudaryti savivaldybėms sąlygas efektyviau organizuoti ugdymo proceso organizavimą ir valdymą ir skatinti savivaldybes optimizuoti mokyklų valdymo sistemą, taip pat siekiant savivaldybėms sudaryti sąlygas efektyviau organizuoti švietimo pagalbos teikimą, siūlomi pagrindiniai mokymo lėšų paskirstymo pokyčiai:

- lėšas mokyklų administravimui skirti ne mokykloms, bet savivaldybei. Savivaldybė skirsto lėšas mokyklų valdymui tarp visų savivaldybėje esančių mokyklų pagal poreikį.

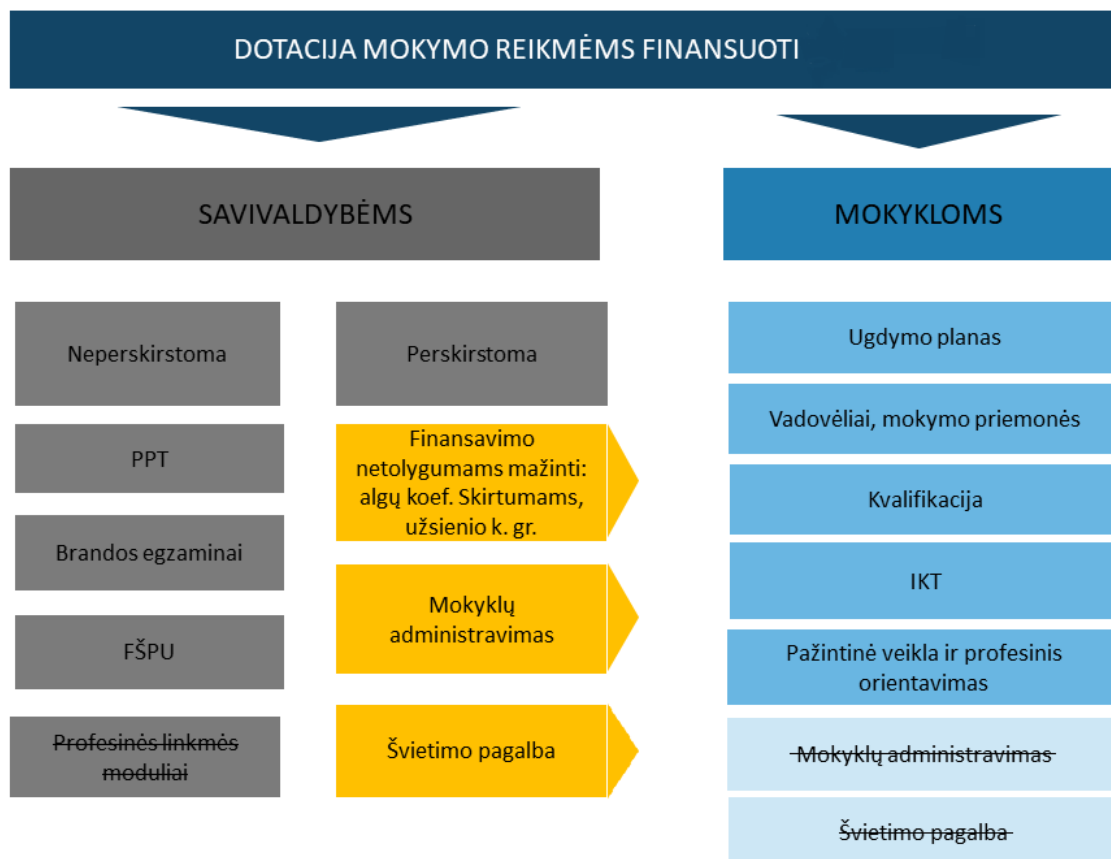

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

- lėšas švietimo pagalbai (įskaitant bibliotekas) skirti ne mokykloms, bet savivaldybei. Savivaldybė skirsto lėšas švietimo pagalbai (įskaitant bibliotekas) tarp visų savivaldybėje esančių mokyklų pagal poreikį.
- finansavimo netolygumams sumažinti skirti ne 4-5 proc., bet 2 proc. nuo ugdymo plano.
- lėšas profesinės linkmės moduliams skirti ne savivaldybėms, bet tiesiogiai mokyklai, pridėdant prie pažintinės veiklos lėšų.

Kaip matyti 30 paveiksle, dotacija mokymo reikmėms finansuoti yra skirstoma savivaldybėms ir mokykloms, kaip ir buvo anksčiau. Savivaldybei skiriama lėšų suma papildoma lėšomis, skirtomis mokyklų valdymui finansuoti ir švietimo pagalbai teikti, tačiau savivaldybėms nesiūloma skirti lėšų profesinės linkmės moduliams.

30 paveikslas. Dotacijos mokymo reikmėms finansuoti paskirstymas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

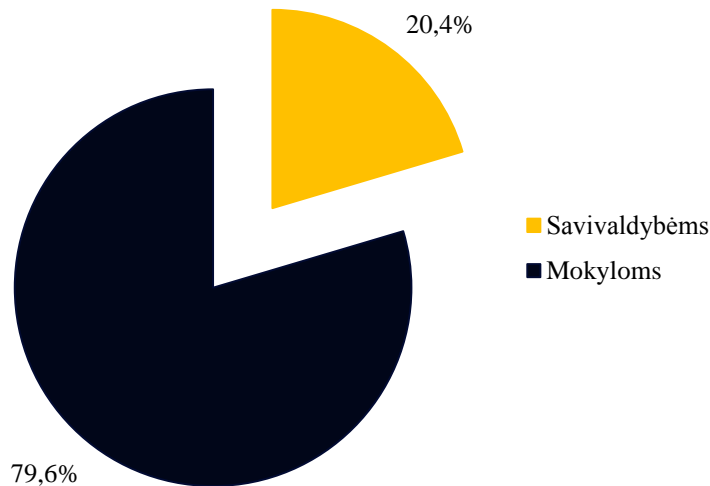
Pabrėžtina, kad siūloma lėšas finansavimo netolygumams sumažinti skirti savivaldybėms papildomai, neatimant jų iš ugdymo planui skirtų lėšų.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

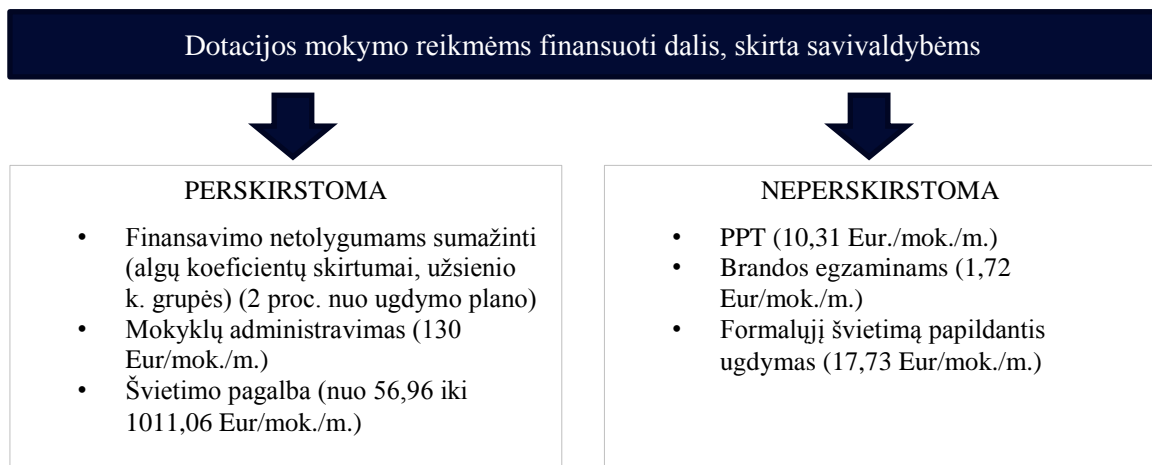
Kaip matyti 31 paveiksle, tokie lėšų paskirstymo pokyčiai lemia procentinio lėšų dydžio, skirto savivaldybėms ir mokykloms, pokyčius. Dotacijos mokymo reikmėms dalis, skiriama savivaldybėms, sudaro daugiau nei penktadalį visų lėšų.

31 paveikslas. Dotacijos mokymo reikmėms paskirstymas

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Kaip jau buvo minėta anksčiau, dalis savivaldybėms skirtų lėšų yra neperskirstomos, tuo metu kita dalis yra perskirstoma mokykloms savivaldybių nustatyta tvarka.

32 paveikslas. Dotacijos mokymo reikmėms finansuoti dalis, skirta savivaldybėms

Šaltinis: Sudaryta Konsultanto

Dotacijos mokymo reikmėms finansuoti dalis, skirta mokykloms, panaudotina:

- ugdymo planui įgyvendinti;

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

- vadovėliams, mokymo reikmėms (nuo 20,68 iki 24,82 Eur/mok./m.);
- kvalifikacijai tobulinti (7,75 Eur/mok./m.);
- IKT (5,91 Eur/mok./m.);
- pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui (3,08 Eur/mok./m. + 1,13 Eur/mok./m.).

Pažymėtina, kad aukščiau išvardintas lėšas mokyklos skiria išvardintiems tikslams finansuoti ir atsižvelgdamos į siūlomas lėšų dalies panaudojimo ir paskirstymo nuostatas.

Savivaldybės turi skirti ne mažiau kaip rekomenduojamą įvairiems tikslams skirtą mokymo lėšų sumos dalį:

- švietimo pagalbai (darbo užmokesčiui mokėti ir paslaugoms, susijusioms su psichologine, specialiąja pedagogine, specialiąja ir socialine pedagogine pagalba, taip pat mokyklos bibliotekos darbuotojams išlaikyti) teikti savivaldybės turi skirti ne mažiau kaip 80 proc. rekomenduojamos mokymo lėšų sumos;
- formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoms finansuoti savivaldybės turi skirti ne mažiau kaip 100 proc. rekomenduojamos mokymo lėšų sumos;
- ugdymo procesui organizuoti ir valdyti ir brandos egzaminams organizuoti ir vykdyti savivaldybės skiria lėšų pagal poreikį;
- visos finansavimo netolygumams tarp mokyklų, įgyvendinant ugdymo planą, išlyginti skirtos lėšos paskirstomos mokykloms (ne mažiau kaip 2/3 šių lėšų mokykloms paskirstoma tvirtinant savivaldybės biudžetą, likusias lėšas savivaldybė paskirsto pagal poreikį per metus);
- vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms (įsigyti ir nuomoti) mokyklos turi skirti ne mažiau kaip 80 proc. rekomenduojamų mokymo lėšų sumų.

Ne mažiau kaip 40 proc. rekomenduojamų mokymo lėšų sumų turi būti skiriama šioms veikloms:

- mokinių pažintinei veiklai ir profesiniam orientavimui;
- mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti;
- IKTdiegti ir naudoti (internetui diegti ir naudoti, duomenų bazėms, elektroniniams dienynams tvarkyti, IKT aptarnaujantiems darbuotojams už darbą mokėti ir kitoms išlaidoms, susijusioms su IKT).

Iš mokymo lėšų mokama:

- privalomos su darbuotojų, kuriems už darbą mokama iš mokymo lėšų, darbo santykiais susijusios valstybinio socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokos, išmokos ir kompensacijos šiems darbuotojams;
- už darbą pedagoginiams darbuotojams, nurodytiems švietimo ir mokslo ministro tvirtinamame Pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąraše, išskyrus užmokestį už darbą, kai mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu teikiamos papildomos paslaugos (pailgintos dienos grupės, popamokinė mokinių priežiūra, klubai, būreliai, stovyklos, ekskursijos ir kita);
- už darbą mokyklos bibliotekos darbuotojams, gestų kalbos vertėjams, mokytojų padėjėjams, taip pat darbuotojams, kurių funkcijoms priskiriamas mokyklų veiklos kokybės įsivertinimas;
- tarptautinis mokestis už tarptautinio bakalaureato klases.

Siūloma Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai, atsižvelgiant į pakitusį mokinių skaičių einamųjų metų rugsėjo 1 d., perskirstyti specialios tikslinės dotacijos dalį, skirtą mokymo reikmėms finansuoti nuo rugsėjo 1 d. iki einamųjų metų pabaigos (jeigu tokia galimybė numatyta atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme), tarp savivaldybių, laikantis šių nuostatų:

- pirmiausia kiekvienai savivaldybei skiriama mokymo lėšų suma, apskaičiuota pagal mokinių skaičių einamųjų metų rugsėjo 1 d.;
- specialios tikslinės dotacijos suma, gauta iš bendros perskirstomos sumos atėmus sumą, perskirstomą einamųjų metų rugsėjo 1 d., savivaldybėms paskirstoma proporcingai joms iki perskirstymo nustatytoms metinėms specialios tikslinės dotacijos sumoms. Šias lėšas savivaldybės skiria pedagoginiams darbuotojams, kuriems už darbą mokama iš mokymo lėšų, darbo užmokesčiui, išeitinėms išmokoms ir kitoms su darbo santykiais susijusioms išmokoms ir kompensacijoms mokėti.

Savivaldybės mokymo lėšas tarp mokyklų perskirsto pakitus mokinių skaičiui einamųjų metų rugsėjo 1 d.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

3.3 Teisinės bazės siūlomi pakeitimai

Atsižvelgiant į tai, jog siūloma keisti mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo principus, kurie yra įtvirtinti LR Švietimo įstatymo, patvirtinto 2011 m. kovo 17 d., 67 straipsnio 1 dalyje, kurioje nurodoma, kad formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomas mokymo lėšų skyrimo vienam mokiniui principas. Mokymo lėšos, skiriamos iš valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuojamos ir paskirstomos pagal Vyriausybės patvirtintas metodikas. Siūloma pakeitus straipsnį, nurodyti, kad formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti, neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti iš Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomi šie principai:

- formaliojo švietimo, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programoms – mokymo lėšų skyrimo klasei (grupei), kai lėšos skiriamos ugdymo planui įgyvendinti (ugdymajai veiklai), ir mokymo lėšų skyrimo vienam mokiniui, kai lėšos skiriamos kitoms ugdymo reikmėms;
- neformaliojo vaikų švietimo programoms, išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, – mokymo lėšų skyrimo vienam mokiniui. Mokymo lėšos, skiriamos iš valstybės biudžeto lėšų, apskaičiuojamos, paskirstomos ir naudojamos pagal Vyriausybės nustatytas tvarkas.

Įstatymo pakeitime, siūloma anksčiau aptartais atvejais savivaldybėms suteikti teisę joms nustatytą dalį mokymo lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, paskirstyti ugdymo reikmėms savo nustatyta tvarka.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

Šaltinių sąrašas

1. 2017 m. išlaidos švietimui. Lietuvos Respublikos finansų ministerija.
2. Aldakauskas A., Damskis O., Pocienė R., Zacharkienė J. Ugdymo finansavimo „klasės krepšelio“ principu analizė 5 savivaldybėse. Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamentas, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2018.
3. Early childhood and education funding. Estonia. Prieiga per internetą: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/early-childhood-and-school-education-funding-24_en
4. Early childhood and education funding. Finland. Prieiga per internetą: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/early-childhood-education-and-care-25_en
5. Early childhood and education funding. Poland. Prieiga per internetą: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/early-childhood-and-school-education-funding-56_en
6. Early childhood and school education funding. Prieiga per internetą: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/general/3-funding-education_en
7. Europos Komisija / EACEA / tinklas „Eurydice“, 2014 m. „Mokyklų finansavimas Europoje: mechanizmai, metodai ir kriterijai“ (angl. Financing Schools in Europe: Mechanisms, Methods and Criteria in Public Funding). Tinklo „Eurydice“ ataskaita. Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras
8. Financing of Inclusive Education Background Information Report. 2016. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. <https://www.european-agency.org/sites/default/files/Financing%20of%20Inclusive%20Education%20-%20Background%20Information%20Report.pdf>
9. Gendvilis V. „Eksperimentinės mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos“ ir „mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos“ palyginimas ir skaičiavimas. Ukmergės Jono Basanavičiaus gimnazija, 2015.
10. Key features of the Education System. Estonia. Prieiga per internetą: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/estonia_en

11. Key features of the Education System. Finland. Prieiga per internetą: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/finland_en
12. Key features of the Education System. Poland. Prieiga per internetą: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/poland_en
13. Lietuva. švietimas šalyje ir regionuose 2017. Mokytojas. Vilnius: Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2017.
14. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281, galiojanti suvestinė redakcija 2015-07-10. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.395105/ZPzOxUEnvH>.
15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimas Nr. 785 „Dėl mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos patvirtinimo“.
16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 18 d. nutarimas Nr. 1199 „Dėl eksperimentinės mokymo lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos patvirtinimo“
17. Mokinio krepšelio lėšų planavimo ir naudojimo vertinimas. Valstybinio audito ataskaita. 2012 m. balandžio 3 d. Nr. FA-P-34-1-2. LR Valstybės kontrolė.
18. Public and Private Schools. How management and funding prelate to their socio-economic profile. 2012. <http://www.oecd.org/pisa/50110750.pdf>
19. Savivaldybių mokinio krepšelio lėšų panaudojimo 2016 metais ataskaita. Prieiga per internetą: <https://www.smm.lt/web/lt/smm-svietimas/svietimo-finansavimas-ir-aprupinimas>
20. Shewbridge C., Godfrey K., Hermann Z., Nusche D. OECD Reviews of School Resources. Lithuania. Summary. 2016. <http://www.oecd.org/education/school/Lithuania%20-%20Summary%20-%20ENG.pdf>
21. Specialios tikslinės dotacijos mokinio (klasės, grupės) krepšeliui finansuoti 2017 metais paskirstymas pagal savivaldybes, patvirtintas Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. sausio 19 d. įsakymu nr. v–26 „dėl specialios tikslinės dotacijos mokinio (klasės, grupės) krepšeliui finansuoti 2017 metais paskirstymo pagal savivaldybes patvirtinimo“.
22. Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. Nr. XII-745. <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=b1fb6cc089d911e397b5c02d3197f382>

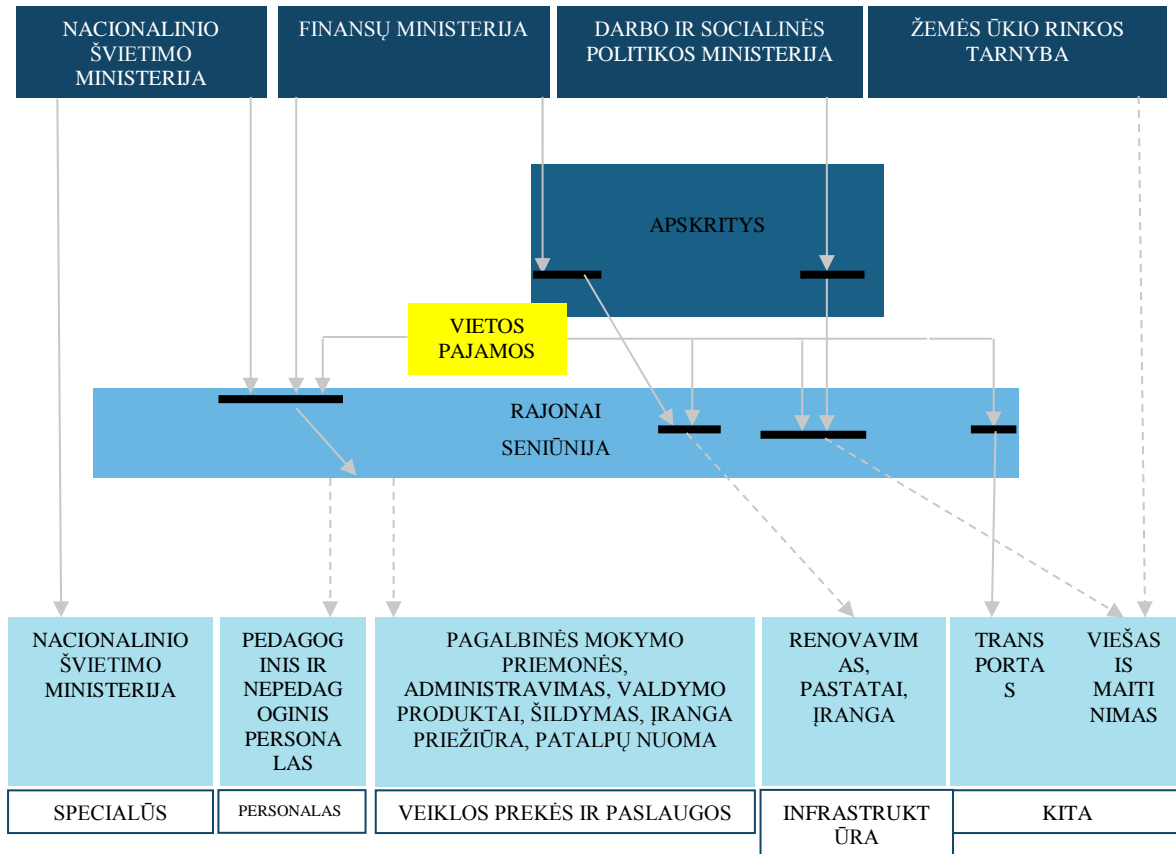

Priedai

1 priedas

Lėšų sratai bendrojo ugdymo mokykloms: Lenkijos pavyzdys

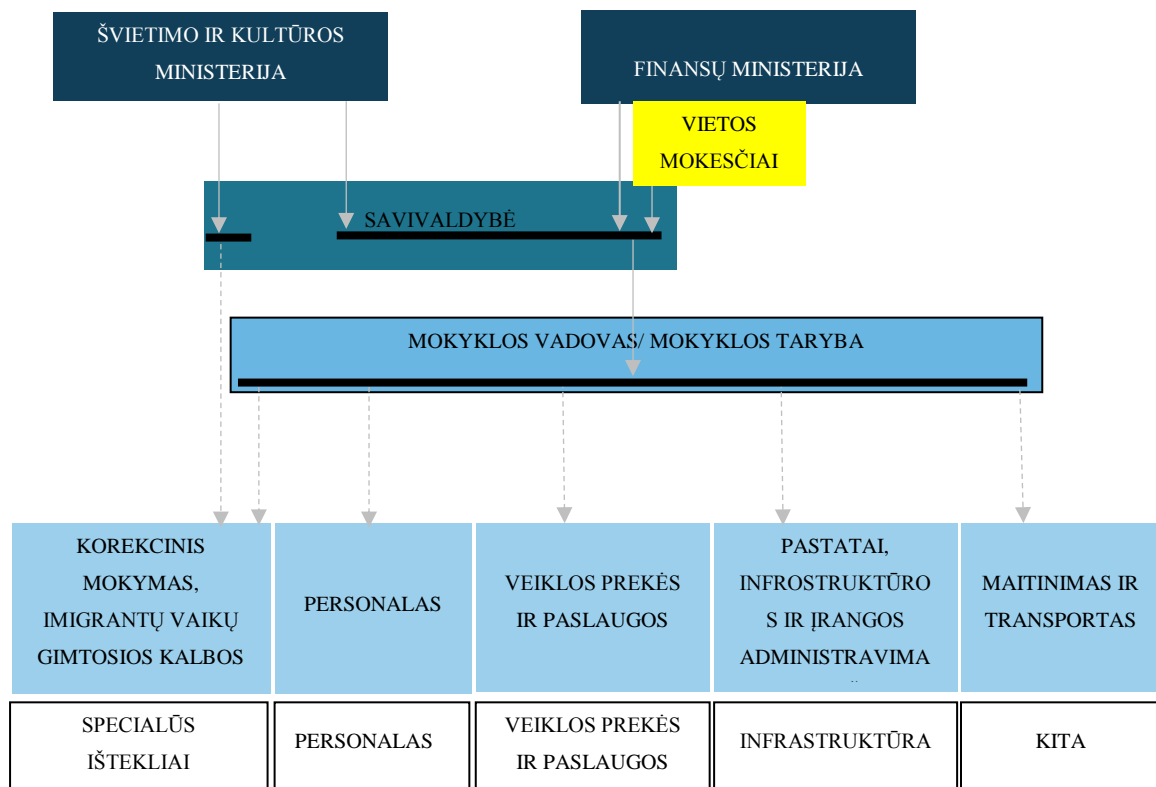

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

2 priedas

Lėšų sratai pradinėms ir pagrindinėms mokykloms: Suomijos pavyzdys

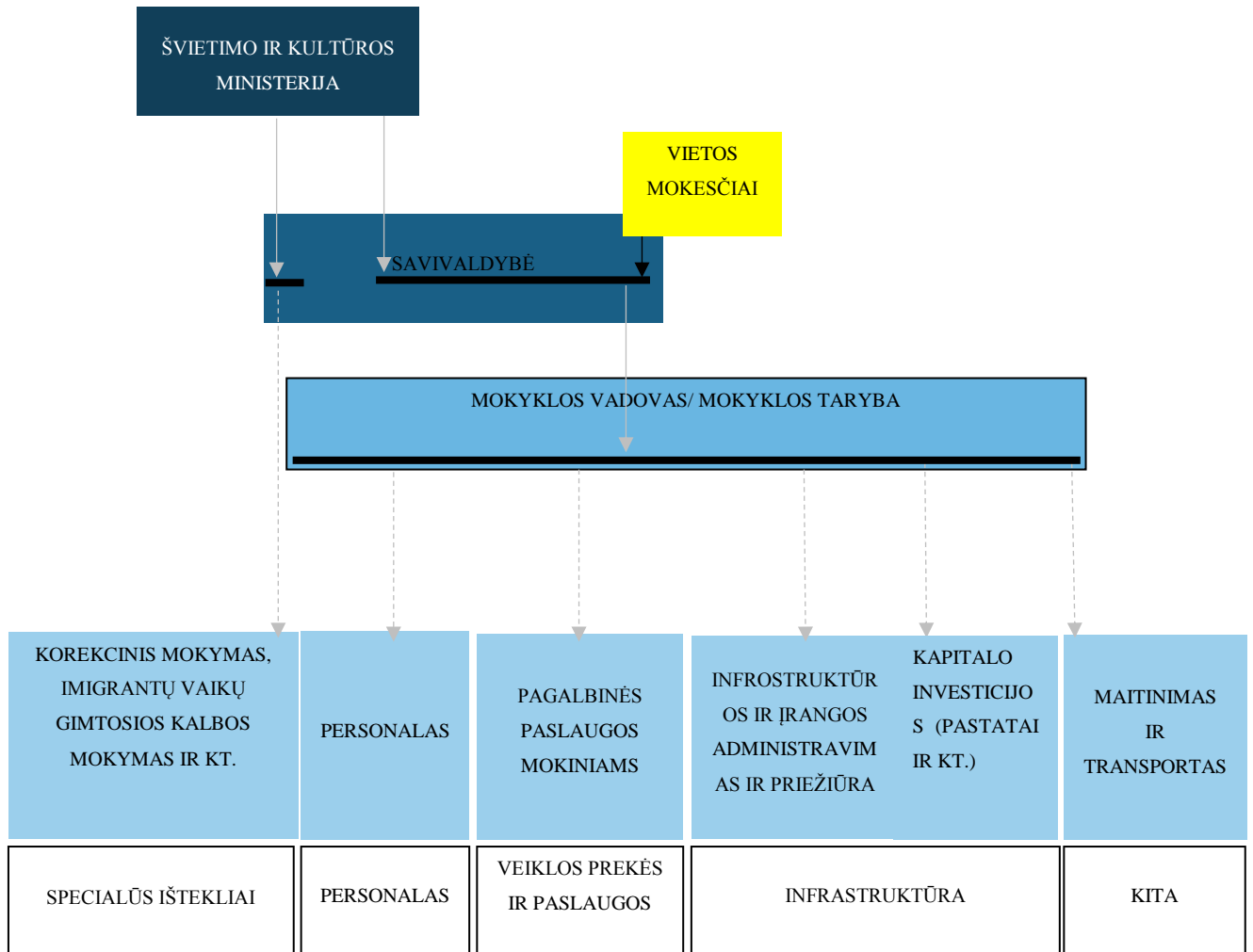

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

3 priedas

Lėšų srantai bendrojo ugdymo vidurinėms mokykloms, gimnazijoms: Suomijos pavyzdys

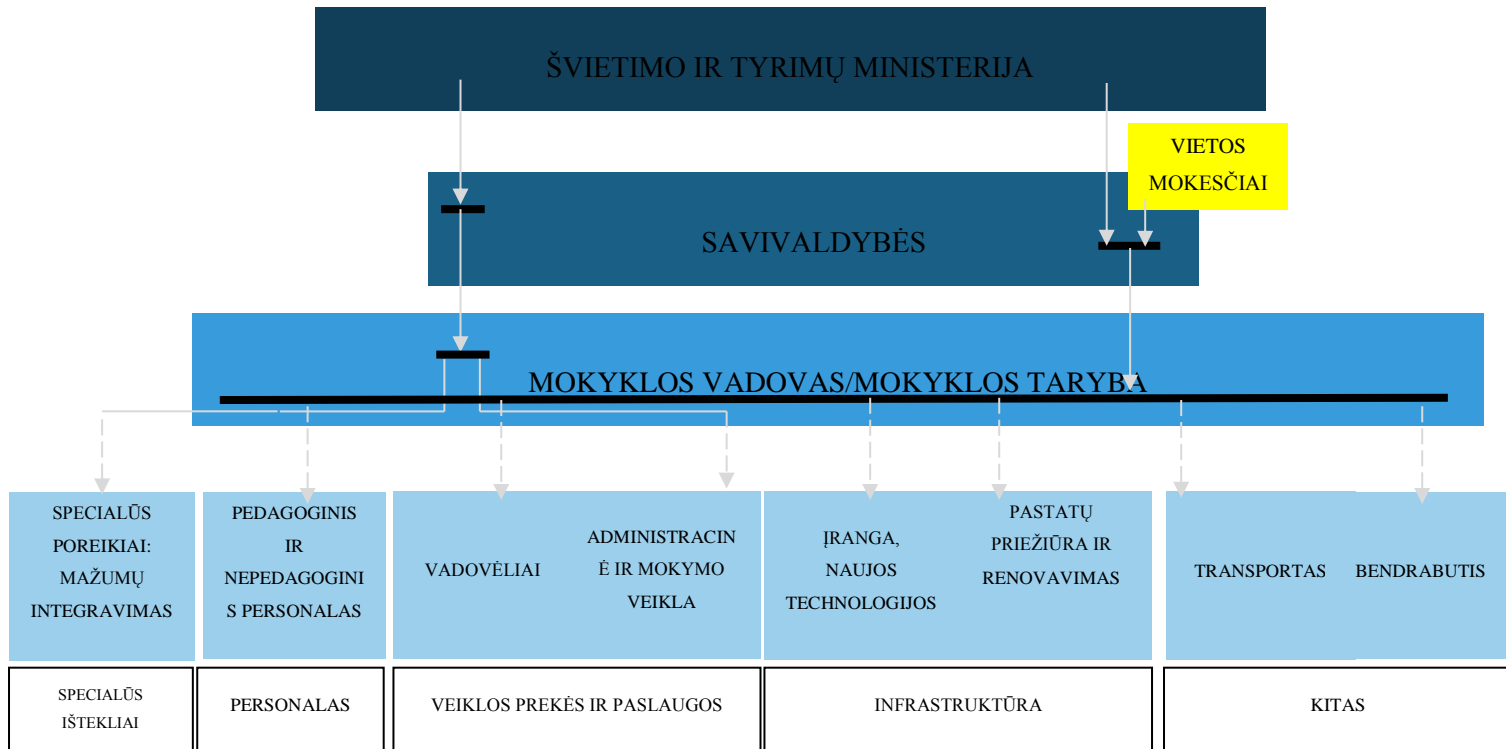

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

4 priedas

Lėšų srantai bendrojo ugdymo vidurinėms mokykloms, gimnazijoms: Estijos pavyzdys

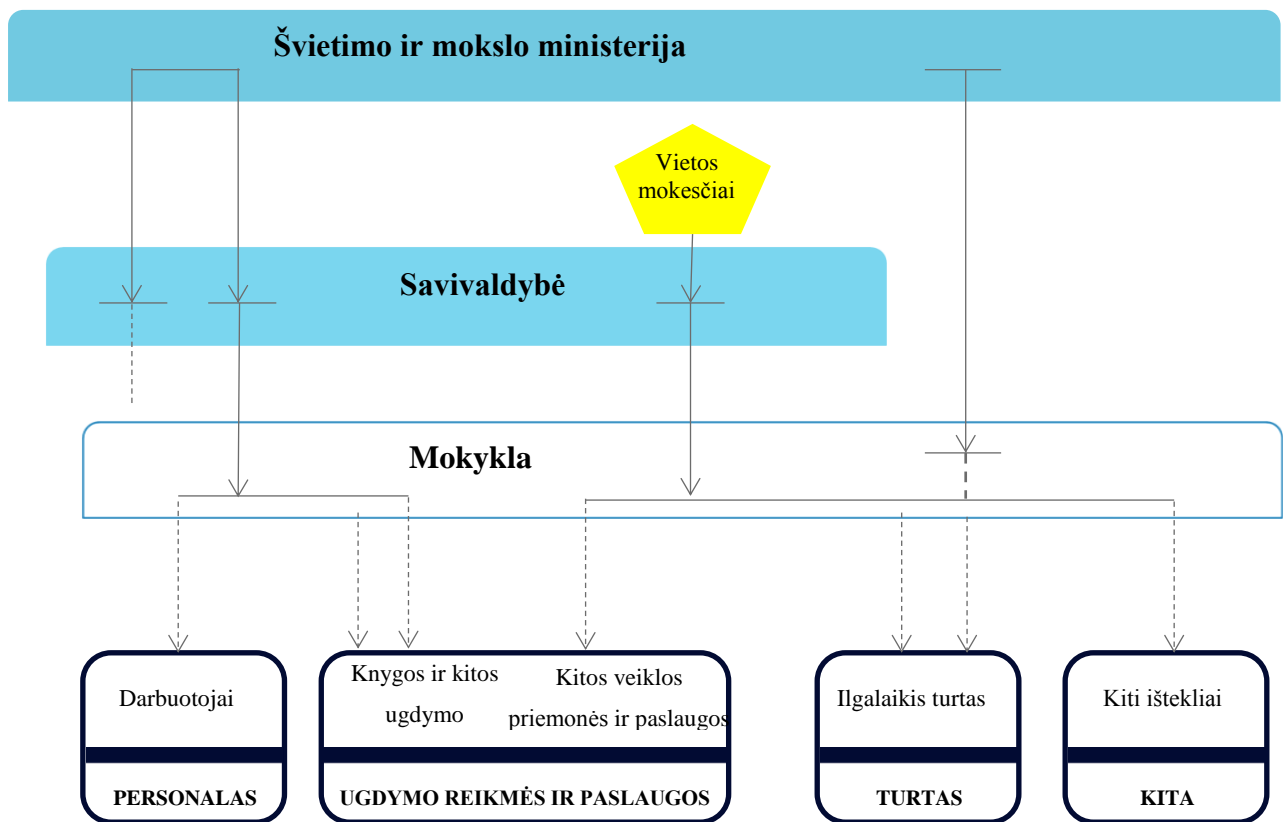

Kuriame Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

5 priedas

Mokymo lėšų srautų Lietuvoje diagrama

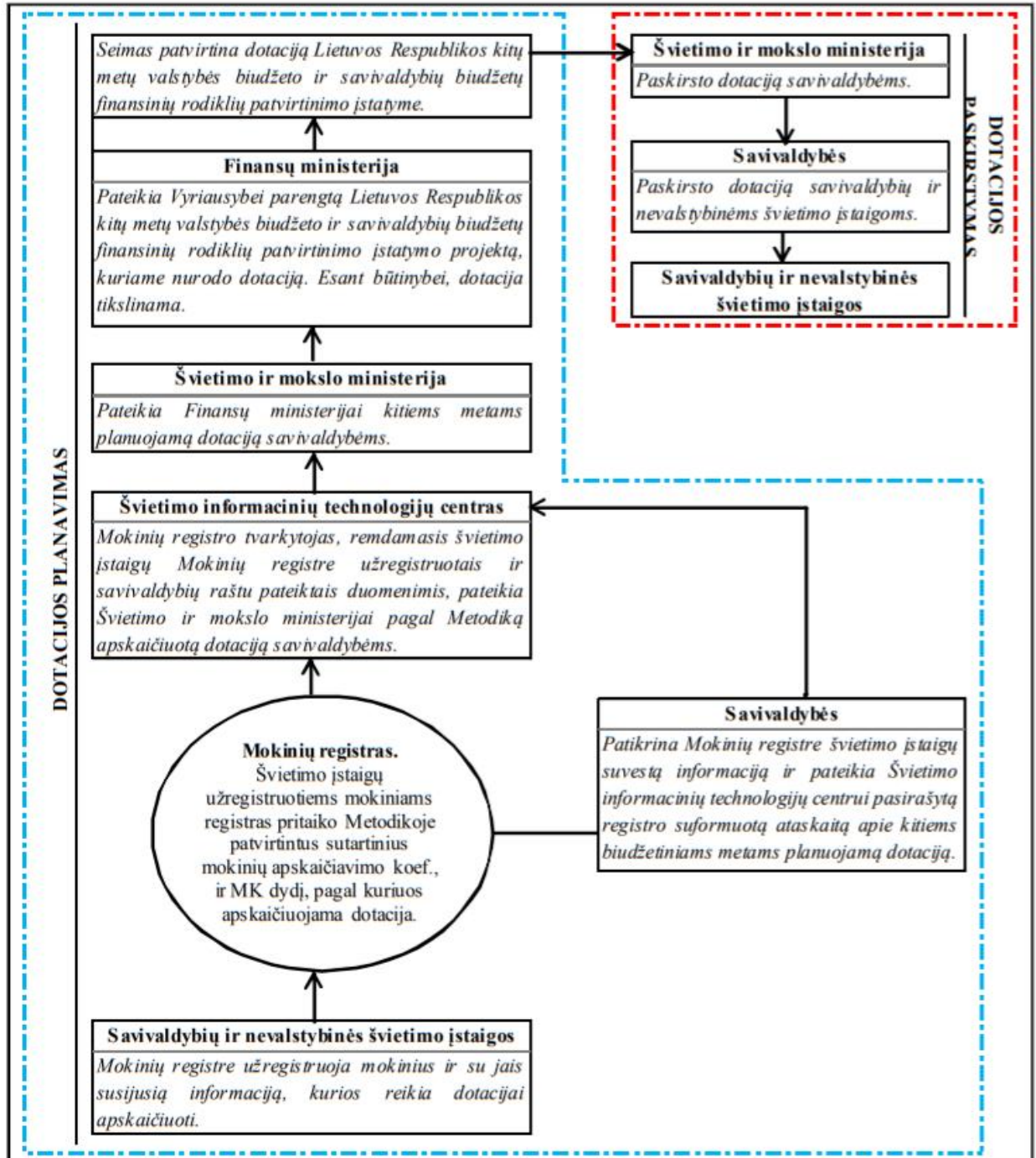

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

6 priedas

Specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti planavimas ir paskirstymas švietimo įstaigoms

7 priedas

Mokinio krepšelio lėšų panaudojimas 2015 m.

Savivaldybės	Mokinių skaičius, kuriems skirtos MK lėšos	krepšelio lėšos, skaičius 2014 m rugsėjo 1 d.				Švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtintas MK dotacijos planas metams (skaitant patikslinimus), Eur	Panaudota MK lėšų iš viso, Eur	Iš jų - pagal MK dalis metams, Eur													
		besimokiusių pagal bendrojo ugdymo programas	besimokiusių pagal priešmokyklinio ugdymo programas	besimokiusių pagal ikimokyklinio ugdymo programas	Švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtintoms MK dotacijoms planams (skaitant patikslinimus), Eur			iš viso darbo užmokesčiui (su soc. draudimu), Eur	vadovėliams ir kitoms mokytojų priemonėms, Eur	mokinių pažintinei veiklai ir mokinių profesionaliam orientavimui, Eur	mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, Eur	IKT diegti ir naudoti, Eur	pedagoginei psichologinei pagalbai organizuoti (PPT), Eur	brandos egzaminams organizuoti, vykdyti ir vertinti, Eur	bendrajai lavinamąjį teikiančių mokymų kūrėjų švietimo finansuoti, Eur	profesines linkmes modulams neformaliojo švietimo mokyklose finansuoti, Eur	neformaliam švietimui, papildančiam bendrąsias programas, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, Eur	neformaliojo vaikų švietimui, Eur			
2015 m.	460.760	339.035	27.289	94.436	566.306.333	565.803.598	537.032.153	12.560.521	1.011.337	1.856.900	2.233.775	3.679.253	497.950	-	274.433	3.787.984	2.869.205				
Vilniaus m. sav.	93.768	62.685	6.120	24.963	104.835.051	104.782.683	100.483.671	1.923.544	142.981	262.629	285.656	559.002	82.056	-	104.512	343.079	595.552				
Kauno m. sav.	49.987	35.163	3.061	11.763	56.511.196	56.325.483	53.141.835	1.451.203	119.216	260.049	546.144	359.458	73.698	-	-	207.559	166.320				
Klaipėdos m. sav.	27.081	18.061	1.805	7.215	30.842.884	30.818.247	29.178.529	601.510	83.900	87.775	155.069	205.946	21.650	-	8.961	303.659	171.248				
Šiaulių m. sav.	18.779	13.504	1.163	4.112	22.465.433	22.465.433	20.883.605	663.397	62.856	112.800	91.336	174.018	28.758	-	34.660	285.194	128.909				
Panevėžio m. sav.	16.468	11.961	920	3.587	19.138.203	19.138.189	18.248.417	340.654	36.842	67.579	65.297	158.465	16.499	-	13.277	76.970	114.189				
Alytaus m. sav.	10.690	7.984	552	2.154	12.071.802	12.071.802	11.336.060	255.078	34.760	41.388	46.968	101.439	10.411	-	8.862	160.180	76.248				
Akmenės r. sav.	3.728	2.986	183	559	4.668.797	4.668.797	4.455.034	101.797	7.382	13.565	10.728	31.683	5.046	-	-	14.996	28.566				
Alytaus r. sav.	2.178	1.921	101	156	3.405.478	3.397.039	3.231.534	44.190	4.758	10.138	2.355	34.637	2.217	-	-	50.964	16.246				
Anykščių r. sav.	3.230	2.593	169	468	4.309.917	4.309.917	4.082.684	72.668	9.777	22.267	17.046	29.247	3.104	-	2.878	45.429	24.817				
Birtono sav.	771	578	41	152	905.938	905.938	869.158	16.503	1.822	3.184	97	-	357	-	3.348	5.875	5.594				
Biržų r. sav.	3.737	2.986	185	566	4.829.145	4.829.145	4.672.659	83.844	4.645	11.441	12.491	-	4.231	-	3.319	7.949	28.566				
Druskininkų sav.	3.038	2.291	169	578	3.587.813	3.587.813	3.402.592	70.101	3.232	7.781	6.492	35.789	3.171	-	580	36.139	21.936				
Elektronų sav.	3.806	2.764	227	815	4.592.717	4.592.717	4.368.078	63.477	6.471	11.811	13.915	46.599	4.666	-	2.825	48.426	26.449				
Ignalinos r. sav.	1.902	1.518	110	274	2.660.459	2.660.441	2.431.053	92.324	5.071	9.945	9.168	28.240	1.532	-	1.687	66.866	14.555				
Jonavos r. sav.	7.441	5.601	465	1.375	9.110.859	9.109.813	8.615.554	196.004	18.388	33.682	28.111	60.859	7.276	-	-	97.394	52.545				
Joniskio r. sav.	3.627	2.855	171	601	4.891.144	4.889.797	4.546.388	159.118	9.666	23.292	40.345	26.679	3.533	-	-	53.608	27.168				
Jurbarko r. sav.	4.250	3.417	241	592	5.844.568	5.835.290	5.479.706	221.153	11.139	20.608	21.430	44.712	5.191	-	-	7.951	23.400				
Kašiadorių r. sav.	4.943	3.914	261	768	6.338.987	6.338.964	6.005.028	181.285	16.283	17.894	41.818	-	6.148	-	-	33.088	37.420				
Kalvarijos sav.	1.803	1.508	103	192	2.392.671	2.383.809	2.277.875	37.710	3.362	8.301	7.204	13.110	2.549	-	1.674	26.420	5.520				
Kauno r. sav.	11.803	8.989	666	2.148	14.501.609	14.441.528	13.932.746	342.419	22.419	65.829	28.626	-	9.664	-	-	-	39.825				
Kazlų Rūdos sav.	1.957	1.544	107	306	2.745.150	2.740.500	2.598.809	55.961	3.297	7.624	5.848	28.262	1.754	-	1.481	27.252	10.212				
Kėdainių r. sav.	8.093	6.189	466	1.438	10.192.107	10.191.839	9.655.347	167.001	17.632	30.319	43.982	68.102	8.350	-	2.192	139.791	59.123				
Kelmės r. sav.	4.312	3.547	223	542	5.978.439	5.977.596	5.674.882	97.401	6.311	17.350	22.256	54.232	5.833	-	3.850	62.406	33.075				
Klaipėdos r. sav.	6.838	4.877	479	1.482	8.652.448	8.652.448	8.171.732	185.448	18.410	36.451	30.200	72.814	5.341	-	-	83.445	46.607				
Kretingos r. sav.	6.509	5.044	366	1.099	7.933.922	7.933.625	7.507.219	140.629	10.132	18.191	13.289	68.220	6.375	-	7.225	114.150	48.195				
Kupiškio r. sav.	2.755	2.260	146	349	3.830.825	3.830.715	3.667.837	39.381	4.560	16.119	9.243	26.182	3.649	-	2.509	39.955	21.640				
Lazdijų r. sav.	2.861	2.323	154	384	3.996.484	3.996.484	3.804.362	109.033	5.602	11.154	7.353	31.490	2.656	-	-	2.593	22.241				
Marjampolės sav.	9.993	7.623	556	1.814	11.759.216	11.759.154	11.151.691	225.537	15.620	20.256	42.390	79.544	9.148	-	8.470	133.695	72.803				
Mazėikių r. sav.	9.857	7.282	601	1.974	11.836.419	11.826.507	11.281.290	174.742	13.880	28.171	31.014	93.509	12.307	-	4.078	127.336	60.180				
Molėtų r. sav.	2.547	2.061	128	358	3.498.009	3.494.807	3.340.575	44.161	2.358	8.481	6.816	39.107	2.522	-	-	32.787	18.000				
Neringos sav.	224	152	10	62	325.385	325.385	316.864	4.066	910	1.450	530	-	35	-	-	-	1.530				
Pagėgių sav.	1.284	1.076	76	132	1.914.667	1.909.722	1.867.975	21.862	3.455	4.176	4.028	1.564	1.262	-	-	-	5.400				
Pakruojo r. sav.	3.218	2.615	162	441	4.463.169	4.463.119	4.244.707	71.831	6.300	15.548	18.027	30.596	4.530	-	-	46.603	24.977				
Palangos m. sav.	2.699	1.879	167	653	3.149.992	3.135.688	2.969.770	61.543	7.497	15.803	16.507	21.197	1.615	-	2.086	32.920	6.750				
Panevėžio r. sav.	4.254	3.339	230	685	6.087.365	6.087.365	5.830.883	99.203	19.119	14.865	9.475	70.132	4.333	-	3.706	3.715	31.934				
Pasvalio r. sav.	4.009	3.247	185	577	5.680.972	5.680.972	5.366.198	113.381	7.818	18.388	14.872	63.805	5.435	-	3.572	56.447	31.056				
Plungės r. sav.	6.071	4.644	364	1.063	7.630.092	7.629.216	7.274.416	148.769	14.220	22.862	31.343	61.357	5.785	-	2.577	23.510	44.377				
Prienų r. sav.	3.689	2.941	196	552	5.162.012	5.162.012	4.856.814	150.975	6.913	20.267	8.507	35.071	3.802	-	-	51.526	28.137				
Radvilkiškio r. sav.	6.150	4.956	339	855	8.178.910	8.158.759	7.714.039	249.947	21.089	33.296	29.952	55.831	7.094	-	5.916	13.200	28.395				
Rasenių r. sav.	5.118	4.150	273	695	6.571.468	6.555.514	6.286.743	115.760	6.358	25.617	24.314	-	5.028	-	-	67.870	23.824				
Rietavo sav.	1.252	1.003	75	174	1.601.977	1.601.958	1.552.499	17.424	5.771	5.945	6.729	2.896	1.063	-	-	-	9.630				
Rokiškio r. sav.	4.809	3.819	256	734	6.280.781	6.280.781	5.910.284	135.095	10.471	21.937	41.965	47.694	5.674	-	4.239	66.909	36.513				
Skuodo r. sav.	2.717	2.242	151	324	3.481.985	3.481.350	3.320.682	52.211	3.778	9.952	7.119	23.690	3.647	-	-	38.802	21.469				
Šakių r. sav.	4.669	3.841	238	590	6.315.848	6.313.907	6.048.260	74.651	6.540	14.377	16.426	42.478	5.205	-	4.225	66.960	34.785				
Šalčininkų r. sav.	4.595	3.284	291	1.020	7.400.006	7.390.901	6.923.672	332.340	18.090	28.358	16.867	36.802	5.296	-	-	6.796	22.680				
Šiaulių r. sav.	5.108	3.990	305	813	7.332.091	7.332.078	7.021.653	212.982	18.801	27.826	7.632	-	5.050	-	-	-	38.134				
Šilalės r. sav.	4.222	3.523	194	505	5.344.086	5.344.086	4.987.678	160.072	12.966	27.534	19.866	51.789	4.764	-	-	45.728	33.689				
Šilutės r. sav.	6.983	5.479	413	1.091	8.942.877	8.942.877	8.701.321	132.384	8.096	20.550	21.518	-	5.857	-	-	-	53.151				
Širvintų r. sav.	2.330	1.816	125	389	3.158.072	3.157.430	3.020.018	50.019	2.968	7.067	5.320	20.926	3.025	-	-	30.682	17.405				
Svenčionių r. sav.	3.580	2.872	176	532	5.058.799	5.058.799	4.657.743	223.795	11.229	19.170	16.839	46.746	4.961	-	9.731	41.106	27.479				
Tauragės r. sav.	6.438	5.046	357	1.035	7.911.578	7.911.578	7.528.186	135.563	8.952	19.330	41.929	53.595	7.193	-	-	68.611	48.219				
Telšių r. sav.	6.994	5.477	414	1.103	8.864.968	8.864.873	8.547.744	142.815	11.077	20.799	24.105	59.941	6.061	-	-	-	52.331				
Trakų r. sav.	5.123	3.906	272	945	7.331.529	7.331.481	6.930.968	106.998	19.654	29.997	29.855	93.600	10.345	-							

8 priedas

Mokinio krepšelio lėšų panaudojimas 2016 m.

Savivaldybės	Mokinių skaičius, kuriems skirtos MK lėšos	Mokinių, kuriems skirtos mokymo krepšelio lėšos, skaičius 2015 m. rugsėjo 1 d.				Švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtintam MK dotacijos planui metams (skaitant patikslinimus), Eur	Panaudota MK lėšų š. v. v., Eur	iš viso darbo užmokesčiai (su loc. draudimu), Eur	valdovams ir kitoms mokytojų priemonėms, Eur	mokiniai patirtinai veikti ir mokinių profesionalizavimui, Eur	mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, Eur	Kitą - pagal MK dalis, metams, Eur										
		beimokiančių pagal bendrojo ugdymo programas	beimokiančių pagal priešmokyklinio ugdymo programas	beimokiančių pagal gimnazinio ugdymo programas	beimokiančių pagal švietimo įstatyme nustatytus mokymo metams, Eur							IKT diegti ir naudoti, Eur	pagalginė psichologinė pagalba organizuoti (PPA), Eur	brandaus egzaminams organizuoti, vykdyti ir vertinti, Eur	bendraji mokinių teikiamų mokymų švietimo mokykloms, Eur	profesinis linkimas mokymosi neformaliojo švietimo mokykloms, Eur	neformaliam švietimui bendrasis profilis, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programoms, Eur	neformaliojo vaikų švietimo, Eur	neformaliojo vaikų švietimo, Eur			
2016 m.	427,662	309,523	27,282	90,794	539,993,796	539,749,000	512,923,774	12,529,491	1,195,542	1,772,717	2,002,644	3,385,421	491,552	244,117	2,904,411	2,330,411						
Vilniaus m. sav.	94,481	62,876	6,555	25,050	110,415,200	110,297,030	106,017,902	2,104,852	345,451	301,515	112,125	573,200	88,500	-	69,915	217,599	465,971					
Kauno m. sav.	49,624	34,351	3,415	11,858	57,996,600	57,988,208	54,534,791	1,596,267	133,367	267,265	601,367	376,883	69,755	-	-	147,600	252,912					
Klaipėdos m. sav.	27,359	18,169	2,003	7,187	32,189,000	32,181,886	30,834,447	610,338	115,131	98,240	142,976	-	20,593	-	-	227,078	133,083					
Šaulių m. sav.	18,650	13,286	1,192	4,172	22,945,600	22,945,351	21,390,666	698,019	61,338	105,579	97,783	180,000	31,621	-	42,500	240,000	97,845					
Panevėžio m. sav.	15,956	11,500	1,004	3,452	19,278,400	19,273,700	18,252,611	395,391	40,233	71,715	77,239	266,365	14,023	-	12,800	58,300	80,541					
Alytaus m. sav.	10,316	7,583	636	2,097	12,116,700	12,109,566	11,386,034	298,202	29,238	42,279	36,312	106,000	11,283	-	8,400	132,898	56,600					
Marijampolės sav.	9,698	7,321	586	1,791	11,695,400	11,688,723	11,087,754	244,088	17,084	23,784	45,367	77,200	9,713	-	8,100	128,253	47,380					
Druskininkų sav.	2,988	2,227	175	586	3,638,600	3,638,600	3,466,643	62,346	3,307	7,744	6,114	33,300	3,056	-	-	39,000	17,000					
Birštono sav.	750	555	47	148	905,300	905,300	874,630	10,250	1,861	2,346	2,842	968	-	-	2,954	5,449	4,000					
Neringos sav.	220	144	12	64	323,400	323,383	314,100	4,400	1,534	1,400	466	483	-	-	-	-	1,000					
Palangos m. sav.	2,664	1,888	174	632	3,205,800	3,205,780	3,051,884	54,866	5,610	13,171	12,748	16,700	2,207	-	2,062	32,552	13,980					
Ulauginio sav.	2,847	1,926	176	745	3,927,400	3,927,400	3,578,243	129,218	5,649	13,144	11,674	31,520	7,250	-	2,200	38,502	14,000					
Kauninės sav.	3,565	2,828	172	565	4,624,500	4,624,500	4,445,000	85,238	4,290	11,218	8,414	30,200	4,800	-	-	14,200	21,000					
Anykščių r. sav.	3,072	2,452	156	454	4,234,900	4,237,812	3,990,276	105,900	9,100	21,600	16,000	28,100	3,136	-	2,700	43,000	15,688					
Barūnų r. sav.	3,518	2,790	193	565	4,728,400	4,728,394	4,484,195	89,192	4,788	13,696	11,135	50,544	3,510	-	3,064	48,336	17,994					
Elektrėnų sav.	3,821	2,714	232	875	4,707,900	4,705,276	4,480,465	69,030	7,013	13,371	12,779	50,104	4,603	-	2,985	47,550	17,376					
Ignalinos r. sav.	1,821	1,461	87	273	2,610,800	2,610,800	2,438,108	95,619	4,192	8,656	7,265	17,000	1,760	-	1,570	25,630	11,000					
Joniškio r. sav.	3,425	2,656	198	571	4,774,900	4,767,858	4,477,684	141,335	10,283	15,245	26,135	30,173	3,800	-	-	49,800	13,403					
Jurbarko r. sav.	4,105	3,266	241	598	5,753,100	5,753,100	5,488,756	126,964	8,927	16,344	17,193	45,001	7,884	-	-	18,144	24,000					
Kaunandorė r. sav.	4,859	3,789	284	786	6,246,400	6,242,449	5,975,316	257,289	9,730	24,200	14,498	6,856	-	-	-	30,500	28,000					
Kulavėnų sav.	1,747	1,441	79	227	2,377,200	2,377,200	2,227,627	45,799	2,584	8,078	7,812	15,700	2,400	-	1,600	25,200	11,000					
Kauno r. sav.	11,976	8,919	808	2,249	15,081,400	15,078,833	14,394,379	498,823	27,429	55,639	36,169	11,961	-	-	-	63,433	43,000					
Karū Rūdos sav.	1,908	1,493	109	306	2,821,600	2,821,276	2,664,072	68,300	4,682	9,600	3,118	30,338	2,500	-	1,600	26,070	10,995					
Kelmės r. sav.	4,076	3,273	250	553	5,853,800	5,853,800	5,601,201	99,409	7,804	16,168	12,978	54,044	5,956	-	3,600	29,000	24,000					
Kėdainių r. sav.	7,839	5,918	478	1,443	10,254,800	10,253,848	9,680,942	231,490	20,121	39,400	53,506	67,100	9,089	-	5,900	102,300	44,000					
Klaipėdos r. sav.	6,907	4,872	505	1,530	9,003,800	9,003,800	8,577,674	271,812	20,763	41,335	33,480	72,106	4,660	-	-	36,000	-					
Kretingos r. sav.	6,424	4,859	377	1,188	8,005,200	8,004,602	7,391,785	323,724	12,317	20,166	21,441	73,025	6,639	-	7,131	112,569	35,805					
Kupiškio r. sav.	2,575	2,108	125	342	3,705,500	3,705,100	3,566,979	38,210	1,709	9,528	8,819	24,500	7,225	-	2,240	36,530	16,000					
Lazdijų r. sav.	2,779	2,216	152	411	3,990,400	3,990,400	3,650,027	214,144	5,481	8,662	12,706	30,100	2,309	-	2,600	39,251	16,000					
Malūkinė r. sav.	9,438	6,984	535	2,009	11,703,000	11,692,361	11,295,898	146,528	14,780	24,745	24,926	86,560	11,600	-	3,900	121,824	51,000					
Molėtų r. sav.	2,385	1,908	138	339	3,386,500	3,384,952	3,237,558	38,729	2,446	7,662	6,512	32,000	2,521	-	2,579	41,734	13,210					
Pagėgų r. sav.	1,204	999	65	140	1,820,600	1,820,600	1,778,918	20,800	2,488	4,100	3,000	1,912	2,382	-	-	-	7,000					
Pakruojis r. sav.	3,013	2,396	145	472	4,287,100	4,287,100	4,133,100	66,200	4,700	15,800	16,900	28,400	4,000	-	-	-	18,000					
Panevėžio r. sav.	4,205	3,219	263	723	6,153,900	6,153,379	5,929,344	88,172	13,121	12,260	3,003	73,100	3,600	-	3,600	3,700	23,479					
Pavaišio r. sav.	3,802	3,034	235	533	5,602,500	5,602,500	5,314,900	127,466	8,071	16,434	12,629	33,600	5,500	-	3,596	57,304	23,000					
Plungės r. sav.	5,846	4,463	319	1,064	7,563,100	7,559,111	7,227,526	154,325	11,875	20,968	19,529	59,600	7,100	-	2,488	27,700	23,000					
Prienų r. sav.	3,450	2,649	196	605	5,087,200	5,087,197	4,840,274	100,376	6,915	15,667	8,789	33,400	3,797	-	-	48,600	20,999					
Radviliškio r. sav.	5,925	4,720	328	877	8,098,000	8,077,859	7,699,087	202,286	29,864	30,442	30,581	46,500	6,370	-	5,700	18,800	15,259					
Rietavos sav.	1,223	974	63	186	1,598,000	1,598,000	1,518,506	24,607	2,235	5,165	16,093	3,260	1,384	-	1,100	18,200	7,000					
Rokiškio r. sav.	4,561	3,596	232	733	6,122,400	6,122,400	5,781,098	130,637	9,449	18,912	37,351	44,800	5,662	-	4,000	63,000	27,000					
Skuodo r. sav.	2,521	2,057	141	323	3,314,200	3,313,984	3,169,023	47,646	6,649	7,767	8,214	22,200	4,547	-	-	35,938	15,000					
Šakių r. sav.	4,507	3,648	256	603	6,259,300	6,259,298	6,006,953	86,936	3,933	12,131	7,802	41,316	5,265	-	4,049	63,913	27,000					
Šaūlių r. sav.	4,996	3,828	303	865	7,462,800	7,462,789	7,220,081	143,006	11,778	27,998	26,656	-	5,271	-	-	28,000						
Šilalės r. sav.	4,008	3,253	233	522	5,251,000	5,251,000	4,919,266	170,909	14,053	21,027	27,251	44,347	3,944	-	-	26,203	24,000					
Šilutės r. sav.	6,737	5,188	394	1,155	8,996,000	8,996,000	8,608,717	116,261	7,694	17,804	21,544	5,900	-	-	-	29,400	28,000					
Sėmėnų r. sav.	2,288	1,742	117	429	3,143,400	3,141,964	2,978,766	29,799	3,514	7,796	6,299	20,500	2,930	-	-	29,400	13,000					
Švenčionių r. sav.	3,398	2,673	198	527	5,014,900	5,012,374	4,732,168	137,706	7,024	14,598	13,694	42,200	6,100	-	3,050	38,450	17,384					
Tauragės r. sav.	6,298	4,845	355	1,098	7,844,900	7,844,900	7,453,675	185,900	13,323	22,635	37,116	58,160	9,681	-	-	20,300	36,000					
Telšiai r. sav.	5,000	3,723	310	967	7,420,000	7,420,000	6,999,084	138,558	20,326	36,586	28,844	89,000	10,292	-	-	69,300	28,000					
Utenos r. sav.	5,739	4,278	339	1,122	7,083,600	7,075,272	6,617,246	176,066	14,774	23,109	44,806	83,751	8,242	-	4,694	74,925	27,659					
Ukmergės r. sav.	5,243	3,929	312	1,002	6,939,100	6,935,897	6,535,777	148,542	12,249	26,113	36,519	65,800	6,037	-	11,327	67,879	25,654					
Varenos r. sav.	2,990	2,253	161	476	4,276,200	4,268,428	4,073,298	74,256	7,315	7,889	12,706	28,500	4,164	-	2,600	41,200	17,000					
Vilkaviškio r. sav.	6,289	5,042	391	855	8,459,600	8,459,593	8,033,867	201,448	21,642	32,766	41,103	55,800	7,568	-	5,							

10 priedas

Klasės krepšelio lėšų panaudojimas 2016 - 2017 m.

Metai	Savivaldybės	Mokinių skaičius, kuriems KK lėšos	Mokinių, kuriems skirtos mokinio krepšelio lėšos, skaičius			Švietimo ir mokslo ministro įsakymu patvirtintas MK dotacijos planas metams (įskaitant patikslinimus), Eur	Panaudota MK lėšų iš viso, Eur (78 stulpelių suma)	Lėšų - pagal MK dalis metams, Eur**												
			besimokusių pagal bendrojo ugdymo programas	besimokusių u pagal priešmokyklinio ugdymo programas	besimokusių pagal ikimokyklinio ugdymo programas			iš viso darbo užmokesčiui (su soc. draudimu), Eur	vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, Eur	mokinių pažintinei veiklai ir mokinių profesiniam orientavimui, Eur	mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, Eur	IKT diegti ir naudoti, Eur	pedagoginei ir psichologinei pagalbai organizuoti (PPT), Eur	brandos egzaminams organizuoti, vykdyti ir vertinti, Eur	bendrijai lavinimui teikiančių mokyklų išorės vertinimui organizuoti, Eur	profesinės linkmės moduliams neformaliojo švietimo mokyklose finansuoti, Eur	neformaliam švietimui, papildančiam bendrąsias pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, Eur	neformaliojo vaikų švietimui, Eur****		
2016	Alytaus r. sav.	2,065	1,778	106	181	3,623,000	3,617,271	3,320,611	113,722	6,974	9,022	4,330	34,713	3,200	-	-	111,700	13,000		
	Jonavos r. sav.	7,230	5,428	392	1,410	9,401,900	9,393,832	8,915,442	196,107	16,493	36,364	29,207	66,140	7,599	-	-	94,530	31,950		
	Raseinių r. sav.	4,950	3,935	262	753	6,882,400	6,882,084	6,491,948	256,457	5,540	28,474	25,327	-	5,239	-	8,400	31,700	29,000		
	Šačkininkų r. sav.	4,525	3,208	284	1,033	7,882,900	7,881,603	7,203,650	466,252	24,333	30,938	35,762	33,697	7,050	-	-	56,200	23,721		
	Tešė r. sav.	6,824	5,232	407	1,185	9,132,600	9,132,600	8,725,584	226,452	20,804	29,338	16,318	67,600	7,504	-	-	39,000	-		
2017	Alytaus r. sav.	1,996	1,687	120	189	3,510,700	3,510,700	3,274,159	94,300	7,876	11,800	5,124	8,700	2,841	-	-	105,900	-		
	Jonavos r. sav.	7,178	5,331	415	1,432	9,428,800	9,428,800	8,970,335	204,758	16,485	35,477	26,716	74,700	8,138	-	-	92,191	-		
	Raseinių r. sav.	4,815	3,738	252	825	6,744,200	6,743,145	6,351,786	316,862	9,271	31,489	28,481	-	5,255	-	-	-	-		
	Šačkininkų r. sav.	4,451	3,121	268	1,062	7,766,300	7,764,733	7,272,412	297,853	26,937	31,275	30,443	44,692	6,621	-	-	54,500	-		
	Tešė r. sav.	6,606	5,027	377	1,202	8,945,400	8,945,400	8,586,717	191,938	20,893	33,224	16,353	89,600	6,675	-	-	-	-		

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014-2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

SMART | SC
CONTINENT

11 priedas

Interaktyvios apklausos ir modeliavimo rezultatai

Mokyklos pavadinimas	Etatų skaičius	Biudžetas DU	Kontaktinių ir nekontaktinių valandų skaičius	Užfinansuotų komplektų skaičius	Vidutinis DU užmokestis vienam etatui per mėnesį
M1	22,3	353417,6	33688	13	1014,6
M2	11,9	188515,9	17970	7	1014,2
M3	68,4	1085440,6	103468	29	1014,6
M4	20,0	316637,5	30183	12	1014,2
M5	12,9	204472,1	19491	8	1013,9
M6	20,1	318557,3	30366	12	1014,3
M7	20,0	316773,9	30196	12	1014,6
M8	53,8	854081,1	81414	31	1014,7
M9	20,6	325764,4	31053	12	1014,0
M10	44,5	706331,6	67330	26	1014,6
M11	18,2	288396,9	27491	15	1014,7
M12	55,9	887262,8	84577	31	1014,7
M13	42,5	673517,0	64202	25	1014,6
M14	40,1	636548,1	60678	17	1014,6
M15	24,1	382224,7	36435	20	1014,5
M16	45,0	714493,2	68108	26	1014,7
M17	75,3	1195088,2	113920	32	1014,6
M18	47,1	746930,2	71200	20	1014,6
M19	22,7	359302,8	34250	19	1014,7
M20	45,3	718542,6	68494	26	1014,6
M21	43,7	693092,4	66068	29	1014,7
M22	33,2	526166,1	50156	14	1014,7
M23	79,7	1264273,7	120515	43	1014,5
M24	77,5	1229770,1	117226	51	1014,6
M25	39,3	623288,0	59414	22	1014,5
M26	15,8	250872,0	23914	10	1014,3
M27	15,8	251207,7	23946	10	1014,4
M28	41,6	658945,6	62813	27	1014,4
M29	38,6	612031,6	58341	22	1014,5
M30	8,4	133566,2	12732	5	1013,5
M31	45,8	726945,6	69295	29	1014,6
M32	17,7	280780,7	26765	15	1014,7
M33	12,4	196939,9	18773	7	1015,1
M34	21,6	342077,2	32608	14	1014,4
M35	52,0	824938,2	78636	22	1014,6
M36	29,2	462907,9	44126	19	1014,4
M37	53,9	854584,6	81462	33	1014,5
M38	37,7	598362,4	57038	25	1014,4
M39	49,6	785934,2	74918	21	1014,6
M40	45,4	719214,0	68558	26	1014,4
M41	49,1	779534,9	74308	30	1014,7
M42	32,8	519808,8	49550	27	1014,6
M43	22,7	360047,6	34321	16	1014,6
M44	39,9	633600,3	60397	17	1014,7
M45	15,8	251354,6	23960	10	1015,0
M46	13,6	215078,1	20502	9	1014,6
M47	15,4	243822,3	23242	10	1014,7
M48	21,6	343157,8	32711	12	1014,3
M49	32,8	519536,1	49524	14	1014,7
M50	40,1	636548,1	60678	17	1014,6
M51	49,7	788294,6	75143	32	1014,5
M52	30,2	478192,7	45583	18	1014,5
M53	25,1	397446,6	37886	11	1014,5
M54	40,1	636548,1	60678	17	1014,6
M55	35,0	554280,9	52836	22	1014,4

